

Biếm họa: PARESH NATH

Sẵn sàng nguồn hàng Tết 2025

■ Bài và ảnh: CHÍ KIÊN, QUANG SƠN

Còn khoảng hai tháng nữa mới đến Tết Nguyên đán Ất Tỵ 2025 nhưng các doanh nghiệp, các chuỗi siêu thị trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh, Bình Dương đã chủ động chuẩn bị nguồn hàng.

(Xem tiếp trang 23)

Co.opmart tiếp tục chương trình "Đi chợ đồng giá".

Hương tới nền tảng tăng trưởng bền vững

■ GIA HÙNG

(Xem trang 2)

Kinh tế Việt Nam đang tiếp tục duy trì đà tăng trưởng cao.

Ảnh: HẢI NAM

THỜI ĐÀM

Cuộc cách mạng tinh gọn về tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị

■ MAI TÂM HIẾU

Ngày 25/11, phát biểu bế mạc Hội nghị Trung ương Đảng khóa XIII, Tổng Bí thư Tô Lâm nêu rõ, Trung ương thống nhất cao về nhận thức, quyết tâm thực hiện chủ trương tổng kết Nghị quyết 18 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII "Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả"; một số nội dung gợi ý, định hướng để các cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan, đơn vị nghiên cứu, đề xuất tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị.

Ban Chấp hành Trung ương yêu cầu, xác định quyết tâm chính trị cao nhất trong triển khai chủ trương của Ban Chấp hành Trung ương về tổng kết

(Xem tiếp trang 23)

Hướng tới nền tảng tăng trưởng bền vững

(Tiếp theo trang 1)

Tại Kỳ họp thứ 8, Quốc hội khóa XV, với gần 89% số phiếu đại biểu tán thành, Quốc hội đã chính thức thông qua Nghị quyết về Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2025. Theo Nghị quyết, có 15 chỉ tiêu chủ yếu đã được Quốc hội quyết nghị, trong đó tốc độ tăng tổng sản phẩm trong nước (GDP) khoảng 6,5 - 7% và phần đầu khoảng 7 - 7,5%.

Nguồn vốn đầu tư nước ngoài của Việt Nam được dự báo tăng lên đáng kể trong năm 2025.

Ảnh: BẮC SƠN

Trong bối cảnh kinh tế toàn cầu trong năm tới còn nhiều bất định, các chỉ tiêu của Chính phủ được thiết lập trên cơ sở cân nhắc kỹ các yếu tố thuận lợi và thách thức nhằm bảo đảm kinh tế Việt Nam phục hồi và phát triển bền vững.

Mục tiêu thận trọng

Nhìn nhận về kết quả kinh tế từ đầu năm đến nay, chuyên gia kinh tế, PSG, TS Đinh Trọng Thịnh cho rằng, dù đối mặt với nhiều khó khăn, đặc biệt là tác động do cơn bão Yagi song nền kinh tế của Việt Nam đã có bước phục hồi ngoạn mục. Thời điểm hiện tại, cùng với các đơn hàng trong nước lẫn xuất khẩu của lĩnh vực sản xuất đang có những bước tăng trưởng rất tốt, thì nội lực cơ bản của kinh tế như nông nghiệp, sản xuất công nghiệp, tiêu dùng và du lịch dần lấy lại đà tăng trưởng. Kinh tế Việt Nam năm nay có thể đạt GDP tới 7,2-7,3%.

Vị chuyên gia này dự báo hai kịch bản cho nền kinh tế Việt Nam trong năm 2025. Ở điều kiện bình thường, Việt Nam sẽ có mức tăng trưởng GDP từ 6,8-7,3% với lạm phát ổn định trong khoảng 3,2-3,5%. Còn trong điều kiện tích cực như nguyên, nhiên vật liệu hạ giá, các doanh nghiệp tận dụng được các cơ hội từ các hiệp định thương mại tự do (FTA) và các cơ hội xuất ra thị trường thế giới, tình hình giao thương quốc tế thuận lợi thì Việt Nam hoàn toàn đạt được ở mức tăng trưởng cao hơn 7,3-7,8%. Mục tiêu GDP 6,5-7% trong năm 2025 mà Chính phủ trình và Quốc hội thông qua là khá cần trọng.

Đồng tình với quan điểm này, TS Võ Trí Thành, Viện trưởng Nghiên cứu phát triển thương hiệu và cạnh tranh cho rằng, sau ba quý đầu năm, kể cả chịu những tác động rất tiêu cực của cơn bão số 3 (Yagi), kinh tế trong nước vẫn có sự phục hồi rõ nét và có thể vượt được mục tiêu GDP ở cận

trên mức Quốc hội đề ra là 6,5%, thậm chí nhiều khả năng đạt được 7%. Sang năm 2025, về mặt tinh thần, cả Quốc hội và Chính phủ đều xác định là năm tăng tốc, bứt phá, về đích và phấn đấu đạt kết quả cao nhất các mục tiêu, chỉ tiêu của Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2021 - 2025. Tuy vậy, để đạt được mục tiêu GDP bình quân 6,5% cho cả giai đoạn thì năm tới con số này phải ở mức 9% là rất khó khăn và không thể thực hiện được.

Do đó, tại thời điểm này, Quốc hội và Chính phủ cũng xác định sẽ không bằng mọi giá để đạt được mục tiêu kế hoạch giai đoạn 5 năm. Quan trọng hơn là cùng với giữ được đà phục hồi kinh tế thì phải tạo ra được những nền tảng tốt nhất để có những bứt phá mạnh mẽ hơn trong giai đoạn tới. Những nền tảng này không chỉ là sửa đổi hoàn thiện khuôn khổ pháp lý đã có mà sẽ phải xây dựng những khuôn khổ mới để phù hợp với xu thế và cơ hội mới như liên quan đến chuyển đổi số, chuyển đổi xanh, dịch chuyển của lao động có kỹ năng, thậm chí là cải tổ bộ máy quản lý nhà nước... đang là yêu cầu bức thiết. Vì vậy, việc đặt ra mục tiêu 6,5-7% là vừa phải, nếu có điều kiện thì sẽ phấn đấu cao hơn.

Cần có chính sách phù hợp

Tuy vậy, theo TS Võ Trí Thành, nền kinh tế vẫn rất nhiều rủi ro do phụ thuộc vào khu vực có vốn đầu tư nước ngoài (FDI) và cầu bên ngoài - những yếu tố không thể kiểm soát được. Trong khi, đầu tư công dù có nỗ lực nhưng không dễ vượt qua cơn số của năm ngoài; đầu tư tư nhân đã nhích lên nhưng vẫn ở mức thấp; và mức tăng tiêu dùng đang chững lại. Đặt trong bối cảnh đó, đây là thời điểm quan trọng để nhìn nhận, đánh giá chính xác chất lượng đội ngũ doanh nghiệp, doanh nhân Việt Nam với nhiều khó khăn khi số doanh nghiệp rút lui khỏi thị trường

so với cơn số gia nhập thị trường có độ chênh chưa nhiều.

TS Nguyễn Quốc Việt, Phó Viện trưởng Nghiên cứu kinh tế và chính sách (VEPR) cho rằng, việc ông Donald Trump trở lại vị trí Tổng thống Mỹ vào đầu năm 2025 sẽ có cả tác động tích cực và tiêu cực đến kinh tế Việt Nam. Việc đánh thuế lên đến 60% đối với hàng hóa Trung Quốc và 20% đối với nhập khẩu từ các nước khác sẽ ảnh hưởng đến tất cả đối tác thương mại của Mỹ, trong đó có Việt Nam. Tuy vậy, các mặt hàng xuất khẩu của Việt Nam như dệt may, da giày, đồ gỗ, linh phụ kiện điện tử, máy tính... vẫn có lợi thế khi có giá thành thấp hơn Trung Quốc, do đó có thể chiếm lĩnh một phần thị phần tại đây. Cùng với đó, để tránh bị đánh thuế cao, các doanh nghiệp Trung Quốc sẽ đẩy mạnh đầu tư và xây dựng nhà máy vào Việt Nam, sản xuất hàng hóa và xuất đi Mỹ.

Nguồn vốn đầu tư nước ngoài (FDI) của Việt Nam sẽ tăng lên đáng kể trong năm 2025. Đây là cơ hội cho kinh tế trong nước tăng trưởng và phát triển. Với những tác động trái chiều này, ông Việt cho rằng, ngoài việc đánh giá sát với diễn biến của địa chính trị thế giới để lường trước và có những ứng phó linh hoạt, phù hợp, Chính phủ cùng các bộ, ngành và địa phương cần phải có những chính sách thúc đẩy tinh thần kinh doanh, tạo sự tin cho các doanh nghiệp trong nước vươn lên toàn cầu cũng như chiếm lĩnh thị trường trong nước.

Còn theo ông Shantanu Chakraborty, Giám đốc Quốc gia ADB tại Việt Nam, bất chấp những bất ổn trên toàn cầu, nền kinh tế Việt Nam phục hồi mạnh mẽ và tiếp tục duy trì đà tăng trưởng do sản xuất công nghiệp cải thiện và thương mại gia tăng mạnh mẽ. Tuy nhiên, một số rủi ro có thể làm chậm đà tăng trưởng của Việt Nam như cầu bên ngoài tại một số nền kinh tế

lớn vẫn yếu, trong khi căng thẳng và những bất ổn địa chính trị có thể khiến thương mại bị phân tán, ảnh hưởng tiêu cực tới xuất khẩu, hoạt động sản xuất và việc làm.

Để thúc đẩy tăng trưởng, vị chuyên gia cho rằng, sự phối hợp giữa các chính sách là điều cần thiết để phục hồi kinh tế, trong bối cảnh giá cả tương đối ổn định và nhu cầu còn yếu. "Tăng nhu cầu trong nước đòi hỏi phải có các biện pháp kích thích tài khóa mạnh mẽ hơn, như đẩy nhanh thực hiện đầu tư công, trong khi vẫn phải duy trì lãi suất thấp".

Trình bày Báo cáo giải trình, tiếp thu, chỉnh lý dự thảo Nghị quyết về Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2025, Chủ nhiệm Ủy ban Kinh tế của Quốc hội Vũ Hồng Thanh cho rằng, năm 2025 là năm tăng tốc, bứt phá, về đích; phấn đấu đạt kết quả cao nhất các mục tiêu, chỉ tiêu của Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2021 - 2025. Vì vậy, Quốc hội cũng yêu cầu Chính phủ chú trọng thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, hỗ trợ hoạt động sản xuất kinh doanh, kiểm soát lạm phát và bảo đảm cân bằng các yếu tố chính của nền kinh tế. Chính sách tài khóa và tiền tệ cần linh hoạt, mở rộng hợp lý và có trọng tâm. "Tập trung cao độ hơn nữa cho bổ sung, hoàn thiện tháo gỡ vướng mắc trong hệ thống pháp luật, hoàn thành về cơ bản việc xử lý những bất cập, tồn đọng, vướng mắc liên quan đến thể chế và tổ chức thực hiện kéo dài, đáp ứng tốt nhất cho yêu cầu đổi mới sáng tạo, tạo đột phá phát triển đất nước trong tình hình mới".

ADB vẫn giữ nguyên dự báo tăng trưởng kinh tế Việt Nam ước đạt 6% trong năm 2024 và 6,2% trong năm 2025.

Đề xuất tăng mức trợ cấp thất nghiệp lên 75%

■ Bài và ảnh: MINH TÂM

Sáng 27/11, Quốc hội thảo luận tại hội trường về dự án Luật Việc làm (sửa đổi), một trong những điểm đáng chú ý là đề xuất tăng mức trợ cấp thất nghiệp lên 75%.

Phiên giao dịch việc làm thu hút nhiều lao động trẻ tham gia.

Bộ trưởng Lao động - Thương binh và Xã hội (LĐ-TB&XH) Đào Ngọc Dung nêu rõ, việc sửa đổi Luật Việc làm cần tiếp tục vừa rà soát, vừa bổ sung nhưng cũng dự lường những vấn đề mới và đưa ra một số vấn đề có tính chất vượt trội để hoàn thiện thể chế, khung khổ pháp lý, với mục tiêu thúc đẩy xây dựng thị trường lao động Việt Nam đồng bộ, linh hoạt, đa dạng, bền vững và hội nhập, trọng tâm là tạo ra việc làm đầy đủ và chất lượng cao, cũng như năng suất lao động cao hơn.

Ràng buộc trách nhiệm đóng bảo hiểm thất nghiệp

Phát biểu ý kiến tại phiên họp, đại biểu Nguyễn Hoàng Bảo Trân (Đoàn Bình Dương) bày tỏ ủng hộ với sự cần thiết của dự thảo Luật. Quan tâm tới nội dung về đóng bảo hiểm thất nghiệp cho người lao động (NLĐ), ĐB cho biết, dự thảo Luật đang quy định trong trường hợp người sử dụng lao động không còn khả năng đóng hoặc trốn đóng bảo hiểm thất nghiệp, NLĐ được phép sử dụng tiền của mình nộp vào quỹ bảo hiểm để được hưởng các chế độ...

Đại biểu cho rằng, quy định này sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến NLĐ và có thể gây bức xúc cho NLĐ, vì doanh nghiệp nợ tiền bảo hiểm mà NLĐ phải tự nộp. Trong trường hợp này, đại biểu đề nghị bổ sung quy định về trách nhiệm bồi thường của người sử dụng lao động nếu không thực hiện đầy đủ nghĩa vụ đóng bảo hiểm cho NLĐ. Đồng thời có quy định về chế tài xử phạt cụ thể đối với các hành vi vi phạm. "Từ đó cho thấy rằng, việc đóng bảo hiểm thất nghiệp không chỉ là quyền lợi của NLĐ mà còn là nghĩa vụ pháp lý bắt buộc của người sử dụng lao động", đại biểu nhấn mạnh.

Cùng đóng góp về nội dung này, đại biểu Võ Mạnh Sơn (Đoàn Thanh Hóa) cho rằng, quy định như dự thảo

Luật về đóng bảo hiểm thất nghiệp tại khoản 5 Điều 58 chưa hợp lý, vì để xảy ra tình trạng chậm đóng, trốn đóng bảo hiểm thất nghiệp là trách nhiệm của cơ quan quản lý nhà nước trong việc đôn đốc, thu, xử lý hành vi vi phạm việc chậm đóng, trốn đóng bảo hiểm thất nghiệp.

Thực tiễn thi hành Luật Việc làm cho thấy, còn một bộ phận NLĐ khi nghỉ việc, mất việc không được hưởng quyền lợi về bảo hiểm thất nghiệp do doanh nghiệp hoạt động không hiệu quả dẫn đến giải thể, phá sản hoặc chủ doanh nghiệp cố tình không đóng, chậm đóng, trốn đóng hoặc chiếm dụng tiền bảo hiểm thất nghiệp của NLĐ, dẫn đến NLĐ mất thu nhập. Vì vậy, NLĐ mong muốn có giải pháp hỗ trợ kịp thời đối với trường hợp DN nợ đóng, trốn đóng bảo hiểm thất nghiệp để NLĐ được hưởng quyền lợi bảo hiểm thất nghiệp đúng như quy định, đồng thời phát triển việc làm mới.

Rà soát các quy định về trợ cấp thất nghiệp

Đại biểu Điều Huỳnh Sang (Đoàn Bình Phước) đóng góp, về điều kiện hưởng trợ cấp thất nghiệp, đại biểu còn băn khoăn trong trường hợp, nếu NLĐ bị sa thải hoặc buộc thôi việc trái pháp luật, họ vẫn có quyền khiếu nại hoặc khởi kiện. Tuy nhiên, quá trình giải quyết các vụ việc này có thể kéo dài vài năm. Do vậy, đại biểu đề nghị dự thảo Luật làm rõ trong thời gian này, NLĐ có được hưởng trợ cấp thất nghiệp hay không.

Liên quan đến mức hưởng trợ cấp thất nghiệp, đại biểu cho biết, hiện nay, mức hưởng trợ cấp thất nghiệp hằng tháng chỉ bằng 60% mức bình quân tiền lương đóng bảo hiểm thất nghiệp của 6 tháng đã đóng bảo hiểm thất nghiệp gần nhất trước khi thất nghiệp, tối đa không quá 5 lần mức lương tối thiểu vùng. Theo đại biểu, mức trợ cấp này không đủ chi phí cá

nhân cho NLĐ, chứ chưa kể đến chi phí gia đình, vì hầu hết doanh nghiệp đóng bảo hiểm thất nghiệp theo mức lương tối thiểu vùng (khoảng 4 triệu đồng/tháng), mức trợ cấp chỉ khoảng 2,5 triệu đồng/tháng. Vì vậy, đại biểu đề nghị cần rà soát, tăng mức hưởng trợ cấp thất nghiệp từ 60% lên 75% mức bình quân tiền lương đóng bảo hiểm thất nghiệp cho NLĐ, để phù hợp với thực tiễn cuộc sống hiện nay.

Góp ý hoàn thiện dự thảo luật, đại biểu Chamaléa Thị Thủy (Đoàn Ninh Thuận) đóng góp ý kiến, về bảo hiểm thất nghiệp, tại điểm d khoản 3 Điều 60 của dự thảo luật quy định về thời gian đóng bảo hiểm thất nghiệp là không bảo lưu để tính hưởng trợ cấp thất nghiệp cho lần tiếp theo là thời gian đóng bảo hiểm thất nghiệp là trên 144 tháng. Tại Điều 65 của dự thảo luật quy định thời gian hưởng trợ cấp thất nghiệp được tính theo số tháng đóng bảo hiểm thất nghiệp có đóng đủ 12 tháng đến đủ 36 tháng được 3 tháng trợ cấp thất nghiệp. Sau đó, cứ đóng đủ 12 tháng thì được hưởng thêm 1 tháng trợ cấp thất nghiệp, nhưng tối đa không quá 12 tháng. Đại biểu kiến nghị cơ quan soạn thảo cần rà soát các quy định này, vì quy định như dự thảo luật sẽ thiệt thòi cho người có thời gian đóng bảo hiểm dài hơn 144 tháng.

Đại biểu đề nghị điều chỉnh theo hướng NLĐ được hưởng bảo hiểm thất nghiệp tương đương với thời gian đóng, có nghĩa là đóng đủ 12 tháng thì được hưởng thêm 1 tháng trợ cấp thất nghiệp; hoặc nếu vẫn giữ quy định đóng đủ 12 tháng được hưởng thêm 1 tháng trợ cấp thất nghiệp nhưng tối đa không quá 12 tháng thì cần quy định thời gian đóng bảo hiểm thất nghiệp hơn 144 tháng sẽ được bảo lưu để tính hưởng trợ cấp thất nghiệp cho lần tiếp theo.

Đại biểu cho rằng đây cũng là một trong những vấn đề mà NLĐ thật sự rất quan tâm, vì ảnh hưởng trực tiếp đến đời sống của NLĐ, nhất là những người đang bị thất nghiệp và đang lúc gặp khó khăn.

Cần có quy định về hệ thống dữ liệu thị trường lao động

Phát biểu ý kiến tại phiên họp, đại biểu Trần Thị Thanh Lam (Đoàn Bến Tre) nhấn mạnh vai trò và sự cần thiết của cơ sở dữ liệu về thị trường lao động đối với quá trình xây dựng thị trường lao động bền vững... Đại biểu cho biết, nhiều năm qua, dưới sự chỉ đạo của Chính phủ, Bộ LĐ-TB&XH đã nỗ lực vượt khó để xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu quốc gia về thông tin thị trường lao động. Hệ thống cơ sở dữ liệu này đã được cập nhật hằng năm, ở từng tỉnh, thành phố trong cả nước. Đây là cơ sở dữ liệu rất quan trọng phục vụ khá nhiều mục đích cho từng địa phương, là cơ sở để xây dựng kế hoạch, nghị quyết, định hướng chiến lược về nguồn nhân lực. Ở tầm quốc gia, hệ thống dữ liệu này đã phục vụ cho công tác quản lý nhà nước về lao động, việc làm và một số lĩnh vực khác.

Đại biểu nhấn mạnh, chủ trương phát triển thị trường lao động và nâng cao chất lượng lao động để đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội là phù hợp với quy luật phát triển của xã hội, đã được định hướng tại nhiều nghị quyết của Đảng, chương trình, kế hoạch của Chính phủ. Việc hình thành, xây dựng hệ thống thông tin thị trường lao động là hết sức cần thiết trong giai đoạn hiện nay và cả trong tương lai.

"Cơ sở dữ liệu thị trường lao động giữ vai trò cốt yếu, góp phần chuẩn xác trong phân tích, đánh giá, dự báo nguồn cung, cầu lao động để có cơ sở định hướng chiến lược phát triển kinh tế - xã hội. Vì vậy, trong dự án Luật lần này, cần quy định yêu cầu về hệ thống cơ sở dữ liệu quốc gia về thông tin thị trường lao động, nhằm khắc phục được những bất cập đã được nhận diện từ thực tiễn trong suốt thời gian qua khi thực hiện Luật Việc làm 2013. Phải khẩn trương chuyển đổi từ phương pháp thực hiện đến việc ứng dụng triệt để, khai thác tài nguyên từ hệ thống dữ liệu này để phục vụ cho cung - cầu lao động nhằm mục tiêu nâng cao chất lượng nguồn nhân lực", đại biểu nêu quan điểm...

Trên tinh thần đó, đại biểu cho rằng, cơ quan soạn thảo cần lưu ý, nội dung về hệ thống dữ liệu, từ điều tra, xử lý, cung cấp thông tin, ứng dụng kết nối cung - cầu lao động... cần phải được sử dụng triệt để trên nền tảng số để giảm tải nguồn nhân lực điều tra cập nhật hằng năm đến mức thấp nhất có thể.

Đại biểu lưu ý, hệ thống dữ liệu thông tin thị trường lao động là dữ liệu về chuyên ngành, lĩnh vực, do đó cần sớm gắn kết với hệ thống dữ liệu quốc gia về dân cư, tương tự lĩnh vực bảo hiểm xã hội và một số chuyên ngành khác. Cùng với đó, đại biểu đề nghị cần khẩn trương thay đổi, điều chỉnh nội dung, phương pháp trong tổ chức thực hiện, sớm khắc phục tình trạng chưa ăn khớp dữ liệu trong nhiều năm qua, để dữ liệu về thông tin thị trường lao động chính thức là dữ liệu quốc gia, hiện thực hóa những mục tiêu mà nhiều năm qua Chính phủ đang hướng đến.

Sách Việt Nam dự hội chợ quốc tế Busan

Hội chợ sách thiếu nhi quốc tế Busan (Hàn Quốc) lần thứ nhất sẽ đón 5 đơn vị xuất bản của Việt Nam là NXB Kim Đồng, NXB Trẻ, NXB Phụ nữ Việt Nam, Công ty Nhã Nam, Công ty Thái Hà Books cùng gần 200 NXB và 118 nhà văn, nhà phê bình từ khắp nơi trên thế giới. Được biết, với đối tượng trung tâm là trẻ em, Hội chợ sách thiếu nhi quốc tế Busan lấy chủ đề "Laputa" - là tên hòn đảo kỳ ảo trong tác phẩm "Gulliver du ký" của nhà văn Jonathan Swift.

Đoàn các đơn vị của Việt Nam sẽ có hơn 50 đầu sách dành cho thiếu nhi tham dự hội chợ. Trong đó, NXB Kim Đồng có tiểu thuyết kỳ ảo "Lam Bảo - Khởi nguyên tro tàn" với sự tham gia của hai tác giả Tùng Phan và Chi Vũ. Được biết, đây là cuốn sách mới nhất trong dòng sách fantasy của NXB. Hội chợ sẽ có đến hơn 150 chương trình gồm triển lãm sách, giao lưu, hội thảo và hội thảo tương tác với phương thức kể chuyện kết hợp các nội dung mang tính nghệ thuật độc đáo. Bạn đọc nhỏ sẽ gặp gỡ các tác giả, nghe đọc truyện, tham gia các workshop làm đồ thủ công... Các chương trình và triển lãm theo chủ đề sách sẽ diễn ra tại Bảo tàng Nghệ thuật Đương đại Busan, Bảo tàng Sách và Nghệ thuật Thiếu nhi Hyundai và Thư viện Busan.

MAP 2024 đón nghệ sĩ quốc tế đến Hà Nội

Heritage Art Space sẽ tổ chức buổi mở cửa không gian trưng bày nghệ thuật đương đại "Vật đổi, nơi dời" vào 18 giờ ngày thứ bảy 30/11 tới. Sự kiện diễn ra tại Long Biên Art Space, Tầng 2, Trung tâm thương mại Mípec Long Biên, Số 2, Long Biên, Ngọc Lâm, Long Biên, Hà Nội. Đây là một phần của Tháng Thực hành nghệ thuật MAP 2024 với sự tham gia của hàng chục nghệ sĩ, sinh viên nghệ thuật ở châu Âu, châu Á đến Việt Nam.

Những năm qua, dự án khởi xướng từ năm 2015 này được biết đến với mục đích hỗ trợ sự phát triển của nghệ thuật đương đại bằng cách tạo ra không gian dành cho nghệ thuật thực nghiệm, trao đổi quốc tế và tiếp cận công chúng được khởi xướng.

Giám đốc nghệ thuật của Heritage Art Space, ông Nguyễn Anh Tuấn cho biết, mỗi năm, MAP đưa ra một chủ đề làm việc để nghệ sĩ tham gia để khai thác và trao

đổi, xây dựng những hướng thực hành mới. Từ 2023, MAP đưa ra chương trình hợp tác 3 năm với GS Ingo Vetter của Học viện Nghệ thuật Bremen (Đức) để khảo sát chủ đề "Chuyển động". Đây cũng là năm đầu tiên ra hai phòng thực nghiệm nghệ thuật về "Chuyển động" tại Hà Nội và Bremen. Sang năm nay, "Chuyển động" sẽ bước sang giai đoạn hai: "Vật đổi, nơi dời", đặt di chuyển vào trong quá trình thực nghiệm và ứng xử của nghệ thuật.

Năm nay, Tháng Thực hành nghệ thuật - MAP 2024 được Heritage Art Space phối hợp Đại học Nghệ thuật Bremen của Đức tổ chức, có sự hỗ trợ của Viện Goethe Hà Nội, Quỹ Giao lưu quốc tế Nhật Bản, được Long Biên Art Space hỗ trợ địa điểm. Hoạt động này được Hanoi Grapevine cùng Artplac bảo trợ truyền thông và thuộc nhóm hoạt động cộng hưởng của Lễ hội Thiết kế sáng tạo Hà Nội vừa diễn ra.

QUẢNG CÁO

Công ty cổ phần Nhiệt điện Phả Lại diễn tập phòng ngừa và ứng phó sự cố hóa chất năm 2024

Căn cứ Kế hoạch triển khai thực hiện biện pháp phòng ngừa và ứng phó sự cố hóa chất năm 2024, vừa qua Công ty cổ phần Nhiệt điện Phả Lại tổ chức diễn tập phòng ngừa và ứng phó sự cố hóa chất theo phương án giả định. Chỉ đạo cuộc diễn tập là ông Đặng Kiên Quyết, Phó Tổng Giám đốc - Trưởng ban chỉ huy ứng phó sự cố hóa chất Công ty.

Ông Đặng Kiên Quyết, Phó Tổng Giám đốc - Trưởng ban chỉ huy ứng phó sự cố hóa chất Công ty phát biểu chỉ đạo.

Tham dự cuộc diễn tập còn có đại diện lãnh đạo các đơn vị trong công ty: Phòng An toàn và Môi trường, Phòng Kỹ thuật, phòng Hành chính-Lao động, Phân xưởng Vận hành 2 và phân xưởng Hóa.

Tham gia diễn tập là các thành viên đội Ứng phó sự cố hóa chất Công ty, đội tìm kiếm cứu nạn, tổ Y tế thuộc Phòng Hành chính-Lao động.

Tình huống giả định là "Sự cố đường ống dẫn axit HCl 31% vào bình chứa 0WTP-TK8 bị bục, gây rò rỉ axit HCl lượng lớn ra môi trường - khu xử lý nước DC2 do phân xưởng Hóa quản lý".

Phát biểu chỉ đạo, ông Đặng Kiên Quyết, Phó Tổng Giám đốc - Trưởng ban chỉ huy ứng phó sự cố hóa chất Công ty nhấn mạnh: "Với mục đích tuyên truyền, phổ biến đến toàn thể CBCNV Công ty về những nguy cơ bị ảnh hưởng, tác động của sự cố hóa chất để chủ động phòng, chống và ứng phó; giúp CBCNV nắm được các phương án phòng ngừa, ứng phó sự cố hóa chất, chủ động giải quyết các vấn đề khi có sự cố xảy ra để hoàn thành các biện pháp, kỹ năng phù hợp bảo đảm việc phòng ngừa đạt hiệu quả cao. Thông qua diễn tập, phát động mạnh mẽ phong trào quần chúng tham gia công tác phòng ngừa, ứng phó sự cố hóa chất nhằm

ngăn ngừa, góp phần giảm tác động các thiết hại đến môi trường và hoạt động kinh tế xã hội do sự cố hóa chất gây ra".

Sau nửa ngày tập trung triển khai các bước của phương án diễn tập, các lực lượng tham gia diễn tập đã hoàn thành tốt nhiệm vụ được phân giao. Các lực lượng đã nắm chắc phương án, kỹ năng xử lý tình huống và phối hợp thực hành ứng phó sự cố hóa chất có hiệu quả. Cuộc diễn tập giúp cho công tác phối hợp giữa các lực lượng, đặc biệt là rèn luyện công tác tổ chức, chỉ huy xử lý tình huống, rèn luyện khả năng cơ động của các lực lượng, phương tiện ứng phó với các tình huống trong điều kiện khó khăn, khắc nghiệt góp phần ứng phó hiệu quả sự cố hóa chất, là hoạt động thiết thực cụ thể hóa chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước về phòng ngừa và ứng phó sự cố hóa chất.

Các lực lượng tham gia diễn tập.

Một ngày về với vùng Càng

■ Bài và ảnh: UYÊN MINH

Được ví như Đồng Tháp Mười của tỉnh Quảng Trị, hàng trăm năm qua, người dân ở vùng Càng thuộc huyện Hải Lăng thích nghi với cuộc sống mưa ngập, nắng cháy. Trải qua muôn vàn khó khăn, gian khổ, bà con vẫn một lòng bám trụ với mảnh đất của ông cha đã dày công khai khẩn. Với họ, qua mùa đông nước ngập mênh mông, buổi giá là mùa xuân nắng ấm lại về. Cuộc sống cứ thế tiếp diễn...

Thích nghi với mùa nước lũ

Những cơn mưa trắng trời liên tục đổ xuống dải đất miền trung giữa độ đang đông. Con đê bao, cũng là con đường ra xã, lên huyện của bà con vùng Càng nhanh chóng ngập nước. Những chiếc xe máy được kê ở vị trí cao nhất trên hiên nhà, những chiếc thuyền được kéo lên buộc dây ngay mé sên để làm phương tiện đi lại. "Sống ở Càng, bà con có thể thiếu nhiều thứ nhưng nhất thiết phải có một chiếc thuyền. Không có thuyền coi như bị "cụt chân" rồi", ông Nguyễn Nhon (SN 1953) - một người dân ở càng An Thọ nói.

Ông Nhon sinh ra ở Càng. Chiến tranh ly lạc, cơ duyên cho ông gặp và nên duyên chồng vợ cùng bà Phan Thị Chánh ở một vùng đầm nước thuộc huyện Quảng Điền (Thừa Thiên Huế). Ngày hòa bình, ông bà dắt nhau về lại vùng Càng quê ông để sinh sống. Bà Chánh nhớ lại: "Mùa lụt đầu tiên ở quê chồng có chút chênh vênh vì nhìn đâu cũng thấy nước. Sóng vỗ sạt vào tường nhà. Một mùa đông mà có tới mấy bận nước vào nhà, lúa gạo không kịp kê lên đảnh bị ngâm nước. Nhưng rồi mưa lụt đôi ba trận cũng quen dần, hề thấy mưa là soạn sửa kê cao đồ đạc".

Hôm tôi về Càng, mưa vừa ngớt, ánh nắng mùa đông yếu ớt chiếu xiên lên hong ráo đám gạch lát sân. Bà Chánh ngồi chệch những thanh củi vừa vớt được sau trận lũ. Ông Nhon phụ vợ bó củi thành từng bó để đưa lên mái nhà vừa phơi, vừa cất trữ. "Mùa đông xứ này, ngoài chiếc thuyền thì củi là của để dành quý giá. Không có củi thì xem như cả nhà nhịn đói. Củi để dưới sân sợ nước lũ cuốn đi lần nữa nên năm nào cũng phải cất lên mái nhà cho chắc ăn", bà Chánh nói.

Cạnh nhà bà Chánh, cụ ông Nguyễn Văn Ký (95 tuổi) cũng cặm củi chệch củi trên mảnh sân nhỏ. Ông Ký nói: "Gia đình tui sống ở đây ba bốn đời rồi, không nhớ cụ thể. Tui cất tiếng khóc chào đời ở đây, lập gia đình rồi sinh con đẻ cháu cũng ở mảnh đất này. Các cháu trẻ tuổi sau này lớn lên, đi học, thành đạt và lập nghiệp ở xa. Đưa ở lại thì bám trụ với ruộng nương. Quen rồi...". Hai chữ "quen rồi" được ông Ký nói một cách chậm rãi và thông thả. Thông thả như cách ông ngồi sát bên mé nước lũ bàng bạc mà chệch củi và thi thoảng cất tiếng nhắc nhở đứa trẻ gọi ông bằng cố nội đang bơi lội nghịch nước trước sân nhà.

Những cao niên giải thích về ý nghĩa từ Càng là do hàng trăm năm trước, các bậc tiền nhân khai hoang

Đàn gà nhỏ vẫn được chăm sóc trong ngày lũ.

Mùa lụt, người dân vùng Càng chèo thuyền ngay trên mảnh ruộng thường canh tác lúa.

mảnh đất đôi bờ hạ nguồn dòng sông Ô Giang. Người dân đến từ 5 xã (nay là 4 xã: Hải Phong, Hải Chánh, Hải Thành, Hải Thọ) lập thành 7 xóm nhà để quần cư và làm nông. Các xóm nhà như những chiếc càng giữ ranh giới làng xã nên được gọi là Càng. Sống ở Càng người dân quen với tình cảnh lụt lội mỗi năm kéo dài 3 tháng ròng rã. Việc chăn nuôi gia cầm vì thế cũng nương theo thời tiết, mùa mưa hầu như không nhà nào chăn nuôi, tháng hoặc để có gà, vịt đón Tết hoặc gầy chút con giống cho mùa sau, bà con nuôi vài con trong những chiếc lồng để để bê đi chuyển theo mặt con nước lớn, ròng. Mỗi năm người dân canh tác hai vụ lúa, lúa gặt xong được bán ngay trên đồng ruộng, chỉ chờ phần lại đủ ăn cho cả gia đình đợi mùa thu hoạch kế tiếp.

Cuộc sống đổi thay, kinh tế có phần khấm khá, một số hộ dân xây nhà thêm phân gác lửng hoặc dành một không gian nhỏ xây lên tầng hai để tránh lũ. Con số đó không nhiều, đa số vẫn sống nhà cấp 4 và quen với việc ngập lụt mỗi năm. "Sống ở Càng nhiều cái khổ, khó nhưng hàng trăm năm qua, cha ông mình tới đời cháu con vẫn gắn bó với nơi này", ông Ký nói.

Qua mùa đông, nắng ấm sẽ lại về

Chuyện về vùng Càng, càng đi càng thấy thú vị. Còn nhớ trong chuyến về Càng 15 năm trước, một người

dân kể cho tôi nghe chuyện thật như đùa. Khi vùng Càng chưa có điện sinh hoạt, vì mê chiếc quạt máy mang làn gió mát được bán ở phố nên bà mua về nhà. Mang quạt về nhà mới biết rằng, cần có điện mới dùng được quạt. Thế là mấy năm ròng rã, chiếc quạt được bọc nylon kín mít treo trên xà nhà đợi... điện.

Trăm năm dâu bể, vùng Càng vẫn có những quy luật không đổi thay. Năm nào cũng vậy, từ tháng 8 âm lịch cho đến cuối tháng 11, vùng Càng bàng bạc một màu nước lụt. Địa hình thấp trũng lại nằm về hạ nguồn sông Ô Giang nên nước xuống chậm mà lại lên nhanh. Chỉ cần vài trận mưa lớn cộng thêm nước từ thượng nguồn đổ về là chẳng mấy chốc vùng Càng mênh mông như Đồng Tháp Mười. Đồng ruộng lúc đó cũng vừa xong mùa vụ, chỉ còn gốc rạ. Phương tiện ghe thuyền được trưng dụng, từ người lớn đi chợ cho đến trẻ con tới trường. Ông Nhon nói, thông thường qua mùa nước lụt, tầm cuối tháng 11 âm lịch, nước trên đồng ruộng sẽ dần khô. Lúc đó, bà con nông dân lại tất bật ra đồng chuẩn bị cho một vụ mùa mới.

Nước lụt ngâm lâu ngày không chỉ mang đến phiền toái cho cư dân vùng Càng. Nước ra nhưng phù sa ở lại. Có lẽ đó là con cố để người dân xứ này gắn bó hàng trăm năm. Phù sa bồi lắng tạo nên những vụ lúa trĩu hạt như sự bù đắp cho người dân. "Ở Càng, mùa gieo lúa tất bật cả tháng 12

âm lịch hàng năm. Có khi đêm 30 Tết, nông dân còn sấp mặt trên đồng để gieo sạ cho kịp mùa. Tết ở Càng đơn giản nhưng nghĩa tình nồng ấm. Trên đồng, đôi khi bà con chia nhau vắt xôi, lát bánh tét tất niên vừa xong. Câu chuyện ngày Tết khi bà con ghé thăm nhau cũng xoay quanh đồng áng gieo sạ, nước non tươi tiêu...", ông Nhon kể lại.

Trong ký ức của những người già ở Càng, việc học thời trước cực kỳ gian nan. Muốn theo con chữ thì mùa khô phải băng đồng cả chục km mới đến được trường học, mùa mưa thì đánh cuộc trên những con thuyền chèo tay lênh đênh trên sóng nước. Cặp sách luôn phải bọc thêm vài chiếc bao nylon cho khỏi ướt. Ngày đó, hề nghe mưa lớn là cha mẹ bỏ việc nhà, đến trường đón con và xin cho con trú tạm chờ nước rút mới đón về nhà. Thời gian ấy có khi kéo dài dăm bữa, nửa tháng.

Người dân vùng Càng vui hơn khi năm học 2020-2021, điểm trường Càng thuộc Trường tiểu học - THCS Hải Hòa được xây dựng khang trang ngay trước đường dẫn vào Càng An Thọ. Địa điểm ấy được xem là trung tâm của các Càng và thuận tiện việc đi lại nhất. Từ ngày có trường, học sinh ở 7 Càng này không còn phải đi xa nữa. Có trường, trẻ con chăm học và người lớn như nhìn thấy được một tương lai sáng hơn. Tuy vậy, mùa mưa, phụ huynh và thầy, cô giáo vẫn phải đưa con đến trường bằng ghe thuyền. Vài năm trở lại đây, mỗi khi mưa về, thầy Nguyễn Huỳnh - giáo viên ở điểm trường Càng ngoài nhiệm vụ dạy học lại tranh thủ đưa đón học sinh đến trường. Mỗi sớm, thầy cẩn thận giúp học trò mang chiếc áo phao, khoác cặp sách và đồng hành cùng các em đến trường. Những mẫu chuyện hài xen lẫn sự động viên, khích lệ các em theo học được thầy kể trên những chuyến đò rẽ dòng nước bạc. Thầy Huỳnh bảo: "Sinh ra và lớn lên ngay trên xứ Càng, tôi hiểu được đường đến trường nhọc nhằn của trẻ nơi này nên tốt nghiệp Trường cao đẳng Sư phạm Quảng Trị, tôi chọn về lại với quê mình để tiếp sức cho các em. Tôi mong, ngày càng có nhiều học sinh ở Càng chạm ước mơ đến giảng đường đại học. Như thế, con chữ thơm lên từ vùng đất gian khó này hẳn sẽ càng ý nghĩa hơn".

Trong câu chuyện về sự học hôm nay, người dân vùng Càng đã vui tươi hơn trước. Ở các Càng nay đã có nhiều học sinh vào đại học. "Con cháu vùng Càng bây giờ nhiều đứa vào đại học, tốt nghiệp và có việc làm ổn định ở khắp nơi. Nhà tôi cũng có 2 con đã học xong đại học vài năm trước, nay còn 2 cháu nội cũng vào đại học năm trước...", giọng ông Nhon phấn khởi nói.

Chia tay vùng Càng, tiễn chúng tôi bằng qua con đường bê-tông còn xấp xỉ nước lụt, giọng ông Nhon hào sảng: "Khi mùa xuân đến, những cây lúa này mầm trên đồng ruộng cũng là lúc người dân vùng Càng bắt đầu tìm lên chợ huyện mua lại đôi cặp gà, vịt giống để chăn nuôi. Trẻ con đến trường được dịp dùng con xe đạp điện bon bon băng qua con đường đê bao nổi Càng với trung tâm xã, huyện để đến trường. Qua mùa đông, nắng ấm sẽ lại về".

Giấc mơ Mù Cang Chải thành biểu tượng du lịch Tây Bắc

■ Bài và ảnh: HỒNG SƠN

Nằm giữa lòng Tây Bắc hùng vĩ, Mù Cang Chải (tỉnh Yên Bái) không chỉ thu hút du khách bởi những thửa ruộng bậc thang đẹp như tranh vẽ, mà còn bởi câu chuyện văn hóa độc đáo của người H'Mông nơi đây. Hành trình phát triển du lịch gắn với bảo tồn là cầu nối giữ gìn, phát huy những giá trị truyền thống lâu đời của đồng bào dân tộc thiểu số, trở thành một biểu tượng của sự hài hòa giữa thiên nhiên và con người.

Đồi mâm xôi (xã La Pán Tẩn, Yên Bái) là một trong những địa điểm ưa thích của du khách mỗi khi đến Mù Cang Chải.

Những vẻ đẹp độc đáo

Năm 2023, Mù Cang Chải đã đón khoảng 365 nghìn lượt khách du lịch, đạt doanh thu khoảng 365 tỷ đồng. Đây là tín hiệu cho thấy, Mù Cang Chải đang trở thành một trong những điểm đến thu hút khách bậc nhất của Yên Bái nói riêng và cả vùng Tây Bắc nói chung.

Những ruộng bậc thang trải dài được UNESCO công nhận, nằm trong danh sách 20 điểm đến sắc màu nhất thế giới, và mang đậm dấu ấn văn hóa lao động của người H'Mông. Đèo Khau Phạ, một trong "tứ đại đỉnh đèo", nơi những cánh dù lượn tựa đàn bướm khổng lồ bay lượn giữa trời xanh, trở thành điểm nhấn độc đáo. Nơi đây còn lưu giữ các di sản văn hóa phi vật thể độc đáo như nghệ thuật khèn H'Mông hay kỹ thuật tạo

hoa văn bằng sáp ong trên vải... Cùng với đó, là các nghi thức như gầu tào, cúng cơm mới cầu mong mưa thuận gió hòa.

Mù Cang Chải đã có nhiều khu nghỉ dưỡng như Tú Lệ Champ, Garrya Mù Cang Chải... "Đến đây, tôi thật sự bị ấn tượng bởi vẻ đẹp của những ruộng bậc thang. Tôi chưa từng thấy điều gì tương tự ở quê hương mình", ông Michael Warren (50 tuổi), một du khách từ Anh, chia sẻ: "Những khách sạn cao cấp ở đây có chất lượng rất tốt, với tầm nhìn từ hồ bơi hay phòng ngủ ra thẳng ruộng bậc thang, làm tôi có cảm giác như đang ở trong một bức tranh khổng lồ, mọi thứ đều hoàn hảo từ ánh sáng, màu sắc đến bầu không khí yên bình".

Theo Phó Chánh văn phòng UBND huyện Mù Cang Chải, bà Lê

Thị Kim Nhung, các khu nghỉ cao cấp đều được chính quyền và doanh nghiệp khảo sát kỹ lưỡng để bảo đảm chất lượng dịch vụ và bảo vệ môi trường, tránh tình trạng khai thác quá mức dẫn đến suy giảm tài nguyên.

Hài hòa thiên nhiên - văn hóa

Hướng đến phát triển bền vững, Mù Cang Chải đặt mục tiêu tới năm 2030, bên cạnh việc chú trọng phát triển các dịch vụ lưu trú, sẽ đẩy mạnh hình thức du lịch trải nghiệm văn hóa, giúp khách tham

quan hiểu sâu hơn về cuộc sống và phong tục tập quán của người dân địa phương. Đặc biệt, chính quyền sẽ đưa văn hóa dân gian vào giáo dục, nhằm nâng cao nhận thức về giá trị truyền thống cho học sinh từ nhỏ, qua đó khơi dậy tình yêu văn hóa dân tộc.

Anh Mùa A Chàng, chủ một homestay tại xã Nà Hàng chia sẻ: "Được chính quyền giúp đỡ và hướng dẫn, ngày càng có nhiều du khách, đặc biệt là khách nước ngoài, đến trải nghiệm tại homestay của tôi. Họ rất thích tham gia những hoạt động thường ngày như dệt vải, cày ruộng hay nấu các món ăn truyền thống. Tôi cảm thấy tự hào khi được đóng góp vào việc giới thiệu văn hóa của người H'Mông đến bạn bè quốc tế".

Bà Lê Thị Kim Nhung cho biết, trong kế hoạch phát triển du lịch địa phương gắn với bảo tồn văn hóa, giá trị cốt lõi, công tác thực hiện chú trọng đến việc bảo tồn các giá trị văn hóa phi vật thể ngay trong đời sống cộng đồng. Các lễ hội truyền thống, lễ hội dân gian như lễ hội khèn H'Mông, lễ hội mùa vàng, lễ hội mừng cơm mới... đã thành hoạt động hằng năm để du khách có những trải nghiệm trọn vẹn và đáng nhớ.

Cô Anna Rojas (60 tuổi), một du khách người Tây Ban Nha cảm thấy rất thú vị với các hoạt động lễ hội tại đây. "Tôi yêu cách mà người dân nơi đây gìn giữ những giá trị văn hóa của mình, tôi thấy mọi người chơi nhạc cụ dân tộc từ những em bé còn rất nhỏ tới cụ già, những lễ hội ngập tràn điệu múa truyền thống thật sự là một trải nghiệm khó quên. Nó không chỉ cho tôi thấy vẻ đẹp của văn hóa địa phương mà còn giúp tôi hiểu hơn về cách họ kết nối với nhau qua những nghi thức", cô Anna Rojas chia sẻ.

UBND huyện đã đầu tư xây dựng các không gian văn hóa dân tộc H'Mông tại một số bản như La Phu Kho, Hua Khắt, La Pán Tẩn... Mù Cang Chải được kỳ vọng trở thành một trong những biểu tượng du lịch của Tây Bắc. Không chỉ là nơi để chiêm ngưỡng vẻ đẹp thiên nhiên, mà còn là nơi lưu giữ giá trị văn hóa bản sắc dân tộc.

"Chúng tôi tập trung vào bốn trọng tâm: Nâng cao chất lượng dịch vụ, đa dạng hóa sản phẩm, bảo tồn văn hóa và bảo đảm môi trường du lịch an toàn, thân thiện. Mỗi du khách đến đây sẽ không chỉ chiêm ngưỡng vẻ đẹp thiên nhiên mà còn hòa mình vào đời sống, các hoạt động cộng đồng như cày bừa, trồng lúa, gặt lúa...", bà Nhung cho biết.

Chuyện THƯỜNG NGÀY

Nâng cao năng lực cán bộ cơ sở

■ DƯƠNG XUÂN

Lâu nay trong cách nghĩ của không ít người thường không quá đề cao năng lực cán bộ cơ sở, thí dụ như cấp xã, phường. Người ta hay cho rằng, "anh nào" trình độ "khiêm tốn", năng lực có hạn thì mới về cơ sở làm mấy việc... cò, đèn, kèn, trống. Hoặc có ở cấp huyện đi nữa thì cũng loanh quanh làm anh nhân viên phòng giấy. Có trình độ, tài cán thì cũng phải giảng viên trường này, nghiên cứu viên, tiến sĩ viện nọ, hoặc làm cơ quan cấp tỉnh, thành phố, trung ương, hoặc doanh nghiệp, tập đoàn, ngân hàng, sở ngành đó đây... Nhìn chung là đừng phải về làm việc ở cơ sở.

Cách suy nghĩ phiến diện này khiến cho nhiều người cũng hay quen cách nghĩ, ở cơ sở là kém

hơn, là chậm hơn, là nơi triển khai, thực hiện những gì ở trên giao xuống. Nhưng thực ra, nhìn là thấy, giải quyết công việc ở các địa bàn phường, xã, thị trấn, khu dân cư, huyện, quận... luôn đòi hỏi nhiều thời gian, tâm sức, và ngày càng cao hơn ở tri thức, kỹ năng người cán bộ, nhân viên vốn được coi là "đây tở" của nhân dân. Địa bàn cơ sở, với đặc thù tổng hợp đa dạng về đời sống, thành phần, nghề nghiệp, hoạt động dịch vụ, chuyển động xã hội, luôn có nhiều sự việc diễn ra, nảy sinh rất nhiều hiện tượng, phát sinh các vấn đề mới. Ở đó, rất nhiều thứ phải xử lý, đòi hỏi không chỉ năng lực các bộ phận mà tính liên kết trong phối hợp cũng rất cao. Nào chuyện nhà đất, những là chuyển nhượng, tranh chấp. Nào dịch vụ hàng quán phố phường. Nào trường sở với những là văn hóa học đường, an toàn thực phẩm. Rồi thì hàng trăm thứ chống lẩn chiếm, xử lý ô nhiễm môi trường, việc rác, việc kênh mương, việc quản lý xây dựng, tưới tiêu, nước sạch, an ninh trật tự, đoàn kết toàn dân, phòng chống tệ nạn... Cán bộ, nhân viên cơ sở, rõ ràng là không có đủ "trăm mắt, trăm tay" thì khó lòng mà làm tròn trách nhiệm!

Thế nên cũng cần đổi thay trong cách nghĩ, rằng để phục vụ tốt cho quần chúng, thì đội ngũ đó cũng phải trang bị và cố gắng nhiều lắm! Và trong bối cảnh mới hiện nay, khi các cấp vĩ mô đang chú trương rất mạnh mẽ, quyết liệt việc nâng cao năng lực, hiệu quả công tác từ bộ ngành, lĩnh vực, đến cơ quan công quyền, cơ sở địa phương, thì càng đáng tôn trọng, cũng như đáng mong chờ lắm vào sự cùng cố, nâng cao của lực lượng cơ sở. Khi mà tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị được tinh gọn thì hoạt động lãnh đạo, quản lý ở địa phương lại càng phải xứng đáng là các nhân sự tinh lọc, vừa có trình độ chuyên môn, vừa hiểu biết thấu đáo tình hình kinh tế-xã hội và đặc thù văn hóa địa phương. Lại cả rèn luyện kỹ năng linh hoạt, phát huy ý thức tích cực và tinh thần trách nhiệm trong ứng xử, phối hợp, giải quyết công việc cho quần chúng nhân dân. Và bản thân đội ngũ trực tiếp với những công việc đó, cũng càng phải đề cao, trân trọng hơn nữa nhiệm vụ, yêu cầu công tác của chính mình.

Nhiều câu hỏi cho xanh hóa vận tải

THÁI LINH

Sau gần 2 năm kể từ thời điểm hãng taxi điện đầu tiên ra mắt thị trường, Việt Nam hiện đã có hơn 20 nghìn xe taxi điện, chiếm 30% thị phần. Nhiều hãng taxi truyền thống cũng đang lên kế hoạch điện hóa phương tiện. Tuy nhiên, bài toán xanh hóa lĩnh vực vận tải vẫn đối mặt nhiều thách thức!

Taxi điện đang phổ biến hơn trong đời sống.

Ảnh: HẢI ANH

Bài toán chi phí

Theo lộ trình tại Quyết định số 876/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ, sau năm 2030, tại các đô thị, 50% phương tiện giao thông đô thị và 100% xe bus và taxi nội đô đều chạy bằng điện hoặc năng lượng xanh và đến năm 2050 tất cả các xe phải dùng năng lượng điện, sạch. Đón đầu xu thế này, nhiều hãng taxi đã và đang triển khai kế hoạch điện hóa phương tiện.

Tháng 1/2024, taxi MaiLove bắt đầu đưa xe điện vào vận hành song song cùng xe xăng nhằm tăng thêm các lựa chọn cho khách hàng. Qua quá trình hoạt động, ông Hồ Quang Hiếu, Phó giám đốc Công ty TNHH Vận tải quốc tế Sơn Nam, chủ sở hữu hãng taxi MaiLove tại Nghệ An cho biết: Bước đầu, hãng ghi nhận những tín hiệu tích cực. Các khách hàng, đặc biệt phụ nữ, người cao tuổi và người sợ mùi xăng, đều hài lòng khi đi taxi điện. Tuy nhiên, chúng tôi vẫn kinh doanh song song, trong đó xe điện là đi thuê bởi giá xe điện hiện vẫn cao so xe xăng cùng phân khúc, trong khi đó doanh thu hiện tại của xe điện chưa đủ bù đắp chi phí đầu tư. Để chuyển đổi hoàn toàn sang xe điện, chúng tôi vẫn đang mong chờ những chính sách khuyến khích từ Chính phủ như ưu đãi về giá điện, ưu đãi lãi suất khi doanh nghiệp vay vốn để chuyển đổi sang xe điện.

Theo khảo sát của phóng viên *Thời Nay*, mức đầu tư ban đầu của xe điện cao hơn khoảng từ 30-50% so xe xăng cùng phân khúc. Đây cũng là điều khiến nhiều đơn vị vận tải cân nhắc bởi liên quan trực tiếp tới bài toán kinh doanh và xây dựng giá cước để cạnh tranh với xe xăng. Tuy nhiên, trong chiến lược đường dài, ông Nguyễn Quốc Bách, Giám đốc điều hành Công ty TNHH Thương mại dịch vụ Bách Đại Dũng, chủ sở hữu hãng taxi Bách Đại Dũng tại Hà Tĩnh phân tích: "Hãng đặt mục tiêu sẽ hoàn vốn sau 2-3 năm đầu tư. Khi tính toán kỹ, tỷ trọng nhiên liệu điện trên giá cước thấp hơn nhiều so xe xăng và chi phí bảo dưỡng cũng thấp hơn. Vì vậy chi phí đầu tư ban đầu của xe điện cao hơn nhưng về lâu dài sẽ có lợi hơn".

Cần chiến lược tổng thể

Bên cạnh chính sách khuyến khích doanh nghiệp chuyển đổi, các chuyên gia cho rằng, cần có quy hoạch bắt buộc về cơ sở hạ tầng trạm sạc, ưu tiên, khuyến khích những nơi tập trung đông người như bệnh viện, trường học, trung tâm thương mại, khu du lịch... sử dụng xe năng lượng sạch để bảo vệ môi trường. Mới đây Tập đoàn Vingroup và Tổng công ty Điện lực dầu khí Việt Nam

đã ký thỏa thuận hợp tác nhằm phát triển hệ thống trạm sạc xe điện trên quy mô toàn quốc.

Tuy nhiên, nỗ lực của một vài đơn vị là chưa đủ bởi theo nghiên cứu từ Ngân hàng Thế giới (WB), để đáp ứng tải sạc xe điện sau năm 2030, Việt Nam sẽ cần bổ sung trung bình từ 3-5% công suất mạng lưới và tối đa 15% công suất truyền tải bổ sung vào năm 2050. Từ nay đến năm 2030, Việt Nam sẽ cần đầu tư lên tới 9 tỷ USD cho ngành điện và giai đoạn 2031-2050 là 14 tỷ USD mỗi năm để sản xuất điện bổ sung và mở rộng mạng lưới.

Đại diện Cục Đường bộ Việt Nam (Bộ Giao thông vận tải) cho biết, Cục đã đưa ra các lộ trình và giải pháp, trong đó rà soát sửa đổi toàn bộ Luật chuyên ngành, văn bản dưới luật để xây dựng các quy định cơ sở hạ tầng sạc điện trên hệ thống giao thông đường bộ, cao tốc đưa vào dự thảo Luật Đường bộ. Cùng đó, cập nhật lại tất cả các quy định quản lý về phương tiện, thiết bị phù hợp kế hoạch chuyển đổi phương tiện giao thông sử dụng năng lượng xanh, sạch. Ông Nguyễn Hoàng Anh, Phó phòng Quản lý vận tải, phương tiện và người lái (Cục Đường bộ Việt Nam) cho biết: Việc chuyển đổi sang phương tiện giao thông điện đòi hỏi lộ trình chiến lược dài hạn, gồm các mục tiêu cụ thể, cột mốc quan trọng cũng như chính sách khuyến khích và hỗ trợ nhằm thúc đẩy sản xuất và sử dụng xe điện trên quy mô lớn. Bên cạnh đó, cần chú trọng xây dựng kế hoạch mở rộng nguồn năng lượng, quy mô sản xuất, cải tiến công nghệ và đầu tư hạ tầng trạm sạc nhằm đáp ứng nhu cầu chuyển đổi.

Ông Shigeyuki Sakaki, chuyên gia cấp cao về giao thông vận tải của WB cho rằng: Chuyển đổi sang xe chạy điện là một quá trình phức tạp, bao quát một hệ sinh thái đa ngành nên bước đầu tiên cần thiết là thành lập một cơ quan liên chính phủ để lãnh đạo và điều phối các nỗ lực để tối ưu hóa và chi phí liên quan. Cơ quan quản lý cần có lộ trình thiết thực và khả thi nhằm phục vụ mục tiêu giảm khoảng 7,2% đóng góp của ngành giao thông vận tải vào tổng lượng khí thải nhà kính trên toàn nền kinh tế.

Theo đánh giá của WB, quá trình chuyển đổi sang phương tiện giao thông chạy điện sẽ giúp Việt Nam tiết kiệm tới 498 tỷ USD từ việc nhập khẩu dầu, trong giai đoạn 2024-2050, đồng thời giảm 30 triệu USD vào năm 2030 và 6,4 tỷ USD vào năm 2050 chi phí thiệt hại về môi trường do ô nhiễm không khí cục bộ.

NHÌN THẮNG, NÓI THẬT

Đoàn tàu đi ngược xu hướng cộng đồng

BẠN ĐỌC VIẾT:

Phạm Đức Long (quận Thanh Xuân, Hà Nội):

Chỉ còn vài tuần nữa, tuyến metro số 1 tại TP Hồ Chí Minh sẽ đi vào hoạt động thương mại. Cách đây không lâu, tuyến metro Nhổn - Ga Hà Nội cũng đã chính thức phục vụ người dân. Ngắm nhìn các đoàn tàu hiện đại lần lượt vận hành với nhiều tiện ích hiện đại kèm theo, một người dân thường xuyên sử dụng đường sắt trên cao Cát Linh - Hà Đông (Hà Nội) như tôi chỉ biết ngậm ngùi bởi những bất tiện tương chừng nhỏ bé nhưng lại gây không ít phiền toái.

Dù đã vận hành được 3 năm, nhưng đường sắt Cát Linh - Hà Đông vẫn chưa thể thanh toán bằng các hình thức vốn đã quá phổ biến trong thời buổi hiện đại ngày nay như chuyển khoản, quét mã QR, thanh toán kết nối không dây phạm vi ngắn (NFC)... Vì thế, việc mua vé tàu ở toàn bộ hệ thống các nhà ga của đường sắt Cát Linh đều phải sử dụng tiền mặt. Đã rất nhiều lần tôi chứng kiến những hành khách mới sử dụng tàu Cát Linh - Hà Đông lần đầu vô cùng bối rối vì việc này. Đường như do ngại phiền phức, nhân viên các nhà ga hầu như không bao giờ hỗ trợ khách chuyển khoản để đổi lấy tiền mặt sử dụng dịch vụ. Bản thân tôi dù cũng thường sử dụng tàu điện trên cao, nhưng trong một vài lần quên mang tiền mặt cũng phải loay hoay lỡ mất 3-4 chuyến tàu rồi mới nhờ được hành khách khác mua vé giúp rồi chuyển khoản trả tiền.

Nếu tôi không nhầm, thì từ vài năm trở lại đây, Nhà nước ta đã có chính sách thúc đẩy thanh toán không dùng tiền mặt nhằm đáp ứng nhu cầu thực tiễn và xu thế toàn cầu. Hàng loạt chương trình và đặc biệt là sự kiện "Ngày không tiền mặt" đã ra đời, nhưng một công trình được kỳ vọng sẽ thay đổi bộ mặt giao thông công cộng ở thủ đô là tuyến đường sắt Cát Linh - Hà Đông có vẻ như đang nằm ngoài "cuộc chơi", đi ngược lại xu hướng của cộng đồng, gây không ít phiền toái, bất tiện cho người dân từng ngày, từng giờ.

HÃY GỬI CHO CHÚNG TÔI Ý KIẾN CỦA BẠN THEO ĐỊA CHỈ: BAN BIÊN TẬP BÁO THỜI NAY - MỤC NHÌN THẮNG - NÓI THẬT - SỐ 71, HANG TRÔNG, HOÀN KIẾM, HÀ NỘI. ĐIỆN THOẠI: 024.39381384, EMAIL: diendan.thoinay@gmail.com

Ngành giao thông tăng tốc giải ngân vốn đầu tư công

Theo thông tin từ Vụ Kế hoạch-Đầu tư (Bộ Giao thông vận tải), trong 11 tháng của năm 2024, sản lượng giải ngân của Bộ ước đạt 51.200 tỷ đồng, đạt khoảng gần 68% so kế hoạch năm. Nhằm tăng tốc giải ngân trong những tháng cuối năm với quyết tâm giải ngân ít nhất 95% kế hoạch vốn được giao, Bộ đã yêu cầu các chủ đầu tư, ban quản lý dự án khẩn trương hoàn thiện thủ tục giải ngân; bảo đảm giải ngân hết số kế hoạch vốn được kéo dài từ năm 2023 sang năm 2024 còn lại trước ngày 31/12 theo quy định. Bộ sẽ xem xét trách nhiệm người đứng đầu đơn vị với kết quả giải ngân, coi đây là tiêu chí quan trọng để đánh giá mức độ hoàn thành nhiệm vụ cuối năm.

Thông qua Nghị quyết về chương trình phòng, chống ma túy đến năm 2030

Chiều 27/11, Quốc hội đã chính thức thông qua Nghị quyết về Chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia phòng, chống ma túy đến năm 2030. Theo đó, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đề nghị Chính phủ xây dựng kế hoạch chi tiết từng giai đoạn, quan tâm việc phân kỳ đầu tư, đề ra lộ trình thực hiện, có giải pháp hiệu quả, hoàn thành các chỉ tiêu đề ra, đặc biệt là các chỉ tiêu bảo đảm các điều kiện về cơ sở vật chất, trang thiết bị cho các cơ sở thực hiện chức năng cai nghiện ma túy; tăng cường, mở rộng hợp tác quốc tế trong quá trình thực hiện Chương trình... Đề nghị Thủ tướng Chính phủ tiếp thu ý kiến các vị đại biểu Quốc hội trong quá trình xây dựng báo cáo khả thi Chương trình và ban hành quyết định phê duyệt Chương trình, đưa ra các giải pháp cụ thể để thực hiện các dự án, tiểu dự án bảo đảm hiệu quả, khả thi, tránh dàn trải, lãng phí.

Ngân hàng với cuộc đua tăng lãi suất huy động

■ THÙY LINH

Trong bối cảnh nhu cầu vốn tăng cao vào dịp cuối năm, đặc biệt là đối với vốn trung và dài hạn, nhiều ngân hàng đã cạnh tranh nhau để tăng lãi suất huy động. Nhiều ý kiến bày tỏ sự lo ngại về việc điều này trở thành gánh nặng cho các ngân hàng thương mại nếu tiếp tục duy trì mức lãi vay thấp.

Từ đầu tháng 11/2024 đến nay, đã có nhiều ngân hàng điều chỉnh tăng lãi suất tiền gửi.

Ảnh: SONG ANH

Tổng vốn huy động của toàn ngành ngân hàng tính đến ngày 30/9/2024 đạt 14,5 triệu tỷ đồng, trong khi dư nợ cho vay là 14,7 triệu tỷ đồng. Dự tính, đến hết tháng 10/2024, tổng vốn huy động sẽ vượt mốc 15 triệu tỷ đồng, mức cao nhất trong lịch sử, nhưng tín dụng ghi nhận tăng trưởng hơn 10%, tương đương khoảng hơn 16 triệu tỷ đồng.

Huy động vốn không theo kịp tăng trưởng tín dụng

Mức chênh lệch giữa huy động và cho vay được thể hiện rõ nét tại báo cáo tài chính quý III/2024 của các ngân hàng. Đơn cử, tại Techcombank, tính đến cuối tháng 9/2024, tăng trưởng tín dụng ngân hàng mẹ tăng 17,4%, lên 622.100 tỷ đồng, trong khi tiền gửi khách hàng tăng 8,9%, đạt 495.000 tỷ đồng.

Tại MB, hết quý III/2024, cho vay khách hàng ghi nhận tăng 14,9%, đạt 702.020 tỷ đồng, trong khi tiền gửi khách hàng tăng 10,6%, đạt 627.567 tỷ đồng. Tương tự, tại ACB, tín dụng đạt 555.000 tỷ đồng, tăng 13,8%, còn huy động vốn đạt 512.000 tỷ đồng, tăng 6,1%; VPBank ghi nhận dư nợ cho vay khách hàng tăng 12,19%, đạt 635.344 tỷ đồng, trong khi tiền gửi tăng 7,55%, đạt 475.782 tỷ đồng....

Khảo sát thực tế cho thấy, từ đầu tháng 11/2024 đến nay, hơn mười ngân hàng đã điều chỉnh tăng lãi suất tiền gửi. Đáng chú ý, lãi suất huy động kỳ hạn 12 tháng đã tăng lên 5,95%/năm, trong khi kỳ hạn 13 tháng chính thức vượt ngưỡng 6%/năm. Mức lãi suất hơn 6%/năm cho các kỳ hạn dài hiện đã xuất hiện tại nhiều ngân hàng.

Thực tế, các ngân hàng điều chỉnh tăng lãi suất tiền gửi chủ yếu vì lãi suất đã giảm sâu trong thời gian qua. Việc này giúp các ngân hàng duy trì thị phần và thu hút nguồn tiền gửi khi nhu cầu tín dụng dần hồi phục.

Theo các chuyên gia, việc điều chỉnh lãi suất của các ngân hàng thương mại phụ thuộc vào thanh khoản của từng ngân hàng. Những ngân hàng có khả năng tăng trưởng tín dụng sẽ tăng lãi suất huy động, trong khi những ngân hàng khó đạt được tăng trưởng tín dụng vào cuối năm sẽ khó tăng lãi suất. Các ngân hàng quốc doanh thường có thanh khoản tốt hơn so với các ngân hàng nhỏ.

TS Nguyễn Trí Hiếu, chuyên gia kinh tế cho rằng, nền kinh tế sẽ có sự phát triển tích cực hơn với nhiều điểm sáng trong sản xuất và kinh doanh, do đó các ngân hàng cần chuẩn bị nguồn vốn để thúc đẩy tăng trưởng tín dụng trong giai đoạn cuối năm. Ngoài ra, việc tăng lãi suất huy động sẽ giúp các ngân hàng giảm thiểu rủi ro thanh khoản, bảo đảm dòng tiền cho các hoạt động cho vay, đồng thời duy trì sự ổn định cho hệ thống tài chính. Bên cạnh nhu cầu tăng trưởng tín dụng, việc tăng lãi suất huy động cũng là một chiến lược để ngân hàng cạnh tranh với các kênh đầu tư khác.

Lãi suất cho vay có thể trở nên "đắt đỏ"?

Nhiều ý kiến cho rằng, với động thái tăng lãi suất huy động sẽ khiến chi phí đầu vào của các ngân hàng tăng, tác động đến biên lãi ròng nên có thể sẽ tăng lãi suất cho vay để bù đắp.

Nêu quan điểm về vấn đề này, TS Nguyễn Trần Minh Trí, Viện Kinh tế và Chính trị thế giới, Việt Nam hiện vẫn phải đối mặt với một số thách thức từ bối cảnh kinh tế toàn cầu. Một trong những rủi ro chính là khả năng tiếp tục thắt chặt chính sách tiền tệ ở các nền kinh tế lớn, đặc biệt là Mỹ.

Trong thực tế, áp lực lên tỷ giá hối đoái và dòng vốn vào Việt Nam đã tăng mạnh trong năm 2023 và chi giảm nhẹ trong quý đầu năm 2024. Điều này đòi hỏi chính sách tiền tệ của

Việt Nam phải linh hoạt và thận trọng hơn bao giờ hết.

Ông Trần Đức Anh, Giám đốc Kinh tế vĩ mô và Chiến lược thị trường tại Công ty chứng khoán KB Việt Nam cũng cho rằng, lãi suất cho vay có thể tăng trở lại trong thời gian tới, tạo áp lực đối với các doanh nghiệp. Nguyên nhân chính là do nền kinh tế đang có sự hồi phục tích cực, khiến các ngân hàng có thể giảm dần các chương trình hỗ trợ khách hàng như giai đoạn đầu năm nay.

Đặc biệt, Thông tư 02/2022/TT-NHNN về tái cơ cấu nợ sẽ hết hiệu lực vào cuối năm nay, trong khi chất lượng tài sản của toàn ngành vẫn chưa có sự cải thiện đáng kể. Vì vậy, các ngân hàng sẽ điều chỉnh lãi suất cho vay để bù đắp cho những rủi ro tiềm ẩn liên quan đến khả năng trả nợ của khách hàng trong tương lai.

Tuy nhiên, ông Trần Hoài Nam, Phó Tổng Giám đốc HDBank cũng cho rằng, lãi suất huy động hiện chỉ tăng nhẹ và vẫn ở mức thấp. Ngành ngân hàng đã vượt qua giai đoạn khó khăn về thanh khoản và sẵn sàng đáp ứng mức tiêu tăng trưởng tín dụng 15% trong năm 2024, cũng như 14-15% trong năm 2025.

Thêm vào đó, xu hướng giảm lãi suất của Cục Dự trữ Liên bang Mỹ (FED) đã giúp các ngân hàng nhận được thêm dòng vốn nước ngoài, ổn định chi phí vốn và tạo điều kiện duy trì lãi suất vay ổn định hơn trong thời gian tới.

Về lãi suất cho vay, ông Nam khẳng định rằng, với mức tăng trưởng GDP

khoảng 7% và lạm phát kiểm soát tốt như hiện nay, lãi suất cho vay vẫn đang hỗ trợ hiệu quả cho doanh nghiệp phát triển. Các doanh nghiệp có phương án kinh doanh khả thi và hiệu quả sẽ dễ dàng đạt được lợi nhuận trong môi trường lãi suất hiện tại.

Đồng tình, các chuyên gia từ Ngân hàng UOB nhận định, rủi ro lạm phát và tình hình quốc tế hiện tại có thể khiến Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (NHNN) áp dụng một cách tiếp cận hỗ trợ tập trung hơn vào các cá nhân và doanh nghiệp bị ảnh hưởng, thay vì triển khai một biện pháp hỗ trợ rộng rãi toàn quốc như cắt giảm lãi suất. Vì vậy, khả năng cao NHNN sẽ giữ nguyên mức lãi suất điều hành hiện tại, đồng thời tập trung vào việc thúc đẩy tăng trưởng tín dụng và triển khai các biện pháp hỗ trợ khác.

Trước đó, Phó Thống đốc NHNN Đào Minh Tú cũng khẳng định, "không có chuyện 14 - 15 triệu tỷ đồng nằm yên tại ngân hàng," bởi hiện nay tín dụng toàn hệ thống đã vượt mức huy động vốn. Các ngân hàng thương mại đang phải sử dụng vốn điều lệ để bổ sung và bù đắp phần thiếu hụt do huy động vốn thấp hơn dư nợ tín dụng.

Tại kỳ họp Quốc hội gần đây, Thống đốc NHNN Nguyễn Thị Hồng cũng cho biết, nhu cầu tín dụng đang tăng, gây áp lực lên lãi suất, trong khi nợ xấu tiếp tục là trở ngại khiến các ngân hàng khó giảm thêm lãi suất cho vay. Dù vậy, NHNN cam kết sẽ triển khai đồng bộ các biện pháp nhằm tháo gỡ khó khăn, giảm mặt bằng lãi suất cho vay và chỉ đạo các tổ chức tín dụng cắt giảm chi phí hoạt động để hỗ trợ doanh nghiệp và người dân.

Số liệu của Tổng cục Thống kê cho thấy, đến ngày 27/9/2024, huy động vốn toàn hệ thống tăng 4,79% so với đầu năm, trong khi tăng trưởng tín dụng tăng 8,53%. Do đó, để đáp ứng nhu cầu vay vốn tăng cao dịp cuối năm, các ngân hàng đang tích cực triển khai các biện pháp nhằm đẩy mạnh huy động vốn.

Doanh nghiệp lạc quan hướng tới năm 2025

■ ĐẠI KIM

Năm 2024, tỷ lệ doanh nghiệp trong топ đầu của Việt Nam ghi nhận doanh thu, lợi nhuận và số lượng đơn hàng được cải thiện rõ rệt so với kết quả khảo sát được ghi nhận vào năm ngoái. Điều này lý giải tâm lý lạc quan của nhiều doanh nghiệp khi bước sang năm 2025.

Bảng xếp hạng VNR500 - Top 500 Doanh nghiệp lớn nhất Việt Nam năm 2024 của Vietnam Report mới công bố cho thấy, nhóm 10 doanh nghiệp hàng đầu trong bảng xếp hạng VNR 500 có doanh số khoảng hơn 140 nghìn tỷ đồng tương đương khoảng 5 tỷ USD. Đây là nhóm doanh nghiệp có đóng góp rất lớn giúp tăng trưởng kinh tế Việt Nam (GDP) lọt топ 40 nền kinh tế trên toàn cầu.

Vượt khó nắm bắt xu hướng mới

Sau một năm đối diện với những "con gió ngược" từ bối cảnh suy thoái kinh tế, lạm phát tăng cao, bất ổn chính trị trên toàn cầu, năm 2024, tình hình của các doanh nghiệp đã có cải thiện rõ nét đặc biệt là những doanh nghiệp trong lĩnh vực tài chính, khoáng sản, điện lực, thực phẩm đồ uống và xây dựng.

Với nhiều doanh nghiệp, 2024 là một năm có nhiều thuận lợi nhất định, đặc biệt sau giai đoạn nhiều khó khăn đến từ bối cảnh đại dịch và những bất ổn từ tình hình địa chính trị thế giới. Theo ông Đinh Hữu Thạnh, Chủ tịch HĐQT kiêm Tổng Giám đốc Bee Logistics Corporation, việc Chính phủ nỗ lực tăng cường vị thế địa chính trị, đẩy mạnh thu hút đầu tư nước ngoài (FDI) đã giúp các doanh nghiệp có thêm nguồn hàng cũng như cơ hội đặc biệt trong lĩnh vực logistics.

Bên cạnh đó, việc đầu tư mạnh mẽ và quyết liệt vào cơ sở hạ tầng, những nỗ lực cải cách thủ tục hành chính cũng giúp cho việc lưu thông hàng hóa thuận lợi hơn, giúp doanh nghiệp giảm chi phí logistics. Bên cạnh đó, những giải pháp khuyến khích chuyển đổi số, số hóa dữ liệu, áp dụng trí tuệ nhân tạo (AI) vào thực tế sản xuất, kinh doanh đang mang lại những kết quả tích cực.

Theo Vietnam Report, năm 2023 với vô vàn thách thức khó khăn khi nền kinh tế thế giới gặp nhiều áp lực bởi bất ổn địa chính trị, lạm phát, suy thoái kinh tế, giá cả nguyên vật liệu đầu vào dịch vụ logistics đẩy lên rất cao. Trong khi đó Cục Dự trữ liên bang Mỹ (FED) neo mức lãi suất cao gây tác động tiêu cực. Với xuất phát điểm đó, năm 2024 được coi là năm bản lề cho sự hồi phục khi doanh nghiệp dần "dễ thở" hơn.

Đặc biệt, khảo sát của Vietnam Report cho thấy, cộng đồng doanh nghiệp đánh giá rất tích cực chính sách miễn, giảm thuế cho doanh nghiệp. Đặc biệt việc miễn, giảm thuế giá trị gia tăng (VAT) đã có tác động trực tiếp tới nền kinh tế. Qua đó hỗ trợ sức cầu và tiêu dùng nội địa.

Năm 2024 chứng kiến sự phục hồi của nền kinh tế qua con số đăng ký mới tăng trưởng hơn 10%. Những doanh nghiệp trong bảng

Các doanh nghiệp chú trọng đầu tư trang thiết bị nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh.

Ảnh: NGUYỆT ANH

xếp hạng VNR 500 2024 có sự tăng trưởng nhanh về doanh thu và lợi nhuận. Không chỉ cải thiện về con số, chất lượng lợi nhuận cũng được cải thiện rõ rệt. Đặc biệt, các doanh nghiệp đã chủ động mở rộng thị trường, cắt giảm chi phí sản xuất để làm sao biên lợi nhuận tốt nhất.

Ông Vũ Đăng Vinh, Tổng Giám đốc Vietnam Report cho biết, một xu thế xuyên suốt là việc phát triển duy trì nền kinh tế số. Các doanh nghiệp cũng chú trọng tái cấu trúc hoạt động sản xuất và áp dụng nhiều xu hướng mới nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh.

Lạc quan vào triển vọng 2025

Khảo sát của Vietnam Report cho thấy, phần lớn các doanh nghiệp khá lạc quan khi bước sang năm 2025. Kết quả này khá tương đồng với khảo sát công bố hồi tháng 10 của Ban Nghiên cứu phát triển kinh tế tư nhân (Ban IV thuộc Hội đồng Tư vấn cải cách thủ tục hành chính của Thủ tướng Chính phủ), niềm tin của doanh nghiệp vào triển vọng kinh tế trong 12 tháng tới có những tín hiệu tích cực, phù hợp với diễn biến của các chỉ số kinh tế vĩ mô.

Theo đó, về triển vọng kinh tế ngành, kết quả khảo sát cho thấy tỷ lệ doanh nghiệp đánh giá "rất tích cực" và "tích cực" về triển vọng kinh tế ngành đã tăng lên, đồng thời tỷ lệ đánh giá "tiêu cực/rất tiêu cực" đã giảm đi so với các kỳ khảo sát trước.

Niềm tin của doanh nghiệp vào triển vọng kinh tế vĩ mô đã có sự tăng trưởng, tỷ lệ doanh nghiệp đánh giá "rất tích cực" và "tích cực" lần lượt tăng gấp 5 và gần 6 lần trong khi tỷ lệ đánh giá tiêu cực giảm đáng kể.

Khảo sát lương 2025 của Robert Walters mới đây cho thấy, 82% số công ty được khảo sát cho biết sẽ điều chỉnh lương trong năm 2025. Mức tăng lương dự kiến sẽ duy trì ổn định trong khoảng 15 - 25% trên hầu hết các ngành. Điều này cho thấy, doanh nghiệp tiếp tục lạc quan với triển vọng kinh doanh tích cực trong năm tới.

Ông Thanh chia sẻ, mặc dù rủi ro còn không ít khi tình hình bất ổn địa chính trị chưa được cải thiện rõ rệt, những yêu cầu ngày càng cao của khách hàng trong việc áp dụng liên quan đến logistics xanh hay ESG đòi hỏi doanh nghiệp phải có sự chuẩn bị về tư duy trí tuệ và nguồn lực rất lớn. Song doanh nghiệp vẫn dự kiến mở rộng mạng lưới ra toàn cầu trong năm tới.

"Hiện chúng tôi có mặt tại 16 nước, năm tới sẽ đẩy mạnh quốc tế hóa các sản phẩm dịch vụ của công ty. Bên cạnh đó chúng tôi sẽ làm sâu sắc nhiều hơn sản phẩm cốt lõi, tích cực ứng dụng công nghệ là khía cạnh để tập trung đầu tư với mục tiêu trong 1,5 năm tới chúng tôi có thể ứng dụng được AI trong mọi công đoạn".

Doanh nghiệp cũng rất kỳ vọng vào chủ trương chống thất thoát, lãng phí mà Đảng, Nhà nước đang triển khai. Điều này sẽ giúp giảm bớt quy trình, thủ tục, bớt chi phí và tiền bạc cho doanh nghiệp và người dân. Qua đó thúc đẩy đổi mới sáng tạo.

Còn theo ông Vinh, các doanh nghiệp топ đầu Việt Nam cũng kiến nghị với Chính phủ tiếp tục duy trì ổn định kinh tế vĩ mô, đặc biệt là kiềm chế lạm phát để doanh nghiệp ổn định kế hoạch sản xuất. Đồng thời, tích cực đầu tư hạ tầng cơ sở đầu tư công, đặc biệt là chuỗi logistics.

Đây là nền tảng để doanh nghiệp mở rộng thị trường và giảm chi phí vận chuyển, chi phí lưu kho cũng như cắt giảm giá thành sản phẩm, nâng cao sức cạnh tranh. Doanh nghiệp cũng kỳ vọng chính phủ sẽ tiếp tục xúc tiến thị trường trong nước và quốc tế, kết nối cơ hội cho doanh nghiệp.

LÊN SAN

"Chất" của M&A

■ THÁI CA

Có thể nói, 2024 không phải là một năm quá sôi động của hoạt động mua bán - sáp nhập (M&A), tuy nhiên chất lượng của các thương vụ M&A vẫn tiếp tục được gia tăng.

Theo số liệu của Dealogic công bố tại Diễn đàn Mua bán - Sáp nhập doanh nghiệp Việt Nam 2024 lần thứ 16 do Báo Đầu tư tổ chức, các thương vụ M&A được công bố trên toàn cầu tính tới ngày 25/9 đạt 846,8 tỷ USD, tăng 14% so với cùng kỳ năm trước.

Trong đó, giá trị thương vụ M&A tại châu Á - Thái Bình Dương tăng 54% so với cùng kỳ năm trước, đạt 273 tỷ USD nhờ một số thương vụ giá trị lớn. Tuy nhiên, trong bình diện chung đó, khối lượng và giá trị giao dịch trong khu vực Đông Nam Á lại khá ảm đạm. Dù lãi suất được điều chỉnh giảm và các chính sách tiền tệ phù hợp được ban hành nhằm thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, song do ảnh hưởng từ những thách thức toàn cầu lần khu vực, các nhà đầu tư, doanh nghiệp vẫn thận trọng và hạn chế hoạt động M&A.

Thị trường M&A Việt Nam cũng có chiều hướng chậm lại. 10 tháng qua, chỉ có 2.669 giao dịch góp vốn, mua cổ phần của nhà đầu tư nước ngoài, với tổng giá trị vốn góp đạt hơn 3,68 tỷ USD, tương ứng giảm 10,4% về số lượt và giảm 29% về giá trị so với cùng kỳ. Bên cạnh đó, theo thống kê của KPMG, tổng giá trị giao dịch M&A trong 9 tháng đầu năm chỉ đạt khoảng 3,2 tỷ USD, với các nhà đầu tư (NĐT) trong nước là động lực chính.

Có lẽ chưa cần dẫn số liệu thì nhiều nhà đầu tư (NĐT) cũng cảm nhận 2024 không phải là một năm quá sôi động của hoạt động M&A, nhưng đây là điều bình thường bởi có lúc thăng, phải có lúc trầm. Nhưng có một điều không thể phủ nhận là chất lượng của các thương vụ M&A vẫn tiếp tục được gia tăng. Một thống kê đáng chú ý là giá trị trung bình của thương vụ M&A tại Việt Nam trong năm 2024 lên đến 56,3 triệu USD và giá trị cao nhất của thương vụ là 982 triệu USD. 88% giá trị giao dịch đến từ ngành bất động sản, tiêu dùng thiết yếu, công nghiệp. Và nên biết rằng, đây vẫn là những ngành hấp dẫn trong nhiều năm, và kể cả bất động sản có đang gặp thách thức thì sức hút trên thị trường M&A vẫn rất lớn.

Về mặt cảm tính, có thể nói M&A thời gian gần đây không có sức thu hút như trước còn do việc NĐT hay thị trường tài chính đã quá quen với công cụ M&A. Mặt khác, việc các thương vụ M&A ngày càng được chuẩn bị, vận hành, thực hiện một cách kỹ lưỡng, mượt mà bởi các đơn vị tư vấn chuyên nghiệp cũng khiến cho tính chất căng thẳng giảm đi và mục đích cuối cùng là tối ưu hóa lợi ích cho các bên. Những thương vụ M&A gây nhiều tranh cãi cũng giảm khá nhiều. Vì vậy, có thể nói hoạt động M&A trong thời gian sắp tới, dù ở bất kỳ quy mô nào cũng sẽ được nâng cao về chất lượng, cả bên mua và bên bán đều sẽ được "nâng tầm" và lợi ích cho cổ đông nhìn chung sẽ phải được tối ưu hóa.

Trái bóng nổi nhịp nghĩa tình

■ TUẤN HIỆP

Năm 2024 đánh dấu 10 năm trái bóng nghĩa tình lần trên sân bóng của tất cả huyện, thị xã, thành phố ở tỉnh Thừa Thiên Huế. 33 giải bóng đá thiện nguyện được tổ chức đã trao đi bao nghĩa tình, lan tỏa hơi ấm, tiếp thêm động lực để hàng trăm học sinh, sinh viên có hoàn cảnh khó khăn bước chân đến trường.

Ban tổ chức trao quà tặng cho các em học sinh xã Quảng Thái (huyện Quảng Điền).

Ảnh: MINH VƯƠNG

Mỗi cầu thủ là một nhà hảo tâm

Một buổi chiều, trên sân bóng đá ở xã Quảng Thái (huyện Quảng Điền, tỉnh Thừa Thiên Huế), các vận động viên đã cùng nhau thi đấu, mang đến cho khán giả nhiều pha bóng hấp dẫn. Giải bóng đá lần này có sự tham gia của nhiều câu lạc bộ như FC VTV8 Nổi nhịp nghĩa tình, FC Hue IC, FC Hội phụ huynh học sinh Phường Đức, FC Liên quân xã Quảng Thái.

Trong một buổi chiều, 4 trận bóng đã diễn ra với thời gian 30 phút/trận đấu và đã tìm ra đội chiến thắng. Giải bóng đá diễn ra trong không khí vui vẻ, giao lưu, giúp anh em có buổi chiều được chơi bóng đá và nhất là mỗi cầu thủ trở thành một nhà hảo tâm, quyên góp tiền giúp đỡ học sinh

khó khăn. Từ việc chơi bóng đá, họ đã quyên góp được nhiều phần quà nhỏ cho các em học sinh, động viên tinh thần các em bước vào năm học mới, giúp các em có hoàn cảnh khó khăn có được phần quà tiếp bước trên con đường đến trường.

"Giải bóng đá lần này đã quyên góp được 25 triệu đồng và trao cho 20 học sinh nghèo vượt khó tại Trường THCS Lê Xuân và Trường tiểu học Quảng Thái (xã Quảng Thái). Những phần quà này như tiếp thêm hơi ấm cho các em có hoàn cảnh khó khăn có điều kiện đến trường", anh Bùi Xuân Hòa, Trưởng Ban tổ chức Giải bóng đá Nổi nhịp nghĩa tình, chia sẻ.

Trước đó, khi biết được ý nghĩa của giải, lãnh đạo xã Quảng Thái đã kết nối thông qua anh Hòa để đưa về xã. "Các trận đấu đã diễn ra với tinh thần Fairplay, giao lưu trên tinh thần

đoàn kết với mục đích thiện nguyện. Thông qua việc tổ chức đã giúp địa phương kết nối, quảng bá hình ảnh, con người đến bạn bè bốn phương", ông Phạm Công Phước, Chủ tịch UBND xã Quảng Thái cho hay.

Nổi nhịp nghĩa tình là giải bóng đá thiện nguyện do Câu lạc bộ Bóng đá VTV Huế (VTV8) khởi xướng 10 năm trước. Nói về cơ duyên thành lập, anh Hòa chia sẻ, ngoài việc chơi bóng đá, mọi người đều mong muốn quyên góp khoản tiền cho ai đó nhưng chưa tìm ra người để trao. "Hôm ấy, có người liên hệ. Sau đó, mình đã liên lạc với thầy giáo Xuân Trường bởi thầy biết được các hoàn cảnh khó khăn cần giúp đỡ. Nhờ đó, giải bóng đá đã ủng hộ được khoản tiền cho em sinh viên chuẩn bị nhập học", anh Hòa nhớ lại. Từ đó, giải bóng đá kéo dài

đến nay với sự góp sức của nhiều người trong và ngoài nước.

Trao yêu thương, nhận nụ cười

10 năm ròng rã, trái bóng nghĩa tình đã giúp đỡ hàng trăm học sinh, sinh viên nghèo hiếu học, những người có hoàn cảnh khó khăn có thêm nghị lực để vươn lên trong cuộc sống cũng như có cơ hội nuôi ước mơ đến trường.

Với thông điệp "cho đi là còn mãi", điều đạt được ý nghĩa nhất chính là mỗi giải đấu đã mang đến nhiều suất học bổng cho các em học sinh. "Một giải bóng đá quyên góp trung bình được hơn 20 triệu, có những giải được 30-40 triệu đồng và trao cho 20 em học sinh", anh Hòa cho hay.

Dù nắng dù mưa, các giải đều diễn ra thành công và không có khó khăn nào cản đường khi nhận được sự ủng hộ nhiệt thành của các địa phương, của nhà hảo tâm. Theo Trưởng Ban tổ chức giải, với việc mỗi vận động viên tham gia đóng góp 100 nghìn đồng, mỗi đội tham gia đã có ít nhất 1 triệu đồng. Trong điều kiện ít nhất 4 đội tham gia, giải đấu đã có 4 triệu đồng. Cùng với số tiền được mạnh thường quân góp sức, mỗi giải bóng đá đã có nhiều suất học bổng để trao. "Các giải bóng đá diễn ra vui vẻ, không quan trọng thành tích và tất cả thành viên đều được vào sân thi đấu. Họ là cán bộ, công nhân viên chức, giáo viên, hưu trí, làm nghề tự do. Ai cũng có cảm xúc hồ hởi như ngày đầu", anh Hòa kể.

Với ý nghĩa giải bóng đá mang lại cho cộng đồng, trong tháng 12 này, Giải bóng đá Nổi nhịp nghĩa tình lần thứ 34 sẽ lần bóng ở phường An Tây. Trao đi bao yêu thương thông qua trái bóng tròn, mọi người nhận lại niềm vui chơi bóng và phần thưởng lớn nhất chính là nụ cười trong veo, ánh mắt tràn đầy hy vọng của các em học sinh khó khăn học giỏi.

Ngoài việc trao học bổng cho học sinh các cấp, Ban tổ chức giải còn trao tặng các em xe đạp mới được sửa sang từ xe cũ, tổ chức giải bóng đá quyên góp cho các hộ gia đình cựu chiến binh ở phường Vỹ Dạ.

LÀNG NGHE CUỘC SỐNG

Chạy lụt

■ NGUYỄN VĂN NHẬT THÀNH

Cái làng nhỏ ven sông, nơi tôi sinh ra và lớn lên, bao đời nay đã quen với những mùa lụt kéo dài. Năm nào cũng vậy, cứ đến tháng 9, tháng 10 là cả làng lại chuẩn bị tinh thần cho những cơn lũ cuốn cuộn.

Sáng sớm hôm ấy, khi nước sông bắt đầu dâng lên, người làng vội vã chuẩn bị chạy lụt. Những đứa trẻ trong làng không có thời gian để nghĩ nhiều về nỗi sợ của người lớn. Tôi khi đó chỉ là một đứa con nít vô tư, không nghĩ đến những hậu quả mà cơn lụt có thể gây ra. Thay vào đó, bọn tôi lại thấy hào hứng một cách lạ lùng. Lũ về đồng nghĩa với việc không phải đi học, được bơi thỏa thích trong làn nước mát, mặc cho cái lạnh buốt từ chân lên tới đầu. Những căn nhà ngập nước biến thành một sân chơi lớn, nơi chúng tôi tha hồ tưởng tượng mình là những thủy thủ đang lênh đênh giữa đại dương mênh mông.

Bà tôi, với những kinh nghiệm đương đầu với lũ lụt, bình tĩnh chỉ huy cả nhà chuẩn bị. Bà thường bảo: "Lụt thì năm nào cũng có, mình phải học cách sống chung với nó". Bà cẩn thận gom tất cả đồ đạc quý giá nhất: bộ chăn nệm được gấp kỹ, mấy cái nồi

Ảnh: NAM ANH

đồng nặng chịch và cả chiếc gương soi cũ kỹ của mẹ. Bà không quên nhắc nhở mẹ tôi lấy mấy bao tải cát chèn quanh nhà để chặn nước, đồng thời đóng kín các cửa sổ để gió không luồng qua. Nước cứ thế dâng lên, nhanh hơn bao giờ hết. Mới sáng còn khô ráo, tới trưa đã thấy ngập ngang đầu gối. Bà nhìn quanh nhà, rồi ra hiệu cho cả nhà chuyên đồ lên gác. Căn nhà nhỏ của chúng tôi có một cái gác xép, nơi trú ngụ cuối cùng trong những ngày lũ. Nơi đó, chúng tôi chắt đóng chăn màn, quần áo, gạo muối và cả mấy gói mì ăn liền. Đó là những thứ cứu tinh cho cả gia đình mỗi khi cơn lụt kéo dài.

Đêm đến, trời vẫn không ngớt mưa. Tiếng nước vỗ âm âm ngoài hiên nhà nghe như tiếng ai đập mạnh vào tường. Mẹ bảo bọn tôi đi ngủ sớm để mai

còn sức mà chạy lụt tiếp, nhưng làm sao ngủ nổi khi cả căn nhà ngập tràn trong tiếng âm ỉ của cơn lũ. Sáng hôm sau, khi mặt trời chưa kịp lộ dạng, tiếng hò hét đã vang lên khắp làng. Nước đã ngập gần tới ngang ngực và cả làng hoảng hốt hối hả chạy lụt. Người người kéo nhau ra bờ đê, nơi được cho là cao và an toàn nhất. Cảnh tượng hỗn loạn khi mọi người dắt díu nhau đi trong làn nước lạnh lẽo, đục ngầu, với đồ đạc trên đầu, trên vai. Dọc đường, tôi thấy có nhà nước ngập đến tận mái, chỉ còn mỗi ngọn cây trơ trọi. Có gia đình đang chèo thuyền, loay hoay với đống đồ đạc linh tinh. Có người dắt trâu, bò đi trong nước, con vật rên rỉ vì sợ hãi. Cả làng như chìm trong một biển nước mênh mông không lối thoát. Cuối cùng, chúng tôi cũng đến được bờ đê. Ở đó, người ta đã dựng tạm những cái lều bằng bạt, nơi trú ngụ tạm thời cho cả làng.

Sau mấy ngày chờ đợi, nước bắt đầu rút dần. Cảnh vật làng quê hiện ra một cách trơ trọi, xơ xác. Những ngôi nhà lụp xụp, những ruộng đồng ngập úng, tất cả đều bị bao phủ bởi lớp bùn non dày đặc. Người làng bắt đầu trở về nhà, dọn dẹp lại từ đầu. Bố mẹ tôi cũng lặng lẽ thu dọn căn nhà đã bị ngập sâu mấy ngày liền. Bỏ kệ lại mấy tấm vải, còn mẹ thì cọ rửa từng góc nhà. Bà tôi ngồi bên hiên, lặng lẽ nhìn dòng sông giờ đây đã hiền hòa trở lại. "Năm sau sẽ lại như vậy thôi," bà nói, giọng bình thản, như thể lũ lụt là một phần không thể thiếu trong cuộc sống của làng quê này.

Bệnh lý cột sống ở người trẻ

Tại hội thảo có chủ đề “Vì tương lai cột sống GenZ”, các bác sĩ khoa Nội thần kinh Bệnh viện nhân dân Gia Định cảnh báo bệnh lý về cột sống. Đây thường được cho là vấn đề của người cao tuổi nhưng những năm qua lại gặp nhiều ở người trẻ tuổi.

Các bệnh thường gặp ở người trẻ gồm có thoát vị đĩa đệm, đau thần kinh tọa, viêm tủy sống, chấn thương cột sống. Nguyên nhân phổ biến dẫn đến bệnh bao gồm thói quen ngồi sai tư thế, cúi đầu nhìn, bấm điện thoại quá lâu, ngồi lâu trước màn hình máy tính, mang ba-lô nặng hoặc tham gia các hoạt động thể thao không đúng cách. Bên cạnh đó, căng thẳng và stress cũng là yếu tố tác động tiêu cực đến cột sống, khi stress kéo dài có thể gây căng cơ, đặc biệt là cơ lưng và cơ vai, nếu không điều trị kịp thời, các cơ sẽ trở nên cứng và yếu, làm giảm khả năng vận động, ảnh hưởng đến chất lượng cuộc sống.

Các bác sĩ khuyến cáo, để phòng ngừa các bệnh lý liên quan đến cột sống, người trẻ cần thay đổi lối sống. Người bệnh đau cột sống có thể bắt đầu bằng việc đi bộ 2 km/ngày và nâng dần cự ly khi đã thích nghi. Đồng thời, cần ngồi đúng tư thế, tránh nâng vật nặng sai cách, kiểm tra sức khỏe định kỳ, hạn chế ngồi lâu và quan trọng nhất phải ngủ đủ giấc.

Miễn vé metro cho 5 đối tượng

■ Bài và ảnh: PHAN HƯƠNG

Tuyến metro số 1 (Bến Thành - Suối Tiên) đã hoàn tất giai đoạn chạy thử, vận hành thử nghiệm từ 20-100% công suất và dự kiến vận hành chính thức vào ngày 22/12 tới. Mới đây UBND Thành phố Hồ Chí Minh vừa ban hành giá vé dịch vụ vận tải tuyến metro số 1 và đề xuất miễn vé cho 5 đối tượng.

Tuyến metro số 1 có chiều dài gần 20 km, dự kiến đưa vào khai thác từ tháng 12 tới.

UBND Thành phố Hồ Chí Minh vừa có tờ trình gửi Thường trực HĐND thành phố đề nghị xây dựng Nghị quyết ban hành chính sách hỗ trợ cho người sử dụng dịch vụ vận tải hành khách công cộng bằng xe bus, tàu điện và hỗ trợ kinh phí hoạt động vận tải hành khách công cộng bằng xe bus, tàu điện trên địa bàn. Nếu được thông qua tại kỳ họp cuối năm, việc miễn giá vé metro số 1 sẽ được áp dụng từ ngày 1/1/2025. Việc này nhằm tạo điều kiện cho người dân trải nghiệm sử dụng phương tiện đường sắt đô thị lần đầu tiên của thành phố. Từ đó, khuyến khích và hình thành thói quen sử dụng phương tiện giao thông công cộng thay cho phương tiện cá nhân lưu thông vào nội đô nhằm tránh ùn tắc giao thông vào các dịp cao điểm.

Theo đó, thành phố đề xuất hỗ trợ 100% giá vé sử dụng dịch vụ vận tải hành khách công cộng bằng xe bus, tàu điện cho người có công với cách mạng, người khuyết tật, người cao tuổi và trẻ em dưới 6 tuổi. Ngoài ra, đối tượng được hỗ trợ 100% giá vé còn có người sử dụng các tuyến xe bus kết nối với tàu điện và hành khách sử dụng tàu điện trong thời gian 30 ngày kể từ ngày tàu điện vận hành thương mại.

Đối với hành khách đi xe bus, tàu điện trên cơ sở giấy xác nhận, giấy tờ có liên quan khác của UBND phường, xã trên địa bàn sẽ được cấp thẻ đi xe bus, tàu điện miễn phí. Riêng trẻ em dưới 6 tuổi sử dụng thẻ căn cước.

Bên cạnh đó, thành phố cũng đề xuất hỗ trợ kinh phí hoạt động vận tải hành khách công cộng bằng xe bus và tàu điện đối với các doanh nghiệp, hợp tác xã thực hiện cung cấp dịch vụ vận tải công cộng. Việc hỗ trợ được thực

hiện theo nguyên tắc hỗ trợ phần chênh lệch giữa doanh thu bán vé, doanh thu khác theo quy định và chi phí hoạt động vận chuyển hành khách công cộng.

Trước đó, theo tính toán của Sở Giao thông vận tải thành phố, giá vé tuyến metro số 1 dài 18,8 km chạy qua 3 ga ngầm và 11 ga trên cao khi chưa có sự hỗ trợ là 40.531 đồng/lượt. Tuy nhiên, qua khảo sát có đến 75% người dân chỉ sẵn sàng chi trả để sử dụng với mức giá là 10 nghìn đồng cho 5 km; 11 nghìn đồng cho 10 km và 18 nghìn đồng cho 20 km. Theo đó, để bảo đảm việc chi trả của người dân khi sử dụng dịch vụ công cộng trên tuyến metro số 1, Sở đã kiến nghị cần có sự hỗ trợ của ngân sách thành phố khi đưa dự án vào khai thác với giá vé đề xuất dự kiến gồm 4 loại gồm: thẻ lượt, thẻ tích tiền, thẻ 1 ngày và thẻ 3 ngày.

Đối với giá vé lượt, dự kiến hơn 20.000 đồng/lượt (tùy quãng đường), giá vé lượt mở cửa đầu tiên là 7.000 đồng/lượt, giá vé lượt bình quân là 13.650 đồng/lượt. Trường hợp hành khách thanh toán không dùng tiền mặt thì giá vé thấp nhất là 6.000 đồng/lượt, cao nhất là 19.000 đồng/lượt.

Trường hợp hành khách đi theo thời gian, giá vé 1 ngày là 40.000 đồng/vé (không giới hạn số lượt đi lại trong ngày); giá vé 3 ngày là 90.000 đồng/vé (không giới hạn số lượt đi lại trong 3 ngày).

Đối với giá vé tháng, hành khách phổ thông là 300.000 đồng/vé/tháng (không giới hạn số lượt đi lại trong tháng); học sinh, sinh viên là 150.000 đồng/vé/tháng (không giới hạn số lượt đi lại trong tháng).

ĐIỂM ĐẾN TUẦN NÀY

Dạo bước dưới vườn hồng

■ Bài và ảnh: THANH BÙI

Thời điểm cuối thu đầu đông là lúc nhiều du khách ghé thăm Mộc Châu (tỉnh Sơn La), nơi có những vườn hồng chín mọng khó có thể bỏ qua với những ai yêu thích vẻ đẹp thiên nhiên và muốn tận hưởng bầu không khí trong lành của vùng cao Tây Bắc.

Bắt đầu từ tháng 10 là mùa hồng chín nhưng thời điểm đẹp nhất để ghé thăm là khoảng cuối thu đầu đông. Lúc này, vườn hồng rụng hết lá chỉ để lại những chùm quả đỏ cam rực rỡ treo lơ lửng trên cành để khách tham quan có thể thỏa sức sáng tạo nghệ thuật. Ngoài việc chụp ảnh tại vườn hồng quanh đó còn có các đồi hoa cải trắng, cải vàng, hoa mận bung cánh trắng sớm.

Mộc Châu vào mùa này như khoác lên mình một chiếc áo mới với sắc màu rực rỡ của các loài hoa và cây trái. Những đồi hoa cải trắng, cải vàng nở rộ tạo nên một khung cảnh thơ mộng và yên bình. Hoa mận sớm cũng bắt đầu nở, mang đến hương thơm dịu nhẹ và sắc trắng tinh khôi. Không như các vườn hoa khác, vườn hồng ở Mộc Châu mở cửa đón khách tới tận Tết Nguyên đán mang đến cho du khách nhiều cơ hội chụp ảnh với nhiều loại hoa trang trí khác nhau.

Đến Mộc Châu, khi ghé qua tiểu khu Bàn Ôn, tiểu khu Mía Đường, Pa Khen, thị trấn Nông trường Mộc Châu cây hồng cô đơn

tại tiểu khu 14, thị trấn Mộc Châu nhiều người không khỏi trầm trồ trước những không gian mở rực rỡ sắc màu, giúp du khách như “bừng tỉnh” các giác quan đang say ngủ. Các bản làng của người Thái, người H'Mông với những ngôi nhà sàn truyền thống cùng lễ hội đặc sắc và những món ăn dân dã, đậm chất núi rừng luôn là những trải nghiệm khó quên. Ở đây, ai cũng có thể tham gia vào các hoạt động như hái hồng, làm bánh, hay thưởng thức các món ăn đặc sản như cá suối nướng, thịt trâu gác bếp và rượu ngô và dịch vụ du lịch ở đây ngày càng được cải thiện, mang đến cho mọi người những trải nghiệm thoải mái, tiện lợi.

Mùa hồng chín ở Mộc Châu là thời điểm lý tưởng để khám phá vẻ đẹp thiên nhiên và trải nghiệm văn hóa địa phương. Với khung cảnh thiên nhiên tuyệt đẹp cùng các hoạt động thú vị và dịch vụ du lịch chất lượng, Mộc Châu là điểm đến hấp dẫn mọi du khách. Hãy lên kế hoạch cho chuyến đi của bạn và tận hưởng những khoảnh khắc tuyệt vời tại vùng đất này trong tiết trời lạnh giá của mùa đông.

BẠN CÓ BIẾT?

■ Siêu ưu đãi Black Friday, FEDRO giảm giá lên đến 50% tất cả các sản phẩm giày dép, túi ví. Ngoài ra mỗi hóa đơn mua 3 sản phẩm được giảm thêm 30% trên giá đã giảm. Chương trình áp dụng tại hệ thống cửa hàng FEDRO trên toàn quốc và website từ nay đến hết ngày 1/12.

■ Từ nay đến hết ngày 1/12, thời trang nữ TRIUMPH giảm giá nội y 20% khi mua 2 sản phẩm; giảm 30% khi mua 3 sản phẩm; giảm 40% khu mua từ 4 sản phẩm.

■ Cellphones ưu đãi thanh toán sản phẩm bằng VNPAY, giảm 100 nghìn đồng cho hóa đơn từ 5 triệu đồng đến dưới 10 triệu đồng. Giảm 200 nghìn đồng cho hóa đơn từ 10 triệu đồng đến dưới 25 triệu đồng. Giảm 500 nghìn đồng cho đơn hàng từ 25 triệu đồng trở lên. (Chương trình ưu đãi đến hết ngày 31/12).

■ Từ nay đến hết ngày 23/12, Vinpearl Resort Nha Trang tặng 300 nghìn đồng/phòng/đêm hoặc miễn phí phụ thu 2 trẻ em (dưới 12 tuổi) kèm bữa sáng. Miễn phí trải nghiệm cáp treo và vui chơi tại Vinpearl Harbour. Giảm 20% dịch vụ ẩm thực, 30% dịch vụ Spa, 33% dịch vụ Golf. Miễn phí nâng hạng phòng lên Ocean View (tùy theo tình trạng phòng trống) cho khách hàng lưu trú từ 2 đêm trở lên.

LÝ LUẬN PHÊ BÌNH VĂN HỌC NỬA THẾ KỶ:

Cần nhiều hơn những đánh giá khách quan, khoa học

■ Bài và ảnh: QUANG HÙNG

Hoạt động lý luận phê bình văn học nước nhà từ năm 1975 đã được nhìn lại khái quát ở lực lượng, thành quả, hiệu quả đóng góp, xu hướng, ước vọng phát triển. Có những điểm nhấn quan trọng của quá trình này liên quan đến đường lối, chính sách, quan niệm, trường phái. Tuy nhiên, cần nhiều hơn những hiến kế cụ thể cho bộ phận của hoạt động lý luận phê bình trong tương lai.

Quang cảnh hội nghị.

Đông đảo đội ngũ, đa dạng trường phái

Hội nghị lý luận phê bình văn học (LLPB VH) lần thứ V do Hội Nhà văn Việt Nam phối hợp Hội đồng Lý luận phê bình Văn học nghệ thuật (VHNT) Trung ương và NXB Giáo dục tổ chức đã diễn ra tại Hà Nội ngày 27/11 với chủ đề "50 năm văn học Việt Nam từ 1975: Thành tựu và xu thế". Hơn 40 tham luận và ý kiến của các nhà nghiên cứu từ các viện, trường đại học, hội nghề nghiệp, tạp chí chuyên môn đã bàn đến nhiều nội dung, gồm cả sự phát triển của LLPB lẫn các thể loại sáng tác thơ, truyện, tiểu thuyết, dịch...

Phát triển đông đảo về lực lượng, phong phú về phương pháp, trường phái, tư tưởng nhờ sự đổi mới, mở cửa của đất nước cho đến cội rễ trong tiếp nhận của giới nghệ. Qua đó tác động đến hoạt động sáng tác và rộng hơn là góp phần làm nên sự phong phú của đời sống văn hóa. Đó là vài nét chính về thành tựu LLPB VH nửa thế kỷ qua, tính từ dấu mốc giải phóng hoàn toàn miền nam, thống nhất đất nước, qua dấu ấn Đổi mới năm 1986, đến bước ngoặt hòa nhập với thế giới - như cách tạm khái quát của Chủ tịch Hội Nhà văn Việt Nam Nguyễn Quang Thiều. Với báo cáo để dân hội nghị của mình, PGS, TS Nguyễn Đăng Điệp, Chủ tịch Hội đồng LLPB - Hội Nhà văn Việt Nam nhấn mạnh: Ý thức đổi mới tư duy nghiên cứu và nỗ lực hiện đại hóa LLPB đã giúp cho đời

sống LLPB có nhiều khởi sắc. Sự thay đổi nhân quan khoa học, việc mở rộng tiêu chí đánh giá giá trị trên nền tảng nhân văn, hiện đại đã giúp cho LLPB dần thoát khỏi lối phê bình áp đặt, máy móc, giáo điều.

Với lập luận của mình, PGS, TS Nguyễn Văn Dân (Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam) cho thấy một số thành tựu cơ bản là tự do học thuật, chuyên nghiệp hóa hoạt động LLPB và thúc đẩy tính dân chủ trong nghiên cứu khoa học. Còn PGS, TS Trần Khánh Thành, Phó Chủ tịch Thường trực Hội đồng Trung ương nêu ra một loạt trường phái hiện đại của thế giới đã vào Việt Nam như trường phái hình thức Nga, thi pháp học, tự sự học, phân tâm học, mỹ học tiếp nhận, nghiên cứu văn học so sánh, ký hiệu học, chủ nghĩa cấu trúc, chủ nghĩa hậu cấu trúc và lý thuyết liên văn bản, lý thuyết diễn ngôn, chủ nghĩa hậu hiện đại, nữ quyền luận, phê bình sinh thái, lý thuyết địa văn hóa... Ông cũng cho rằng, nền LLPB VH của ta đã tiếp thu và ứng dụng tinh hoa mỹ học cổ điển thế giới, đồng thời chuyển đổi hệ hình LLPB văn nghệ theo hướng hiện đại...

Nhưng cũng không tránh né thực tế có nhiều hạn chế, các nhà nghiên cứu cũng chỉ ra các bất cập trong hoạt động LLPB VH, thậm chí là sự núp danh, núp bóng, lợi dụng và cả sự non yếu trong nhận thức, thực hành công tác LLPB ở không ít trường hợp. Theo PGS, TS Nguyễn Thế Kỳ, Chủ tịch Hội đồng LLPBVHNT Trung ương, thì có

PGS, TS Nguyễn Thế Kỳ: Tinh thần thoải mái chưa được phát huy triệt để trong các sinh hoạt học thuật. Văn hóa tranh luận nhiều lúc bị vi phạm. Hiện tượng quy chụp, "bỏ bóng" đá người" vẫn chưa chấm dứt. Không ít cây bút phê bình sớm bỏ nghề vì "tai nạn nghề nghiệp" hoặc bị chụp mũ một cách phi lý.

đông đảo về số lượng nhưng còn hạn chế về năng lực và trình độ, đặc biệt là khả năng cập nhật thành tựu mới của khoa học xã hội nhân văn hiện đại. Sự phân bố không đồng đều còn thể hiện qua việc tập trung ở các trường, viện, đô thị lớn nhưng lại vắng bóng, thậm chí "trắng địa bàn" ở các địa phương xa trung tâm.

PGS, TS Nguyễn Thế Kỳ cũng nhắc lại vấn đề vốn được nêu lên nhiều thời gian qua như tình trạng phê bình cánh hâu, thù tạc hoặc viết theo đặt hàng của thị trường, PR, biến phê bình thành quảng cáo diễn ra khá phổ biến. Theo ông, hiện tượng này cần được ngăn chặn bởi lối phê bình vô thưởng, vô phạt sẽ gây nhiễu loạn trong thẩm định, đánh giá.

Cần hơn những "đôi cánh" mới

Đáng băn khoăn với nhiều tham luận của hội nghị khi đi vào phân tích những dòng chảy sáng tác, quá trình vận động của các thể loại, và những trường hợp sáng tác cụ thể, những liên hệ qua các thế hệ người sáng tác. Điều đó dễ khiến người theo dõi thấy rằng, đây là một cuộc sinh hoạt tập trung vào đánh giá, tổng kết hoạt động sáng tác, đổi mới, cách tân của các thể loại khác hơn là chuyên sâu vào LLPB. Qua đây có lẽ cần lưu

ý lại với ban tổ chức, bởi với ý nghĩa "xu thế" mà hội nghị đặt ra, rất cần sự đi sâu để dự đoán, định hướng cho chặng đường tiếp theo của LLPB. Cũng như đi sâu, tập trung cho riêng thể loại để nêu ra những ý kiến cụ thể cho hoạt động LLPB, đội ngũ tác giả làm công tác nghiên cứu, giảng dạy, viết LLPB; và bàn đến những vấn đề cần đề xuất cho chính sách, cơ chế đổi mới người làm LLPB, tác phẩm LLPB; rồi thúc đẩy các phương thức đưa tác phẩm LLPB vào cuộc sống... Đó chính là những yếu tố xúc tác cần thiết cho xu thế, cho sự phát triển, khẳng định và vươn lên của thể loại, lĩnh vực LLPB trong đời sống văn học, đời sống văn hóa, xã hội.

Với một số tham luận có phần ít ỏi so với hơn 40 tham luận của hội nghị, một số chuyên gia đã đưa ra những giải pháp thiết thực cho hoạt động LLPB VH nhìn từ góc độ lãnh đạo, quản lý, đồng hành tiếp sức cũng như vị trí của các nhà nghiên cứu, phê bình. Theo đó, rất cần được chú trọng nâng cao năng lực đội ngũ bằng việc đào tạo người làm LLPB có chuyên môn cao, có năng lực nghiên cứu và nắm bắt thực tiễn đời sống văn hóa, VHNT. Cũng không thể thiếu những người có uy tín chuyên môn cao, tâm huyết, có lập trường chính trị vững vàng tham gia quản lý văn hóa, văn nghệ.

Bên cạnh đó, từ hội nghị cũng phát đi ý kiến cần có chính sách đầu tư thích đáng với những công trình khoa học trọng điểm song song với việc đẩy mạnh xã hội hóa nghệ thuật. Song song với đó, phải chú trọng phát hiện tài năng, khuyến khích tìm tòi, đổi mới trong LLPB. Không ngừng nâng cao chất lượng đội ngũ để có được những công trình khoa học xuất sắc, tầm cỡ. Cũng như vậy, cần tăng cường giao lưu hợp tác quốc tế để đưa văn học Việt Nam tiến ra thế giới một cách hiệu quả. Cùng với đó, trong đó, sẽ có những bước giao thoa, giao lưu để đi đến thành quả mới của lĩnh vực LLPB.

Rất nên, từ hội nghị này, các bên tổ chức, các nhà nghiên cứu, phê bình tiếp tục đưa ra những đề xuất cụ thể hơn về các hình thức hoạt động, thúc đẩy công tác và đội ngũ LLPB VH. Thí dụ như các cuộc gặp gỡ thường niên dành cho tác giả LLPB, LLPB trẻ để báo cáo các thành quả nghiên cứu mới, thuyết trình về các xu hướng LLPB đang nổi lên của thế giới. Hoặc các trại viết dành riêng cho đội ngũ LLPB vốn còn được tổ chức ít ỏi thời gian qua. Cùng với đó, nên đánh giá lại và nâng mức nhuận bút cho tác phẩm LLPB như công trình đăng tạp chí, sách xuất bản. Rộng hơn là nên có cách đặt hàng, tuyển lựa bản thảo LLPB xuất sắc để xuất bản, phát hành dưới hình thức sách in truyền thống hay ấn bản điện tử, sách nói..., hướng tới đối tượng đặc thù là người nghiên cứu, sinh viên, người hoạt động báo chí, truyền thông, các nhà quản lý văn nghệ, rộng hơn là tiếp cận công chúng yêu văn học. Rồi tăng cường các hình thức hội nghị, hội thảo trực tuyến, tận dụng mạng xã hội, diễn đàn báo chí điện tử để lan tỏa các ý kiến, tham luận, công trình LLPB VH, tận dụng không gian mạng này để xây dựng các "kho" tài nguyên LLPB.

Và như thế, mong sao những tiếng nói gọi mở, đề xuất tiếp theo cho lĩnh vực LLPB VH vốn còn thưa thớt trong mặt bằng đời sống VHNT thời gian qua, sẽ tiếp tục được gióng lên nhiều hơn, tích cực hơn nữa.

TS Phan Tuấn Anh, Phó hiệu trưởng Trường đại học Khoa học Huế: Chúng ta có thể thấy tư duy lý luận văn học Việt Nam trước 1986 đều đi theo hệ hình tiến hiện đại, tức là lấy tác giả làm trung tâm của quá trình giải nghĩa văn học... Nhu cầu đổi mới lý luận từ tiến hiện đại sang hiện đại và hậu hiện đại xuất hiện và ngày càng trở nên rõ ràng, bức thiết... Cuối những năm thập niên 90 của thế kỷ XX, LLPB VH Việt Nam bắt đầu cuộc chuyển đổi hệ hình lần thứ hai, từ hiện đại sang hậu hiện đại... LLPB VH đã thật sự nở rộ trong thế kỷ XXI với nhiều đóng góp của các nhà nghiên cứu quan trọng.

Mỗi tuần gặp một người

TS TRẦN HẬU YÊN THẾ:

Công nghệ phát huy giá trị bức tranh trăm tuổi

Video art “Thăng đường nhập thất” trong đại triển lãm “Cảm thức Đông Dương” tại giảng đường Đại học Tổng hợp Hà Nội là sự kết hợp của công nghệ, trí tuệ nhân tạo với những phân tích dữ liệu nghệ thuật, sử học, xã hội..., “đánh thức” bức tranh 100 tuổi của họa sĩ Victor Tardieu. Thời Nay đã có dịp trò chuyện với TS Trần Hậu Yên Thế (giảng viên Trường Khoa học Liên ngành và Nghệ thuật, Đại học Quốc gia Hà Nội), người khởi đầu cho dự án đầy ý nghĩa này.

Bức tranh tường của họa sĩ Victor Tardieu trong giảng đường Đại học Tổng hợp Hà Nội.

Phóng viên (PV): Xin anh chia sẻ qua về sự ra đời của bức tranh cũng như giá trị lịch sử và nghệ thuật của nó!

TS Trần Hậu Yên Thế: Theo sử liệu, tác giả bức tranh - họa sĩ Victor Tardieu là người phụ trách việc trang trí nội thất của tòa nhà Đại học Đông Dương. Tác phẩm rộng 77 m² này được ông vẽ trên toan bằng chất liệu sơn dầu từ năm 1921, đến năm 1928 bức tranh được dán lên mảng tường hình cung trong giảng đường tòa nhà Đại học Đông Dương khi công trình hoàn thành.

Bức tranh đã phản ánh sự giao thoa văn hóa Đông - Tây rất rõ rệt, với phong cách phục hưng, nội dung tác phẩm mang đậm văn hóa Việt Nam thời bấy giờ. Ngoài chữ “Thăng đường nhập thất” trên công tam quan dưới tán cây đa, hai bên còn có hai câu đối “Nhân tài là nguyên khí quốc gia/Đại học là gốc của giáo hóa”. Cùng với đó là hơn 200 nhân vật, nhiều nhân vật có thật trong xã hội đương thời.

PV: Điều gì thôi thúc anh thực hiện triển lãm video art “Thăng đường nhập thất”?

TS Trần Hậu Yên Thế: Bức tranh được vẽ lại năm 2006 từ ảnh gốc đen trắng và do họa sĩ Hoàng Hưng thực

hiện trong khoảng thời gian ngắn ngủi với kinh phí có hạn. Nhưng còn nhiều điều ẩn ý trong bức tranh chưa được sáng tỏ và đã gọi cho tôi nhiều câu hỏi cần được nghiên cứu và khám phá. Một lý do nữa để dự án số hóa bức tranh được triển khai, khi năm 2024 là dịp kỷ niệm tròn 100 năm thành lập Trường cao đẳng Mỹ thuật Đông Dương (1924-2024) và đây cũng là dịp Hà Nội tổ chức Lễ hội thiết kế sáng tạo.

Bên cạnh đó, được biết, thời gian tới tòa nhà có thể sẽ phải trùng tu lại và bức vẽ hiện cũng đã xuống cấp. Nên tôi nghĩ với công nghệ hiện nay, chúng ta hoàn toàn có thể làm được rất nhiều các tác phẩm phái sinh. Với các tác phẩm hiện nay, yếu tố phái sinh rất quan trọng, như việc tạo hình động cho các tác phẩm kinh điển... và cũng có rất nhiều giải pháp để giúp tác phẩm gốc tương tác lan tỏa qua nhiều chiều đến công chúng.

PV: Hành trình dựng lại bằng kỹ thuật số tác phẩm đến sát nguyên gốc bằng sự kết hợp công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI) với sự phân tích dữ liệu nghệ thuật, sử học, xã hội học như thế nào, thưa anh?

TS Trần Hậu Yên Thế: Ban đầu, kỳ vọng của chúng tôi chỉ dùng máy chiếu thể hiện bức tranh bằng kỹ thuật số để phục vụ cho lễ hội thiết kế sáng tạo. Nhưng với sự tiến bộ về công nghệ, cũng những sử liệu xác tín, chúng tôi đã nỗ lực tái hiện chân thực, gần với nguyên gốc nhất qua video art “Thăng đường nhập thất”. Tác phẩm được dựng dựa trên ảnh gốc đen trắng, sử dụng AI học màu qua tranh sơn dầu gốc, kết hợp video art và chuyển động (animation), làm bức tranh như sống lại với những con người như đang hiện diện trong thế giới thật trong tranh.

TS Phạm Long đã cung cấp rất nhiều thông tin tư liệu về quá trình sáng tác, những tên gọi của tác phẩm, những phác thảo cho tác phẩm này. Tiếp đó, kỹ sư Viên Hồng Quang số hóa ảnh đen trắng thành phim, ảnh màu để nghệ sĩ Triệu Minh Hải chuyển hướng từ tác phẩm nhiếp ảnh kỹ thuật số sang thể loại video art và một đoạn phim tư liệu liên quan tới giá trị bức tranh, đem đến hơi thở đương đại cho tác phẩm gần 100 năm tuổi này. Cuối cùng là công đoạn mapping lên chính bản phục dựng 2006 được thực hiện do chuyên gia Lê Huy Thanh Hoàng của công ty Panasonic. Công nghệ AI đã tạo cảm giác sống động cho bức tranh với sắc màu chân thực cùng hiệu ứng dòng nước đang chảy trên bề mặt bức tranh như một ẩn dụ về dòng chảy của thời gian, của lịch sử.

PV: Đường như trong quá trình thực hiện, các anh còn có những phát hiện thú vị?

TS Trần Hậu Yên Thế: Nhìn kỹ, bức tranh có lượng người Việt khá đông, đầy đủ các thành phần xã hội. Nếu nhìn trang phục để phán đoán thì có một nhân vật rất đặc biệt đứng ở trung tâm. Mãi đến thời gian gần đây, chúng tôi mới tìm ra được bộ tư rất quan trọng của người Việt thời đó có trong bức tranh. Đó là các vị Hoàng Trọng Phu, Lê Văn Miến, Phạm Gia Thụy và Thân Trọng Huê. Bốn người này thuộc thế hệ trí thức đầu tiên của Việt Nam được triều Nguyễn cho đi du học tại Pháp. Có học vấn tinh thông bởi họ đều mang trong mình tri thức của cả phương Đông và phương Tây.

Hình ảnh nhân vật Alma Mater (nữ thần trí thức-đại học) xuất hiện mờ ảo nhưng lại có nhiều nét như một bà hoàng người Việt. Bức tranh gốc còn có dòng chữ Latin để cao tri thức đại học: Alma Mater ex te nobis dignitas ubertas felicitas (Nữ thần đại học - Người ban phước cho chúng ta phẩm giá và hạnh phúc), đây là ý nghĩa thâm sâu của bức tranh. Tiếc là bản phục dựng 2006 đã không khôi phục dòng chữ này. Đặc biệt, trong tranh có cả gương mặt một số sinh viên người Việt là học trò của họa sĩ Victor Tardieu. Tất cả đều đang học những năm đầu của Trường cao đẳng Mỹ thuật Đông Dương như họa sĩ Tô Ngọc Vân, Vũ Cao Đàm, Mai Trung Thứ và tất nhiên có cả họa sư Nam Sơn.

PV: Xin cảm ơn những chia sẻ rất ý nghĩa của anh!

KHIẾU MINH (thực hiện)

Nghe then tại Paris

NGÔ KHIÊM

Nhận lời mời của Hiệp hội Tinh hoa Việt Nam (L'Association Parfums du Vietnam) tại Pháp, đoàn nghệ nhân hát then các dân tộc Tày, Nùng, Thái “Núi Hoa - Phia Bjoóc” đã có chương trình trình diễn ấn tượng tại thành phố Nice và Paris (Pháp).

Trong lần thứ hai trở lại Pháp này, nhóm gồm NSND Triệu Thủy Tiên, NNUT Nguyễn Văn Thọ, nghệ sĩ Nguyễn Văn Bách và các nghệ nhân Tô Đình Hiệu, Chu Văn Minh, Phạm Thị Thảo và Trịnh Thị Nguyệt với các tiết mục trích lược từ diễn xướng then của đồng bào Tày, Nùng, Thái ở khu vực Việt Bắc. Không gian sân khấu được bài trí với những hiện vật, biểu tượng của nhà then, như: Bàn thờ then, màn thờ then và những cỗ hoa, cỗ én... So chương trình năm 2017 thì chương trình năm nay có nhiều diễn viên và làn điệu then ở nhiều vùng miền hơn. Đoàn đã gặp rất nhiều khán giả là người Tày đang sinh sống và làm việc tại Pháp. Cùng với những tràng pháo tay còn có cả những giọt nước mắt của những người con xa xứ.

Bà Nguyễn Thị Kim Viễn, người Tày từ Cao Bằng đã sang Pháp định cư gần 40 năm. Bà vẫn hướng về Tổ quốc bằng các hoạt động từ thiện trong những chuyến về thăm quê. Lần này, bà Viễn luôn có mặt sớm nhất trong khán phòng cả ở thành phố Nice và Paris. Bà chia sẻ: “Nghe thấy tiếng tính, lời then mà tôi xúc động lắm, tưởng chừng như quê hương đang ngay ở bên lúc này”. Đến cùng chương trình còn có bà Tô Bích Hải, người Tày ở Lạng Sơn đã sang định cư tại Pháp từ năm 1963. Cũng như bà Viễn, bà Hải luôn hướng về quê hương bằng những hoạt động từ thiện và triển lãm tranh do bà sáng tác cả ở Việt Nam cũng như Pháp.

Là người dẫn dắt nhóm then từ chương trình trình diễn năm 2017 cho đến năm nay, NSND Triệu Thủy Tiên tâm sự: “Chúng tôi đã phải trải qua rất nhiều gian nan đến mức nhiều lúc tưởng chừng phải dừng lại. Tuy nhiên bằng tình yêu với di sản và sự giúp đỡ của nhiều người có tâm với di sản văn hóa, cuối cùng chúng tôi đã thành công. Chương trình được đầu tư kỹ lưỡng, công phu, nhằm giới thiệu đến công chúng về một di sản vô cùng độc đáo của Việt Nam”.

Dự án đưa then đến với nước Pháp có đóng góp không nhỏ của nghệ sĩ Dominique De Miscalc, Chủ tịch Hiệp hội Tinh hoa Việt Nam, người đã tổ chức hàng chục cuộc triển lãm tranh ảnh tại Pháp cũng như Việt Nam và TS Hoàng Thị Hồng Hà, Phó Chủ tịch Hiệp hội, hiện là cán bộ Văn hóa thể thao quốc gia Paris. Sinh ra và lớn lên tại Hải Phòng, học tập, trưởng thành tại Trường đại học Văn hóa Hà Nội, chị Hà đến với nước Pháp hàng chục năm qua và được coi là “bà đỡ” của then trên nước Pháp. Chị chia sẻ, Pháp là quốc gia yêu văn hóa và trân trọng sự đa dạng của các nền văn hóa trên thế giới. Chương trình biểu diễn then trên đất Pháp còn là hoạt động thiết thực nhằm thắt chặt tình đoàn kết hữu nghị, mở ra những cơ hội để tiếp tục quảng bá di sản văn hóa của Việt Nam.

Biểu diễn then tại Pháp.

TS Trần Hậu Yên Thế: Không chỉ là tác phẩm nghệ thuật, bức tranh còn là tài liệu lịch sử quý giá, cung cấp cái nhìn toàn cảnh về xã hội phương Đông dưới ảnh hưởng của phương Tây như hệ thống vật dụng, phương tiện giao thông, dạng thức kiến trúc, đặc điểm địa lý, giống cây trồng, vật nuôi, trang phục...

Niềm hạnh phúc thắm sâu

Truyện ngắn của HOÀNG VIỆT HẰNG

Minh họa: NGUYỄN MINH

Vị bác sĩ Tô Côn từng có nhiều năm điều trị sức khỏe ở một khoa tâm thần của bệnh viện Thường Tín. Ông nghỉ hưu đã lâu, vẫn đi chăm cứu điều trị thiện nguyện cho những người cô đơn, ốm đau, neo khó. Lặng lẽ như vậy nhiều năm. Ông sống một mình ở căn hộ chung cư cũ gần nhà máy rượu Hà Nội; vợ ông, một viên chức theo con ngụ cư ở nước Đức. Bệnh nghề nghiệp, quen đời với khổ vì bệnh tật chiếm hữu cơ thể con người, nhất là người ở dạng thân kinh thể nhẹ. Và ông vẫn sẵn lòng đi cứu giúp người bệnh hằng ngày, coi đó là niềm hạnh phúc của mình.

Một chiều muộn, sau khi chữa cho một bà cụ lảng giềng gần nhà tôi, tôi mới được nghe câu chuyện: Số là nhớ lại nhiều đêm thức trắng, phải lắng nghe chuyện của người bệnh khi họ còn tỉnh táo, để điều chỉnh thuốc men cho họ. Ông vui khi người bệnh tỉnh táo như người bình thường. Có nhiều phạm người chữa trị, có trường hợp khỏe lại, cũng có người thì không; người rời cõi tạm nhiều lắm. Nhưng trong nghề ông vẫn hay tự hỏi: Đàn bà sâu sắc hay nông nổi đây? Vì đâu đến nỗi.

Chuyện này rơi vào năm còn thời bao cấp, đời sống miền bắc còn ở thời kỳ gieo neo, ngày thường nhật, người dân phải lo cơm áo còn chật vật lắm. Vào viện, năm đó có một bệnh nhân nữ ngo ngẩn không biết gì. Cô ta tên Vy, người mặn mà xinh xắn, đặc biệt cặp mắt to, đen, rờm rộp trong cái nhìn hoang dại. Rồi điều trị mãi nửa năm, cô ấy ổn định trở lại. Người bệnh này có chồng làm giảng viên đại học, hai người có một cậu con trai. Có một đêm cô Vy khá tỉnh táo, còn cười cười nói với bác sĩ: “em mắc tội, tội ngoại tình có chữa được không, bác sĩ?”. Bác sĩ Côn nói rần: “Chữa được chứ! Nếu chị không nghĩ đến nhân vật thứ ba kia, thì sẽ chóng khỏi thôi” - Vâng! Vy đáp rất ngoan. Giờ, thì em làm sao yêu được hẳn nữa, khi mà hẳn đã chết. Đáng đời.

“Ừ. Đáng đời!”. Vy tự đáp lại: Rồi tự kể, hồi đó em ngoại tình với một tay họa sĩ, mấy năm giời bỏ bê gia đình, bỏ bê chồng, con. Mãi về sau, tay người tình đi giật lùi, ngấm nghĩa tranh vẽ của mình trên tầng 2 sân nhà, thế quái nào mà người rơi đánh bộp như quả mít rụng... Hẳn từng là học trò cũ của chồng em. Chồng em biết hết và tha thứ hết. Nhưng em thì

không thể tha thứ cho cách nghĩ nông nổi của mình. Khi em từng giây phút tôn thờ tình yêu, ngỡ tình yêu là duy nhất mà chàng dành cho em. Hẳn có nhà cửa, vợ đẹp và con gái xinh xắn, không hiểu sao hẳn còn si mê em nữa, khi đó em làm người mẫu cho hẳn vẽ nuy. Nhưng khi hẳn chết đột ngột, thì em được chính vợ hẳn kể lại. Vợ hẳn cũng không hề hay biết em từng là người tình của hẳn. Thế mới khổ nạn cho em. Số là hôm đưa tang người tình họa sĩ, có một người thiếu phụ đã đưa cậu con trai độ 5 tuổi đến, nghe o ấy nói tiếng Huế, giọng rất dễ thương:

“Xin phép chị, xin phép vợ của anh Tuệ cho con trai em thắp hương cho người cha của mình một nén nhang”. Vợ Tuệ ngạc nhiên lắm, nhưng là người có học nên xử sự rất cao tay. “Ồ thì ra anh Tuệ nhà tôi còn có một cậu con trai”. Chồng tôi giỏi lắm, nuốt nghẹn vào trong ngực, vợ Tuệ dỗ dành: “Con ngoan vào thắp hương cho bố nhé, mắt con rất chi là giống bố!”.

Người đàn bà xứ Huế nom nhẵn nhụi và dịu dàng: “Là lỗi ở em cả thưa chị. Cùng trái tim phụ nữ, mong chị độ lượng cho mẹ con em có đường lui, ẩn dật. Em quen anh nhà trong một triển lãm 5 người; rồi quý mến nhau, chính em chủ động ngỏ lời xin anh Tuệ cho em một đứa con. Có thư tay làm chứng. Em không có nhu cầu gì khác, em không muốn phá vỡ hạnh phúc gia đình anh chị, càng không đòi hỏi trách nhiệm gì ở anh, dù vật chất lẫn tinh thần. Em chỉ xin anh nhà một đứa con; ở Huế em cô đơn, nhà em có nhà vườn, có đủ kinh tế nuôi con, chị hèn. Mong chị tha lỗi cho em”.

Sau ngắt câu, người thiếu phụ xứ Huế kèm một tiếng “hè” rất ngọt, rất dịu. Vợ Tuệ nghe muốn thua cuộc luôn. Rồi vợ Tuệ nghĩ ngay: “Cô này hơn đứt mình ở sự dịu dàng, hèn nào Tuệ đã yêu cô ta”. Sau này vợ Tuệ còn tìm thấy những chiếc vé tàu Hà Nội đi Huế. Lý do đi Huế để vẽ. Chồng tôi giỏi lắm. Tuệ vẽ ra cô người tình này; giới lắm Tuệ, còn để lại đứa con trai này đây! Bao năm, ngỡ chỉ có mỗi cô tên Vy ở Hà Nội dám yêu, hy sinh, dành dùm cả đồng tiền chẵn cho đến đồng tiền lẻ đều cho Tuệ để mua toan, mua thuốc vẽ; hóa ra thế giới phức tạp của đàn ông, chưa bao giờ là đủ, hẳn vẫn bỏ đi tìm kiếm vẻ đẹp dịu dàng khác của Huế thương, người thứ ba, đứng thứ tự sau vợ hẳn.

Trước đó bệnh nhân Vy tin tưởng trên đời có tình yêu. Vì cuộc hôn nhân với chồng mình, chỉ theo sự sắp đặt của hai gia đình môn đăng hộ đối, hai ông thông gia cùng là bạn học, có địa vị xã hội, họ muốn hai con thỏa hiệp với cuộc nhân duyên cho dù không phải hai đứa yêu nhau. Khi về chung sống không có tình yêu, vợ hiểu rằng, chồng tốt lắm, anh chỉ cấm cũi nghiên cứu thôi; không biết một việc gì khác, kể cả âu yếm vợ cũng là xa xỉ. Còn Vy, nhà con một vốn được cung chiếu, thì rất cần sự vỗ về, đầm ấm, cần có phút chồng khen khi nấu ăn ngon. Dù vợ muốn nâng giắc tình yêu, nhưng chồng thì không. Đến lúc ngồi mẫu cho họa sĩ Tuệ vẽ, anh vừa ga lảng, vừa tâm lý, thì Vy rơi vào cái bẫy ngoại tình. Khổ nỗi mỗi lần vụng trộm hẹn hò, ở thời bao cấp ấy, nó làm cho trái tim Vy sợ hãi tăng lên gấp nhiều lần. Trong đó, có những đôi thoại đối trá, không thể qua được mắt chồng. Nhưng chồng Vy lại thân nhiên như không hay biết, hằng năm không động chạm đến vợ. Dù vẫn sống bên nhau mà không gian

như không gian ở trên nghĩa địa. Sợi dây níu kéo lúc đó là chăm sóc cậu con trai, mỗi ngày con khỏe, khôn lớn hơn mà thôi.

Vài năm sau, không ngờ cái chết của Tuệ đến sớm, đã để lộ ra người đàn bà xứ Huế với một cậu con trai; biết chuyện Tuệ có con với cô gái Huế, Vy mới hay mình không phải là người yêu duy nhất anh từng nói. Ai bảo đàn bà tin vào lời nói gió bay? Ai bảo Vy luận tội trong nước mắt khô, khi nhớ lại đủ thứ chuyện, cả khi Tuệ làm tình với nàng bên đồng tranh và màu vẽ. Nghĩ lắm hóa dại. Vy lo ngo, mất trí. Từ một cô giáo dạy nhạc, đàn piano; sau cuộc tình, cô bỏ dạy nhạc, được chồng đưa đi chữa trị ở bệnh viện tâm thần. Có thời Vy chơi đàn, hát như “Vân đại” ở chỗ góc vườn bệnh viện kia, cũng may chưa xé quần áo, hoặc đem cho mọi thứ đồ dùng trong nhà vứt ra thùng rác.

Bác sĩ Côn cũng hỏi chồng Vy: “lúc vợ anh vụng dại, anh không có ý định ly hôn, chịu đựng nhiều năm, chắc cũng mệt chứ?”. Chồng Vy hút thuốc và thờ ra rất lâu: “Mệt! Tôi chỉ cố giữ thể diện cho gia đình; nhà hai bên nội ngoại đều nền nếp, gia giáo; hơn nữa con trai tôi quá nhỏ, cháu cần hơi ấm của mẹ. Thực ra Vy ngoại tình, lỗi cũng có ở tôi... Tôi lo là vai trò làm chồng, bị kịch ở đó!”.

Thật cảm động khi nghe đàn ông nhận lỗi về mình, vừa nể phục, vừa thương cảm. Mấy chục năm sau không gặp lại Vy? Nghe nói, đứa con trai của Vy làm ăn rất khá giả. Cháu gửi mẹ vào trại dưỡng lão, mẹ Vy hay được nêu tên trong cả lúc giao ban, vì đêm đêm bà không ngủ, hay kéo bàn, kéo ghế, khua khoáng dựng người khác dậy nói chuyện. Ôi, có kiếp người thật khó chết. Họ vẫn sống, vẫn làm khổ người thân không rõ đến niên hạn nào? Không tính trước được, giờ ạ.

*

Còn một chuyện nữa: Chuyện bác sĩ Côn điều trị cho một nữ bác sĩ sản khoa, bà từng đón bao sinh linh chào đời; bà tốt bụng, rất hay giúp người trong những ca đẻ khó. Từng nuôi dưỡng bỏ tiền ra chăm con người dung, cuối cùng gặp một loại mẹ trẻ vô ơn bỏ con đi và để lại bao vấn đề mà trong khoa giải quyết... do áp lực, do quá căng thẳng, nữ bác sĩ này đi đường đã va quệt xe, chấn thương sọ não; bệnh não nhớ quên quên rất nhiều. Ông Côn đã chăm cứu và bám huyết cho bác sĩ này nhiều năm. Được biết nữ bác sĩ cũng từng ly hôn khi con chị học đại học năm cuối. Bà bập vào một phi công trẻ cũng là bác sĩ, sau khi con giai lấy vợ, chọn sống ở vùng biển Thái Bình; còn tay phi công trẻ đã rời bỏ bà, kết cục là do bà nông nổi, không biết chăm sóc tổ ấm gia đình. Bà về hưu với bệnh trầm cảm trong những ngày cuối năm, khi chết vẫn không gặp được mặt con. Bác sĩ Côn còn nhắc bà ấy đọc thơ Xuân Quỳnh “tình yêu mỏng manh như màu khói/ ai biết lòng anh có đổi thay?”.

Tôi viết lại câu chuyện của vị bác sĩ thiện nguyện; chỉ hy vọng ở mỗi người phụ nữ hãy lắng nhìn vào phía bên trong mình, biết trân quý nâng giắc tổ ấm của gia đình. Nếu không, ngay cả tuổi trẻ, ngay cả tình yêu chồng vợ, mọi thứ giá trị của con người nếu không nuôi dưỡng chăm sóc, nó vẫn cứ rời bỏ ta mà đi, dù lá vàng mùa thu mỗi năm vẫn trở lại, xao xuyến và day dứt.

Xu hướng xây dựng công trình tương lai

Ngành xây dựng được dự báo sắp trải qua một cuộc chuyển đổi quan trọng khi ngày càng nhiều công cụ kỹ thuật số, tự động hóa, trí tuệ nhân tạo (AI)... đang đóng góp vào xu hướng xây dựng những công trình tương lai.

Bản vẽ mô phỏng tòa nhà Mukaab ở Riyadh.

Ảnh: GETTY IMAGES

Những công trình mang bóng dáng khoa học viễn tưởng

Đầu tháng 11 vừa qua, Saudi Arabia đã khởi công xây dựng tòa nhà Mukaab trị giá 50 tỷ USD tại Thủ đô Riyadh, sau khi hoàn thành sẽ trở thành "tòa nhà lớn nhất thế giới". Theo CNN, tòa nhà chọc trời hình khối cao 400 m ở quận al-Qirawan của Riyadh, với diện tích lên tới 18,5 ha, sẽ sử dụng AI để tạo ra những "trải nghiệm cuộc sống công nghệ" mới lạ cho cư dân và du khách. Dự án Mukaab dự kiến tạo ra hơn 334.000 việc làm mới và đóng góp hàng tỷ USD vào thu nhập nội địa của Saudi Arabia. Công ty phát triển New Murabba phụ trách dự án này cho biết công trình sẽ hoàn thành vào năm 2030.

Đây là một trong những dự án đột phá trong làn sóng xây dựng mang tính tương lai trên khắp quốc gia Arab này. Saudi Arabia cũng đã lên kế hoạch xây dựng hàng loạt "công trình tương lai" khác trên khắp bán đảo, bao gồm thành phố cảng nổi Oxagon nằm bên bờ Biển Đỏ, điểm đến du lịch trên núi Trojena và một thành phố

tương lai ở phía tây bắc đất nước có tên là Neom. Công ty điều hành dự án Neom cho biết, sẽ sử dụng năng lượng tái tạo để cung cấp cho toàn bộ hệ thống vận hành cơ sở hạ tầng tại đây. Trước đó, giới chức đất nước Arab giàu có cũng đã triển khai xây dựng tòa nhà "The Line" nổi tiếng - tòa nhà siêu dài sử dụng năng lượng tái tạo với kinh phí dự kiến lên tới 1.000 tỷ USD để thực hiện.

Mỗi khi được công bố, bản thiết kế của những công trình này đều thu hút sự chú ý đặc biệt của dư luận, thoát nhìn giống với những hình ảnh trong phim khoa học viễn tưởng hơn là dự án thực tế. Bản thiết kế cho thấy những công trình, phương tiện giao thông, bến bãi, nhà ga, sân bay... mang tính siêu thực. Tuy nhiên, giới chức Arabia Saudi đã "mạnh tay" chỉ cho các dự án lớn này, thể hiện quyết tâm đi đầu trong xu hướng xây dựng công trình tương lai. Chẳng hạn, Oxagon có thiết kế là một thành phố hình bát giác nổi trên Biển Đỏ. Trọng tâm chính của thành phố là hoạt động công nghiệp, với tầm nhìn biển nơi này thành cơ sở hậu cần và sản xuất, do vậy các nhà hoạch định đã

lên kế hoạch sử dụng nhiều máy móc công trình, ứng dụng AI...

Trong khi đó, khu tổ hợp thể thao, giải trí Trojena lại được phác thảo như một điểm đến du lịch miền núi với những trò chơi mạo hiểm như thể thao dưới nước, trượt tuyết hay đi bộ đường dài, kết hợp các điểm nghỉ chân thư giãn hiện đại bậc nhất như trung tâm game giải trí và khu nghỉ dưỡng chăm sóc sức khỏe. Dự kiến, Thế vận hội mùa đông châu Á sẽ được lên kế hoạch tổ chức tại đây vào năm 2029. Ngoài ra, dự án nghỉ dưỡng hạng sang trên đảo Sindalah, một điểm đến du lịch khác của Saudi Arabia, lại được quy hoạch kết hợp bến du thuyền và câu lạc bộ du thuyền, sân golf, các địa điểm mua sắm và nhà hàng xa xỉ, hướng đến phục vụ những tầng lớp dân cư có thu nhập cao...

Đóng góp vào xu hướng trên, hôm 20/11, Qatar vừa khởi công công viên chủ đề "Land of Legends Qatar" (Vùng đất huyền thoại), được kỳ vọng sẽ trở thành một trong những công viên chủ đề lớn nhất và hiện đại nhất tại khu vực Trung Đông - Bắc Phi. "Land of Legends" là một phần của dự án Simaisma có quy mô lớn trải dọc theo bãi biển dài 7 km, cách Thủ đô Doha 30 km về phía bắc. Ông Abdullah bin Hamad bin Abdullah Al Attiyah, Chủ tịch Công ty đầu tư bất động sản Qatari Diar, một trong những đơn vị chủ trì dự án, nhấn mạnh rằng "Land of Legends" là một phần không thể thiếu trong chiến lược đa dạng hóa nền kinh tế của Qatar. Ông tin rằng công viên sẽ mang đến những trải nghiệm độc đáo, thu hút đông đảo du khách và đầu tư, góp phần thúc đẩy sự phát triển mạnh mẽ của ngành du lịch.

Tương lai của ngành xây dựng

Trên sa mạc Texas (Mỹ), Công ty xây dựng Icon của Mỹ đang xây công trình tổ hợp El Cosmico bao gồm khu khách sạn và nhà ở cho dân cư trên diện tích 24 ha, tất cả đều được triển khai bằng công nghệ in 3D. Một

máy in 3D khổng lồ cao 5 m, dài 14 m, hoạt động ngày đêm trên công trường xây dựng, dùng cánh tay robot để phủ hỗn hợp xi-măng dành riêng cho máy in thành từng lớp để tạo nên các bức tường của khu tổ hợp khách sạn và nhà ở này. Một công trình như vậy thường khó thực hiện trên sa mạc nếu chỉ bằng các phương pháp xây dựng truyền thống do thiếu nhân công và nguyên vật liệu, cũng như yêu cầu về mặt kiến trúc và chi phí tốn kém. Song, với độ chính xác và tính linh hoạt của công nghệ in 3D, các nhà phát triển đã có thể thực hiện được ngày càng nhiều công trình tương tự.

Tổng Giám đốc điều hành của ICON, ông Jason Ballard nhấn mạnh tầm quan trọng của việc ứng dụng công nghệ hiện đại trong ngành xây dựng, cũng như yêu cầu cao hơn đối với công nhân, người giám sát xây dựng... "Những công nhân lành nghề điều chỉnh hỗn hợp xi-măng dựa trên điều kiện thời tiết, bảo đảm khả năng in và độ bền tối ưu. Công nhân phải theo dõi độ ẩm, nhiệt độ và lượng ánh sáng mặt trời có thể ảnh hưởng đến chất lượng vật liệu, đòi hỏi phải hiểu biết sâu sắc về cả công nghệ và môi trường", ông Ballard cho biết. Theo ông, dù máy móc đã được tự động hóa phần lớn, vẫn cần bàn tay con người để hoàn thiện, biến các cấu trúc in 3D thành không gian kiến trúc hợp lý.

Đặc biệt, ưu thế của việc ứng dụng công nghệ cao trong xây dựng chính là khả năng xử lý địa hình để tạo nên những công trình độc đáo. "Cho dù ở địa hình, bối cảnh nào, các kiến trúc sư có thể thêm vào chi tiết thủ công, đưa vật liệu địa phương vào thiết kế và hòa hợp cảnh quan liền mạch với bối cảnh. Đã có nhiều dự án xây dựng trên sa mạc là minh chứng cho tiềm năng của công nghệ hiện đại trong ngành xây dựng, giúp cải thiện về tốc độ và hiệu quả, cũng như mở ra những cấp độ sáng tạo mới và vượt qua ranh giới của thiết kế kiến trúc", ông Ballard nhận định.

Nhìn chung, những dự án xây dựng nói trên đều đòi hỏi số vốn đầu tư cực lớn, với những yêu cầu thiết kế và công nghệ hàng đầu, được kỳ vọng không chỉ thay đổi bộ mặt các quốc gia Arab vốn giàu có nhờ xuất khẩu dầu mỏ, tạo công ăn việc làm trong nước; mà còn là những bước đi đột phá giúp tạo điểm nhấn và góp phần đa dạng hóa nền kinh tế, phát triển ngành du lịch của các quốc gia này trong quá trình chuyển dịch sang ngành dịch vụ.

Theo Diễn đàn Kinh tế Thế giới (WEF), xây dựng đóng góp khoảng 13% Tổng sản phẩm quốc nội (GDP) toàn cầu (số liệu năm 2022). Tuy nhiên, ngành này vẫn tiếp tục phải đối mặt với các vấn đề như thiếu hụt lao động, chi tiêu quá mức và tác động tiêu cực đến môi trường, tất cả đều đòi hỏi các giải pháp sáng tạo, đổi mới công nghệ. Sự phát triển nhanh chóng của AI, robot và máy móc hiện đại khi thi công, cùng với internet vạn vật (IoT) được dự báo sẽ thúc đẩy mạnh mẽ xu hướng xây dựng công trình tương lai.

Dù vậy, tương lai của ngành xây dựng không chỉ là phát triển các tòa nhà, mà còn là yêu cầu thiết kế công trình thông minh hơn, bền vững và hài hòa với thiên nhiên hơn, thay vì chỉ tập trung vào công nghệ.

SAN LÊ (Biên dịch)

Thành phố cảng nổi Oxagon đang trong thời gian thi công.

Ảnh: GETTY IMAGES

Lựa chọn mô hình trung tâm tài chính quốc tế

■ LÊ QUANG MINH

(Tiếp theo và hết)

Kỳ 3: Lựa chọn đáng cân nhắc

Thủ đô Hà Nội được đánh giá là có lợi thế về chính sách và quyết định điều hành kinh tế vĩ mô. Các cơ quan quản lý nhà nước về tài chính, ngân hàng đều đặt trụ sở chính tại đây, tạo điều kiện thuận lợi cho việc xây dựng và triển khai các chính sách tài chính.

Trụ sở Ngân hàng Nhà nước Việt Nam tại Hà Nội.

Ảnh: NAM NGUYỄN

Những ưu thế tự nhiên

Số liệu từ 4 kỳ xếp hạng gần đây của Chỉ số trung tâm tài chính toàn cầu (GFCI) minh chứng vai trò quan trọng của các thủ đô trong hệ thống tài chính quốc tế. Trong топ 20 trung tâm tài chính hàng đầu, số lượng thủ đô duy trì ổn định: GFCI 33 và 34 có 10 thủ đô, GFCI 35 và 36 có 9 thủ đô. Tỷ lệ này dao động từ 45-50%, cao hơn đáng kể so với tỷ lệ 27,27% (33 thủ đô trong tổng số 121 trung tâm) khi xét toàn bộ danh sách.

Về thứ hạng trung bình trong топ 20, các thủ đô liên tục thể hiện ưu thế. Cụ thể, ở GFCI 33, thủ đô có thứ hạng trung bình 8,7 so với 12,2 của các trung tâm không phải thủ đô. Xu hướng này duy trì qua các kỳ tiếp theo: GFCI 34 (8,8 vs 12,1), GFCI 35 (9,3 vs 11,7), và GFCI 36 (9,1 vs 11,8).

Phân tích dữ liệu từ GFCI 1 đến GFCI 36 cho thấy sự ổn định cao và những bước tiến vững chắc của các thủ đô những quốc gia phát triển như Mỹ, Anh, Trung Quốc, Nhật Bản, Đức với vai trò trung tâm kinh tế. Tất cả duy trì vị trí trong топ 35 từ năm 2007 đến nay, với xu hướng cải thiện rõ rệt. London thể hiện sự nhất quán nhất, độ lệch chuẩn 0,47, giữ vị trí 1 hoặc 2 trong 36 kỳ xếp hạng. Washington D.C. tiến từ hạng 31 lên 8 (GFCI 34), độ lệch chuẩn 6,77, phản ánh bước tiến đáng kể nhất. Các phân tích nêu trên đều cho thấy kinh nghiệm nền tảng về các trung

tâm tài chính tại thủ đô của các quốc gia có trình độ phát triển cao trên toàn thế giới.

Quay trở lại Hà Nội, có thể thấy rằng Hà Nội có nhiều lợi thế để tiếp tục phát triển trở thành trung tâm tài chính quốc gia, quốc tế và toàn cầu vì Thăng Long - Hà Nội đã có truyền thống 1000 năm là trung tâm kinh tế/tài chính quốc gia, nơi phát hành tiền tệ, hoạch định chính sách tài chính tương tự như London, Washington D.C, Bắc Kinh, Tokyo và Seoul.

Nếu chỉ quá tập trung vào phát triển các tòa nhà hay địa điểm mới (không chắc chắn thành công), chúng ta sẽ lãng phí những nền tảng sẵn có. Hà Nội cần phát triển GFC tại các CBD theo mô hình truyền thống, mô hình không thể sụp đổ với tác động từ bên ngoài làm bệ đỡ cho TP Hồ Chí Minh thực hiện phát triển mô hình phi truyền thống, chấp nhận rủi ro phần nào đó để tăng trưởng.

Với lợi thế là đầu não về quyết định chính sách và điều hành kinh tế vĩ mô, Thủ đô Hà Nội cần được lựa chọn phát triển thị trường tài chính. Các cơ quan quản lý nhà nước về tài chính, ngân hàng đều đặt trụ sở chính tại đây, tạo điều kiện thuận lợi cho việc xây dựng và triển khai các chính sách tài chính. Hơn nữa, Hà Nội là nơi tập trung đông đảo các cơ quan ngoại giao, tạo điều kiện thuận lợi cho hợp tác quốc tế trong lĩnh vực tài chính... Nếu "Nghiên cứu kỹ lưỡng, thực hiện

nhANH chóng", chúng ta vừa tránh được rủi ro, vừa sẽ không bỏ lỡ cơ hội phát triển.

Bên cạnh đó, Việt Nam cần phát triển các trung tâm tài chính trên nền tảng các địa điểm truyền thống trước khi chuyển dịch mở rộng tại các địa điểm mới. Cần lưu ý rằng mặc dù công nghệ hiện nay cho phép làm việc, hội họp từ xa nhưng giao tiếp truyền thống vẫn là đặc tính căn bản trong việc xác lập lòng tin. Trong đó, địa điểm và nơi chốn (linh địa) đặt trung tâm tài chính cũng mang tính quyết định tạo nên sức hấp dẫn và quy mô thị trường. Điều đó đúng ngay cả đối với các thị trường mới nổi như Dubai, Singapore hay Dublin.

Thị trường tài chính được hình thành trên cơ sở niềm tin. Sự ổn định chính trị của Việt Nam cùng với thuộc tính sáng tạo đổi mới của Hà Nội, nơi tụ hội tinh hoa quốc gia và quốc tế, nơi hoạch định chính sách tài chính quốc gia là những điều kiện cần và đủ để xác lập Hà Nội là một trung tâm tài

chính thế hệ mới (bên cạnh một trung tâm tài chính truyền thống hiện hữu) là khả thi và xác thực theo các mô hình của London, Washington D.C., Tokyo, Bắc Kinh, Seoul, Paris, Berlin, Roma, Madrid.

Tùy theo khả năng, nên thiết lập một mạng lưới rộng khắp các trung tâm tài chính cấp quốc gia, cấp vùng, cấp thành phố trực thuộc trung ương, cấp tỉnh và các thành phố, đô thị trong cả nước. Cần hoạch định các chính sách để "ánh sáng đẩy lùi bóng tối". Ngăn chặn và triệt tiêu tín dụng, tài chính "đen" làm cơ sở thiết lập một thị trường tài chính lành mạnh, mật độ cao và minh bạch. Đây là cơ sở để tạo nên nhu cầu thật sự, tích tụ điều kiện căn bản nhất hình thành trung tâm tài chính vùng, khu vực và quốc tế. Nâng cao tính tự chủ, năng lực quản trị quốc gia, huyết mạch của nền kinh tế, chống chịu được rủi ro khi bước vào thị trường toàn cầu. Với kế hoạch này, Thủ đô Hà Nội sẽ là tâm điểm.

Còn nhiều việc phải làm

Những giai đoạn thuận lợi nhất để phát triển nhanh hơn trung tâm tài chính ở TP Hồ Chí Minh đã trôi qua. Việc phục sức, gượng dậy và tái phát triển để lấy lại vị thế của thành phố này có lẽ cần thời gian. Nếu so sánh cùng thời kỳ với Dubai và Thượng Hải có thể thấy rõ khoảng cách.

Tại các địa điểm truyền thống chúng ta đã có sẵn thị trường, niềm tin theo tập quán, hệ thống các dịch vụ hỗ trợ, chỉ cần ưu tiên khai thác các khoảng không trên cao (theo kinh nghiệm của London, New York), điều chỉnh một số chức năng tại các khu vực trung tâm phụ cận là hoàn toàn đáp ứng nhu cầu phát triển tới năm 2045 (với ưu thế công nghệ làm việc từ xa như hiện nay, các trung tâm tài chính quốc gia, quốc tế và toàn cầu không đòi hỏi quá nhiều không gian theo chiều ngang).

Việc khó duy nhất nhưng đang trong tầm tay là phải cải thiện cơ sở hạ tầng kỹ thuật và giao thông đô thị (với các tuyến Metro đang triển khai tại Hà Nội và TP Hồ Chí Minh). Tại Hà Nội, nhu cầu phát triển tự nhiên cần phải được khơi thông bằng việc thay đổi tư duy, thay vì cấm cản, kìm hãm.

Hà Nội nên theo mô hình của London, Washington D.C., Tokyo, Seoul, Bắc Kinh, Paris. TP Hồ Chí Minh nên theo mô hình New York, Thượng Hải, Osaka, Busan. Các Sandbox có thể thử nghiệm ở địa phương khác như Phú Quốc, Vân Đồn, Hải Phòng, Đà Nẵng, Bà Rịa - Vũng Tàu, Huế. Các mô hình kiểu Singapore, Dublin cần áp dụng ở các đặc khu kinh tế. Vì thiên đường thuế không dễ thực thi ở những Megacity, có thể dẫn tới những hệ lụy khó lường/ hiệu ứng domino đối với thị trường tài chính non trẻ như Việt Nam.

Trong bối cảnh Việt Nam, việc lựa chọn TP Hồ Chí Minh và Đà Nẵng để phát triển thành trung tâm tài chính phản ánh tiềm năng kinh tế và vị trí địa lý thuận lợi. Tuy nhiên, sau 20 năm, Việt Nam vẫn chưa hình thành được trung tâm tài chính quốc tế đúng nghĩa do thiếu khung pháp lý đồng bộ, hạn chế về nguồn nhân lực chất lượng cao và cơ sở hạ tầng chưa đáp ứng tiêu chuẩn quốc tế. Tình hình hiện nay cũng đang đặt ra nhiều thách thức với TP Hồ Chí Minh, đòi hỏi các biện pháp mạnh mẽ để tăng cường minh bạch và quản trị doanh nghiệp.

BÀI VIẾT THAM DỰ CUỘC THI TÁC PHẨM BÁO CHÍ VỀ ĐỀ TÀI “HỌC TẬP VÀ LÀM THEO TƯ TƯỞNG, ĐẠO ĐỨC, PHONG CÁCH HỒ CHÍ MINH” GIAI ĐOẠN 2022-2025

Thành công nhờ khổ luyện

■ Bài và ảnh: MẠNH HÀO

Đã 11 năm kể từ khi là thủ khoa đầu vào của Học viện Quân y, mọi thứ dường như thay đổi quá nhanh với Nguyễn Thị Như Quỳnh. Cô học trò gầy, nhỏ ngày nào giờ đã là một Thượng úy, một bác sĩ đa khoa và trợ giảng ở bộ môn Ký sinh trùng và côn trùng.

Những kết quả nghiên cứu của Nguyễn Thị Như Quỳnh và đồng nghiệp đang đóng góp hiệu quả cho công tác điều trị.

Có lẽ, chỉ có một điều không thay đổi ở Quỳnh là cô vẫn luôn xuất sắc trong mọi lĩnh vực, nhất là nghiên cứu khoa học và đào tạo. Có được thành công này không chỉ dựa vào sự nỗ lực của cô gái sinh năm 1995 người Hà Nội mà còn nhờ vào sự tận tảo của người mẹ, sự giúp đỡ, hỗ trợ của tập thể lãnh đạo Học viện Quân y.

Say mê nghiên cứu khoa học

Đã nghe các cán bộ của Ban Tuyên huấn, Học viện Quân y kể qua nên tôi dễ dàng nhận ra Quỳnh ở bên ngoài khi gặp cô tại Học viện Quân y. So với những bức hình chụp năm 2013, thời điểm cô là thủ khoa đầu vào của Học viện Quân y với 29 điểm, Quỳnh vẫn gầy gò như vậy. Vì thế, tôi tự hỏi không hiểu cô gái nhỏ bé này lấy đâu ra năng lượng và động lực để tốt nghiệp loại giỏi, vừa học vừa nghiên cứu trong bảy năm học, rồi lại nghiên cứu, tham gia phòng chống dịch Covid-19, trở thành bác sĩ đa khoa, nghiên cứu viên ngạch khởi đầu và trợ giảng ở bộ môn Ký sinh trùng và côn trùng. Đó là chưa kể cô vẫn phải dành thời gian cho gia đình bé nhỏ của mình và chăm sóc cậu con trai mới được 2 tuổi.

Vậy mà thành tích mà Quỳnh đạt được trong 9 năm qua kể từ lần đầu tiên cô giành danh hiệu Chiến sĩ thi đua cơ sở năm 2015 thật đáng kinh ngạc, với rất nhiều danh hiệu, bằng khen của Bộ Quốc phòng và Học viện Quân y. Đó là chưa kể các giải thưởng về nghiên cứu khoa học của Tổng cục Chính trị, Học viện Quân y hay Trường đại học Y Hà Nội. Trong 5 năm từ 2019-2024, cô đã công bố hai bài báo ở các tạp chí uy tín trong nước, tham gia viết năm bài báo quốc tế trên các tạp chí Q1, Q2 trong danh mục ISI/Scopus và 12 bài báo trong nước. Ngoài ra, cô còn là chủ nhiệm đề tài, thành viên tham gia nhiều đề tài cấp bộ, cấp cơ sở có giá trị khoa học hay nhiều lần tham gia các hội thi nghiên cứu khoa học tại Học viện Quân y, toàn quân và toàn quốc.

Tuy vậy, tôi vẫn ấn tượng với đề tài có nhiều ý nghĩa khoa học và xã hội có liên quan loại nấm Candida albicans gây viêm nhiễm ở phụ nữ mà Quỳnh được giao làm chủ nhiệm năm 2022. Candida albicans là nguyên nhân hàng đầu gây viêm do nấm ở phụ nữ độ tuổi sinh đẻ. Hiện nay, tình trạng nấm Candida albicans kháng thuốc gây nhiều khó khăn trong quá trình điều trị, điều trị dai dẳng, thất bại điều trị hoặc bệnh nhân bị viêm tái đi tái lại nhiều lần.

Trong hai năm thực hiện đề tài từ 2022-2023, nhóm nghiên cứu đã thu được nhiều kết quả có ý nghĩa, đề tài có tính mới, tính sáng tạo, có nhiều giá trị khoa học và nhiều khả năng ứng dụng trong thực tiễn. Về giá trị khoa học, kết quả từ nghiên cứu của đề tài đã đóng góp một phần không nhỏ vào kho dữ liệu về bộ gen của Candida albicans, đặc biệt là Candida albicans kháng thuốc. Và nghiên cứu này là một trong số rất ít các nghiên cứu tại Việt Nam về mức độ đề kháng với thuốc chống nấm của Candida albicans mà sử dụng theo phương pháp của CLSI, phương pháp chuẩn được dùng làm tài liệu tham chiếu cho các phương pháp khác. Đặc biệt, đây là đề tài nghiên cứu đầu tiên tại Việt Nam tiến hành xác định kiểu gen và mối liên quan giữa kiểu gen và tình trạng kháng thuốc chống nấm của Candida albicans.

Điều thú vị là mặc dù việc học, việc nghiên cứu chiếm rất nhiều thời gian, Quỳnh vẫn tham gia đầy đủ các hoạt động phong trào văn hóa văn nghệ mà Học viện phát động, đơn vị tổ chức. Cô cũng luôn là đảng viên gương mẫu, đi đầu trong các hoạt động, hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ công tác, nhất là công tác phát triển đảng viên. Theo Đại tá Lê Trần Anh, Quyền Chủ nhiệm bộ môn, Quỳnh đã trực tiếp giáo

dục và giúp đỡ nhiều quần chúng phấn đấu vào hàng ngũ của Đảng; nhiều năm liền được Đảng bộ Học viện Quân y tặng danh hiệu Đảng viên hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ.

Gánh nặng trên đôi vai gầy

Sinh ra ở thôn Lưu Đông, xã Phú Túc, huyện Phú Xuyên, một huyện nằm ở phía nam Thủ đô Hà Nội và nổi tiếng với nhiều nghề thủ công truyền thống, Quỳnh lớn lên cùng với nghề mây tre đan của gia đình. Cuộc sống của cô với chị gái và cậu em trai cứ trôi đi lặng lẽ như vậy nếu không có biến cố xảy ra. Năm 2000, bố Quỳnh qua đời đột ngột do bệnh. Khi đó, cô mới 5 tuổi. Mọi gánh nặng của gia đình lúc này đều dồn vào đôi vai gầy của bà Nguyễn Thị Nhung, vốn cũng không khỏe mạnh và hay đau ốm liên miên.

Vượt qua mọi khó khăn, gian khổ, bà Nhung đã tận tảo nuôi dạy ba chị em cô trưởng thành. Tuy cuộc sống không đầy đủ như bạn bè cùng trang lứa nhưng chị em cô đều được đến trường. Có cảm giác, việc cho các con được học hành trọn vẹn tại Trường THPT Đồng Quan là động lực duy nhất để bà Nhung gắng gượng qua từng đó năm. Đôi lại, ba chị em, nhất là Quỳnh, đều nỗ lực học tốt để không phụ lòng mẹ.

Thế nhưng, khi cánh cửa đại học mở ra cho chị gái và Quỳnh trước tiên, gánh nặng cũng ngày một lớn dần đối với người mẹ. Vì vậy, ưu tiên của hai chị em là nỗ lực theo học tại Học viện Quân y, trước là học để có kiến thức, kinh nghiệm có thể giúp mẹ đỡ đau ốm hơn, sau là đỡ được gánh nặng về chi phí. Tuy nhiên, trong năm đầu thử sức, người chị không thành công và cô sau đó chuyển sang thi Trường đại học Công nghiệp Hà Nội. Đến lượt Quỳnh vào năm 2013, cô không chỉ thi đỗ mà còn là thủ khoa đầu vào của Học viện Quân y với 29 điểm.

Ước mơ mong mỏi bao lâu cuối cùng đã thực hiện được và như Quỳnh chia sẻ, điều đó giúp cô gỡ bỏ được một phần gánh nặng lên đôi vai người mẹ. Bởi thay vì phải vất vả và quan tâm, lo lắng cho cả ba chị em, bà Nhung giờ chỉ cần tập trung vào người chị và cậu em trai. Học viện Quân y thật sự là môi trường phù hợp để Quỳnh phát huy hết khả năng của bản thân. Tuy nhiên, tôi cũng không thể hiểu cô gái 29 tuổi này lấy đâu ra năng lượng và động lực để hoàn thành mọi việc trên đôi vai gầy. Tinh thần hăng hái, say mê nghiên cứu khoa học các lĩnh vực, chủ đề liên quan ký sinh trùng và côn trùng của cô là có thể hiểu được, nhưng Quỳnh còn tham gia giảng dạy, học tập theo lịch huấn luyện, trực chuyên môn theo phân công của lãnh đạo, chỉ huy đơn vị; viết giáo trình phục vụ cho các đối tượng học viên đại học, sau đại học của Học viện Quân y; biên soạn câu hỏi thi kết thúc tín chỉ, module cho các đối tượng học viên đại học, sau đại học. Bên cạnh đó, cô tham gia các hoạt động xét nghiệm ký sinh trùng tại phòng xét nghiệm ký sinh trùng và vi nấm - khoa khám bệnh phục vụ bệnh nhân khám điều trị tại Bệnh viện Quân y 103...

Nhìn Quỳnh, tôi lại nhớ đến bà Nhung với sức bền bỉ và sự chịu đựng kiên cường trong công việc. Chỉ một thời gian nữa thôi, Quỳnh sẽ học xong nghiên cứu viên. Khi đó, cô sẽ có thêm thời gian để mở rộng nghiên cứu về nấm Candida albicans, một đề tài mà tôi thấy mang ý nghĩa truyền thông sâu sắc trong việc sử dụng thuốc ở phụ nữ bởi lựa chọn đúng thuốc sẽ điều trị được kịp thời, nâng cao chất lượng điều trị, làm giảm tác động tâm lý tới mỗi người bệnh.

Từ các kết quả của đề tài, nhóm nghiên cứu đã đưa ra các khuyến nghị sử dụng thuốc chống nấm phù hợp, giảm thời gian điều trị cho bệnh nhân, tránh viêm tái phát nhiều lần, giảm chi phí điều trị, nâng cao chất lượng cuộc sống cho bệnh nhân, góp phần phát triển kinh tế-xã hội. Và trong lực lượng vũ trang, ở môi trường đặc thù, tỷ lệ nữ quân nhân bị viêm nhiễm đến khám tại các bệnh viện quân đội cũng khá cao. Do vậy, kết quả nghiên cứu của đề tài được áp dụng vào các quy trình chẩn đoán, chỉ dẫn điều trị viêm do nấm, giúp tăng cường bảo vệ sức khỏe cho nữ quân nhân.

Trở thành công dân toàn cầu

■ DUNG TRẦN

Tại Ngày hội Công dân toàn cầu năm 2024 vừa được tổ chức tại Thành phố Hồ Chí Minh, một số lãnh đạo nhiều doanh nghiệp, tổ chức đã chia sẻ về khái niệm “Công dân toàn cầu” và cung cấp giải pháp, tiếp thêm động lực để bạn trẻ chủ động chuẩn bị hành trang hội nhập.

Các bạn trẻ thu nhận được nhiều thông tin bổ ích từ sự kiện.

Giỏi thôi chưa đủ

Theo chị Trần Phương Ngọc Thảo, Phó Chủ tịch Hội Doanh nhân trẻ Thành phố Hồ Chí Minh, Chủ tịch Liên đoàn Lãnh đạo và Doanh nhân trẻ thế giới tại Việt Nam (JCI Việt Nam), muốn tỏa sáng khi hội nhập, người trẻ chỉ giỏi thôi là chưa đủ. Chị Thảo cho rằng, công dân toàn cầu trong xã hội hiện nay không thể hiện qua việc người trẻ đó biết bao nhiêu ngoại ngữ hay từng đi du lịch đến bao nhiêu quốc gia mà thể hiện qua tinh thần quan tâm đến những vấn đề chung của thế giới. Khi nắm rõ tình hình chung, công dân trẻ toàn cầu cần có sự quyết tâm, đồng lòng cùng bạn bè năm châu tìm ra phương hướng phát triển bền vững, mang đến những giá trị tốt đẹp cho cộng đồng. Kiến thức và kỹ năng sẽ biến thành những hành động, đóng góp cụ thể giúp thế giới tốt đẹp hơn.

Là một trong những thí sinh xuất sắc của cuộc thi hùng biện “Trách nhiệm trẻ - Sức mệnh vì mục tiêu bền vững”, Thạch Thị Ánh Như (sinh viên Trường đại học Tài chính - Marketing) cũng cho rằng, không đơn giản để bám sát khái niệm công dân toàn cầu nếu chỉ đầu tư phát triển bản thân mà lãng quên những vấn đề của xã hội. Ánh Như chọn phân tích về nội dung bảo vệ môi trường, điều tưởng chừng đơn giản nhưng chẳng dễ thực hiện thành công nếu cộng đồng không chung tay. Thay vì ngồi chờ các chính sách, giải pháp từ nhà nước, theo nữ sinh này, mỗi bạn trẻ cần chủ động bảo vệ hành tinh bằng những hành động giản đơn như hạn chế rác thải, trồng thêm cây xanh. Yếu tố then chốt là mỗi người cần nhìn thấy trách nhiệm của mình trong các vấn đề chung rồi đưa ra giải pháp.

Bên cạnh việc tự thân nỗ lực, PGS, TS Võ Thị Ngọc Thúy, Hiệu trưởng Trường đại học Hoa Sen cho rằng, người trẻ cần được trao quyền làm chủ để có thêm cơ hội khẳng định tài năng, ý chí. Thay vì “cầm tay chỉ việc”, ngay từ giảng đường, nhà trường, thầy cô cần đưa ra những đề tài, dự án để sinh viên chủ động tìm hướng giải quyết vấn đề. Bước đệm này sẽ khuyến khích sự tìm tòi, sáng tạo ở người trẻ, dễ dẫn đến sự đột phá, khai phá, một trong những yếu tố quan trọng để phát triển, hội nhập. Thế nhưng, yếu tố quan trọng nhất trong tiến trình trở thành công dân toàn

cầu hay lãnh đạo trẻ là mỗi người cần biết rõ thế mạnh, điểm yếu của mình. Tự tin nhưng không tự cao, tự giác cập nhật kiến thức và nâng cao tinh thần tự học sẽ giúp bạn trẻ tiến bộ mỗi ngày.

Để người trẻ tự tin tỏa sáng

Duy trì tinh thần học tập, tích lũy kiến thức, rèn luyện kỹ năng và học cách chinh phục các thử thách là lời khuyên mà nhiều khách mời tham gia ngày hội gửi gắm đến bạn trẻ. Nhiều diễn giả cũng cho rằng, ước mơ trở thành công dân toàn cầu với những dự án quốc tế khi ở Việt Nam không phải quá khó nếu người trẻ biết cách thể hiện, khẳng định năng lực. Quan trọng nhất là dự án cộng đồng của bạn phải thật sự tạo ra tác động, giá trị tích cực, bền vững cho xã hội. Muốn vậy, cần dành nhiều thời gian lắng nghe các vấn đề trong đời sống, từ đó góp phần giải quyết chúng.

Ngày hội Công dân toàn cầu năm 2024 là dịp để bạn trẻ cùng thảo luận và đóng góp tiếng nói, thể hiện trách nhiệm cũng như tinh thần của thanh niên trước những thách thức trong 17 chỉ tiêu phát triển bền vững mà Việt Nam và thế giới đang thực hiện. Điểm nhấn là hai tọa đàm “Trở thành công dân toàn cầu với dự án quốc tế khi ở tại Việt Nam” và “Lợi thế của tuổi trẻ khi trở thành Lãnh đạo trẻ toàn cầu”, nơi các diễn giả chia sẻ những kiến thức, thông tin bổ ích giúp các bạn học sinh, sinh viên có cái nhìn khái quát về việc định hình bản thân, tỏa sáng bằng những dự án, hoạt động đậm chất riêng. Cùng với đó là lời khuyên cho việc nâng cao nhận thức và lan tỏa tinh thần trách nhiệm “Công dân toàn cầu” đến người trẻ.

Tại ngày hội, Ban Thư ký Hội Sinh viên Việt Nam Thành phố Hồ Chí Minh và Câu lạc bộ JCI Việt Nam (thuộc Hội Doanh nhân trẻ Thành phố) đã ký kết thực hiện chương trình “Mentoring năm 2024 - 2025” với 4 trụ cột chính: Hoạt động cộng đồng, Phát triển khả năng lãnh đạo trẻ, Hợp tác quốc tế, Kinh doanh và khởi nghiệp.

■ Từ năm 2021 đến nay, Huyện đoàn Nam Giang (Quảng Nam) đã sửa chữa hơn 50 căn nhà và xây mới 8 ngôi nhà kiên cố, riêng năm 2024 đã hoàn thiện 16 căn nhà và xây dựng một căn mới. Tuổi trẻ huyện còn tích cực tham gia xây dựng nông thôn mới với các công trình như trồng 10 nghìn cây xanh, xây dựng cầu dân sinh, cải tạo 10 km đường, góp phần cải thiện đời sống người dân và diện mạo vùng biên giới. Bên cạnh đó, chương trình “Mái ấm vùng biên” và các hoạt động xã hội hóa đã huy động hiệu quả sự tham gia của cộng đồng, mang lại cơ hội ổn định cuộc sống cho nhiều gia đình.

■ Vượt qua 50 đội thi từ 27 trường đại học có đào tạo chuyên ngành Luật trên cả nước, đội thi đến từ Trường đại học Luật Thành phố Hồ Chí Minh đã giành ngôi vị quán quân cuộc thi Phiên tòa giả định cấp quốc gia năm 2024. Đây là sân chơi học thuật dành cho sinh viên các trường đào tạo ngành Luật tham gia thực hành, trải nghiệm vai trò luật sư tranh tụng trước hội đồng trọng tài giả định về những vấn đề pháp lý. Đội “CT CYPHER” (Trường đại học Cần Thơ) đoạt giải nhì, giải “Bài biện hộ xuất sắc nhất” và “Đội được yêu thích nhất” thuộc về Trường đại học Nha Trang.

■ Bộ Giáo dục và Đào tạo vừa phê duyệt liên kết tổ chức thi cấp chứng chỉ tiếng Đức ÖSD giữa Viện Nghiên cứu giáo dục nghề nghiệp (IVES) và Hiệp hội Đánh giá năng lực tiếng Đức ÖSD của Cộng hòa Áo. Địa điểm tổ chức thi tại Viện Nghiên cứu giáo dục nghề nghiệp. Chứng chỉ được cấp là ÖSD Zertifikat với các trình độ A1, A2, B1, B2. Như vậy, sau Trường đại học Hà Nội và Trường đại học Khoa học xã hội và Nhân văn - Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh, Viện Nghiên cứu giáo dục nghề nghiệp là đơn vị tiếp theo được tổ chức thi ÖSD và được Bộ Giáo dục và Đào tạo cấp phép.

HỎI & ĐÁP

Bạn đọc

Tôi từng xem một số chương trình văn nghệ của đồng bào vùng cao. Xin hỏi Thời Nay tiếng dân tộc thiểu số có được giảng dạy chính thức ở trường học hay không? (Nguyễn Văn Khôi, quận Hoàng Mai, TP Hà Nội).

Thời Nay:

Bộ Giáo dục và Đào tạo cho biết, công tác bảo tồn, phát triển tiếng nói, chữ viết của dân tộc thiểu số hiện đang được Đảng, Nhà nước quan tâm triển khai. Hiện nay cả nước có 6 thứ tiếng dân tộc thiểu số được triển khai dạy chính thức trong trường phổ thông tại 22 tỉnh, tập trung ở các vùng miền núi phía bắc, Tây Nguyên và Tây Nam Bộ.

6 thứ tiếng dân tộc thiểu số được triển khai dạy chính thức trong trường phổ thông gồm: Khmer, Chăm, Ê Đê, Jrai, Bahnar, H'Mông. Đến nay, cả nước có 535 trường phổ thông dạy tiếng dân tộc thiểu số với gần 118 nghìn học sinh học các thứ tiếng.

Bên cạnh đó, còn có một số tiếng dân tộc thiểu số đang được triển khai dạy thực nghiệm tại 16 tỉnh với quy mô thử nghiệm hàng chục nghìn học sinh. Ngoài ra còn có 8 thứ tiếng dân tộc thiểu số khác (Hoa, Chăm, Thái, Cơ Tu, Tà Ôi, Pa Cô, Bru Vân Kiều, Stiêng) được tổ chức dạy cho cán bộ, công chức, viên chức tại 28 tỉnh.

Theo Bộ Giáo dục và Đào tạo, hiện nay việc thực hiện các chính sách phát triển giáo dục dân tộc của Nhà nước đối với học sinh được các cấp, ngành quan tâm chi đạo kịp thời, hiệu quả. Các chính sách hỗ trợ trẻ em, học sinh, sinh viên được triển khai ngày càng đáp ứng tốt hơn nhu cầu học tập cho con em vùng đồng bào dân tộc thiểu số, miền núi. Nhờ đó, học sinh dân tộc thiểu số có điều kiện học tập tốt hơn, giảm tình trạng học sinh bỏ học, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục, phổ cập giáo dục.

Rung chuyển vì Salah

■ NGỌC LINH

Salah là cầu thủ có thu nhập cao nhất của Liverpool hiện tại với 350 nghìn bảng mỗi tuần.

Mohamed Salah vừa gây nên “trận động đất” ở sân Anfield, sau những tuyên bố về khả năng anh sẽ chia tay Liverpool vào cuối mùa giải.

“Chúng ta đã gần đến tháng 12 và tôi vẫn chưa nhận được lời đề nghị nào để tiếp tục ở câu lạc bộ. Có lẽ tôi rời đi nhiều hơn ở lại”, Mohamed Salah lên tiếng đầu tuần này về tương lai với Liverpool. Hợp đồng của anh, cùng với các ngôi sao Virgil van Dijk và Trent Alexander-Arnold đều hết hạn vào ngày 30/6/2025. Cho đến nay, không ai trong số này cam kết gắn bó với CLB.

Con “động đất”, như truyền thông Anh mô tả, diễn ra sau khi Salah ghi cú đúp trong màn lội ngược dòng hạ Nottingham Forest 3-2 ở Premier League. Kết quả này giúp Liverpool tiếp tục bút phá trên ngôi đầu bảng. Đội quân của Arne Slot bỏ xa nhà đương kim vô địch Man City đến 8 điểm. “Tôi đã ở CLB nhiều năm rồi. Không có đội bóng nào như thế này cả”, Salah nhấn mạnh. Anh kết luận: “Rất cuộc, quyết định về tương lai không nằm trong tay tôi”.

Những phát biểu của Salah là chính đáng. Ngôi sao 32 tuổi từng từ chối nhiều đề nghị từ Saudi Arabia, nơi anh được hứa hẹn mức thu nhập vượt xa con số hiện tại. Anh là cầu thủ ghi bàn nhiều nhất trong lịch sử CLB. Salah là đầu tàu đưa đội đến với Champions League 2019 và chức vô địch bóng đá Anh sau 3 thập kỷ chờ đợi.

Tuy nhiên, cách làm của Salah chưa phải là tốt nhất. Bởi vì, phản ứng của anh diễn ra trong tuần lễ rất quan trọng đối với Liverpool. Đầu tiên, đội bóng thành phố cảng nước Anh có trận chiến với Real Madrid ở Champions League (vừa kết thúc rạng sáng nay). Bên cạnh đó, cuối tuần này Liverpool tiếp đón Man City ở vòng 13 Ngoại hạng Anh. Đây là trận đấu mang tính bước ngoặt, được nhận định phán quyết đến tham vọng đua tranh danh hiệu.

“Tôi mong đạt được thỏa thuận nhưng phải nói rằng, tôi rất thất vọng với Salah. Liverpool phải đối đầu với Real Madrid

và Man City. Đó là câu chuyện chính vào lúc này. Bây giờ, điều quan trọng nhất đối với Liverpool không phải là tương lai của Salah, Van Dijk và cũng như Alexander-Arnold. Điều quan trọng nhất là CLB vô địch Premier League”, cựu cầu thủ Jamie Carragher chỉ trích.

Carragher tỏ ra khá nặng nề: “Vô địch Ngoại hạng Anh quan trọng hơn bất kỳ cầu thủ nào trong số đó. Nếu họ tiếp tục đăng bình luận hoặc người đại diện liên tục đăng những câu khó hiểu trên mạng xã hội thì đó là sự ích kỷ. Đó là nghĩ về bản thân họ chứ không phải về đội bóng”.

Salah đang dẫn đầu danh sách ghi bàn trên mọi mặt trận của Liverpool, với 12 pha lập công. Tại Premier League, anh ghi 10 bàn, chỉ sau Erling Haaland (12 bàn). Tuy nhiên hiện Man City đang tổn thương nghiêm trọng sau 5 trận thua liên tiếp. Họ như mảnh thú bị thương và đang ở phía chân tường. Có nghĩa là họ sẽ làm tất cả cho cuộc trở dậy để không bị Liverpool nói rộng cách biệt lên 11 điểm. Thế nên, những tâm sự của Salah lúc này không hề đúng thời điểm.

GÓC KHÁN ĐÀI

World Cup ở rất gần

■ QUANG VINH

Đội tuyển futsal nữ Việt Nam vô địch bóng đá trong nhà khu vực Đông Nam Á.

Chủ nhân chiếc cúp vô địch bóng đá trong nhà (futsal) khu vực Đông Nam Á đã được xướng lên với cái tên hoàn toàn mới: Đội tuyển futsal nữ Việt Nam. Đánh bại Thailand trong trận chung kết là một giấc mơ có thật với các cô gái Việt Nam bởi để tới được đích vinh quang ấy, futsal nữ Việt Nam phải mất hơn 10 năm chờ đợi.

Chức vô địch khu vực khiến futsal nữ Việt Nam có thêm một ước mơ lớn hơn là tham dự World Cup lần đầu tiên được tổ chức vào năm 2025. Tại World Cup futsal nữ 2025, châu Á có 3 suất dành cho các đội vô địch, á quân và hạng 3 tại VCK futsal nữ châu Á (sẽ diễn ra ở Trung Quốc vào năm sau). Ở cấp độ châu lục, futsal nữ Việt Nam đang xếp hạng 4, đứng sau Iran, Nhật Bản và Thailand. Về lý thuyết, futsal nữ Việt Nam chỉ cần vượt qua 1 trong 3 đội tuyển nói trên là có vé đi dự World Cup. Dù vậy đây không hề là mục tiêu dễ dàng. Trong số 3 đội này, Thailand được đánh giá là yếu nhất và họ cũng vừa thua chúng ta ở trận chung kết khu vực, thế nhưng về thực lực

Giải Taekwondo Cảnh sát châu Á mở rộng

■ THẾ TRUNG

Từ ngày 3 đến 9/12, tại Nhà thi đấu đa năng tỉnh Quảng Ninh sẽ diễn ra Giải Taekwondo Cảnh sát châu Á mở rộng năm 2024 tại Việt Nam. Đây là giải đấu do Bộ Công an, Hiệp hội Thể thao Công an nhân dân Việt Nam và Liên đoàn Taekwondo Cảnh sát thế giới phối hợp tổ chức.

Lực lượng dự kiến tham gia giải gồm 22 đoàn tới từ 46 nước với gần 500 vận động viên quốc tế 600 vận động viên trong nước. Với khẩu hiệu xuyên suốt “Sức mạnh của Cảnh sát! Cảnh sát Taekwondo - người bảo vệ công dân toàn cầu”, lễ khai mạc sẽ diễn ra vào lúc 19 giờ ngày 6/12, hứa hẹn mang đến bầu không khí sôi động, mở màn cho những ngày tranh tài hấp dẫn của các vận động viên.

Các võ sĩ sẽ thi đấu theo 2 hạng mục, gồm nội dung của Giải Taekwondo Cảnh sát châu Á mở rộng 2024 (đối kháng, quyền, công phá, thi đấu đồng đội đối với nam, nữ các độ tuổi, hạng cân quy định của chuyên môn) và Lễ hội Cảnh sát Taekwondo châu Á 2024 (đối kháng, quyền (A/B), công phá, quyền tự do, thể dục taekwondo, thi đấu toàn đội). Với đối kháng, Ban tổ chức đưa vào thi đấu 16 hạng cân, biểu diễn quyền có 5 nội dung và 5 nội dung của công phá, kỹ năng tự vệ, tấn công, biểu diễn võ thuật.

Với sự quyết tâm cao của tỉnh Quảng Ninh cùng với sự phối hợp chặt chẽ từ các phía, Giải Taekwondo Cảnh sát châu Á mở rộng năm 2024 không chỉ là sân chơi về chuyên môn thể thao mà còn là cơ hội để tuyên truyền, quảng bá về văn hóa, hình ảnh, đất nước, con người Việt Nam thân thiện nói chung, đồng thời quảng bá hình ảnh Quảng Ninh đi đến “An toàn, Ổn định, Phát triển” nói riêng đến bạn bè quốc tế.

thì Thailand vẫn rất mạnh so với Việt Nam. Khác với futsal Việt Nam phải bỏ sung lực lượng từ cầu thủ của sân 11 người, tuyển thủ futsal Thailand được lựa chọn từ vô số đội futsal trên toàn quốc. Việc lấy cầu thủ từ sân 11 người có thể đem lại lợi thế nhỏ về sức bền thể lực nhưng đặc thù của bóng đá sân cỏ và bóng đá trong nhà có nhiều khác biệt. Về lâu, về dài chúng ta vẫn cần tìm kiếm lực lượng từ các CLB futsal và muốn vậy phải tìm cách gây dựng phong trào ngay từ mô hình học đường, như cách Thailand đang làm.

Nếu ra các khó khăn không phải để chùn bước mà thực tế cho thấy futsal nữ Việt Nam đã rất tiến bộ. Nói cách khác, nếu tiếp tục tiến bộ và có thêm may mắn, một vé dự World Cup cho futsal nữ Việt Nam là hoàn toàn khả thi. Vấn đề là làm thế nào để duy trì và phát triển bộ môn này một cách ổn định và bền vững. Chỉ khi ấy thì những thành tích mà các cô gái Việt Nam đạt được mới trở nên thật sự có ý nghĩa trong sự phát triển chung của cả nền bóng đá.

Bức tranh quý hiếm của danh họa Caravaggio

Một bức tranh hiếm hoi của danh họa người Italy, Caravaggio, được lưu giữ trong một bộ sưu tập tư nhân hơn 60 năm qua, lần đầu sẽ được trưng bày công khai tại Cung điện Barberini ở Rome (Italy) từ ngày 23/11 đến 23/2/2025. Theo Reuters, bức tranh là chân dung Maffeo Barberini (trong ảnh), người sau này trở thành Giáo hoàng Urban VIII, nhân vật quyền lực và là một trong những người bảo trợ nghệ thuật vĩ đại của thế kỷ 17.

Kính mắt chống co giật cho người động kinh

Các nhà khoa học tại Trường đại học Glasgow và Birmingham (Anh) vừa công bố mẫu thử nghiệm kính đặc biệt có khả năng ngăn chặn các bước sóng ánh sáng gây co giật ở người mắc chứng động kinh. Theo tạp chí *Cell Reports Physical Science*, tròng kính được chế tạo từ tinh thể lỏng, có thể chặn tới 98% ánh sáng trong dải bước sóng 660-720 nm - dải sóng được xác định là nguyên nhân gây co giật ở số đông bệnh nhân động kinh nhạy cảm với ánh sáng.

Phát hiện mới về nước trên sao Hỏa

Các nhà nghiên cứu tại Trường đại học Curtin (Australia) mới đây đã phát hiện bằng chứng mới về sự tồn tại của nước trên sao Hỏa. Theo AP, các nhà khoa học cho rằng, cách đây khoảng 4 tỷ 450 triệu năm trên sao Hỏa đã có sự tồn tại của các suối nước nóng ở khu vực cao nguyên phía nam hành tinh này.

Đầu tư mạnh tay để tổ chức Eurovision

Theo Euronews, người dân tại thành phố Basel (Thụy Sĩ) đã bỏ phiếu đồng ý chi gần 40 triệu USD để tổ chức Cuộc thi ca khúc truyền hình châu Âu (Eurovision Song Contest) 2025, qua đó khẳng định Basel sẽ là điểm đến của sự kiện âm nhạc hoành tráng này. Eurovision 2025 dự kiến diễn ra tại nhà thi đấu St. Jakobshalle, với đêm chung kết vào tối 17/5.

Cụ ông thọ nhất thế giới qua đời

Cụ ông người Anh John Alfred Tinniswood (trong ảnh) đã qua đời ở tuổi 112, sau gần 8 tháng giữ kỷ lục thế giới Guinness là "Người đàn ông cao tuổi nhất thế giới". Theo AP, cụ qua đời trong một viện dưỡng lão gần Liverpool, tây bắc nước Anh. Cụ Tinniswood được trao danh hiệu trên hồi tháng 4 sau khi cụ ông Juan Vicente Perez ở Venezuela qua đời, thọ 114 tuổi.

Quang cảnh vòng đàm phán thứ 5 về chống ô nhiễm nhựa tại Hàn Quốc.

Ảnh: YONHAP NEWS

TIÊU ĐIỂM DƯ LUẬN

Bước tiến trong chống ô nhiễm nhựa

AN LINH

Cuộc chiến chống ô nhiễm rác thải nhựa của nhân loại đã đạt được bước tiến khả quan, khi tại vòng đàm phán quốc tế cuối cùng về một thỏa thuận mang tính ràng buộc liên quan quy định về ô nhiễm nhựa tại Hàn Quốc, gần 60 quốc gia đã tái khẳng định cam kết mạnh mẽ trong việc chấm dứt tình trạng này.

Vòng đàm phán thứ 5 và cũng là vòng đàm phán cuối cùng của Ủy ban đàm phán liên chính phủ về ô nhiễm nhựa (INC), diễn ra tại thành phố cảng Busan, phía nam Hàn Quốc, từ ngày 25/11 đến 1/12 với sự tham dự của các phái đoàn từ 175 quốc gia.

INC được thành lập năm 2022 theo nghị quyết của LHQ nhằm xây dựng một văn bản quốc tế có tính ràng buộc pháp lý liên quan ô nhiễm nhựa, bao gồm cả trong môi trường biển, dựa trên cam kết chấm dứt tình trạng này vào năm 2040. Mục đích của sáng kiến là đưa ra một giải pháp toàn diện chống ô nhiễm nhựa, từ khâu sản xuất, tiêu dùng đến thải bỏ nhằm bảo vệ môi trường và sức khỏe con người khỏi những tác động tiêu cực. Tuy nhiên, dù đã trải qua 4 vòng đàm phán nhưng INC vẫn chưa đạt được nhiều tiến triển, do bất đồng về phạm vi áp dụng quy định, vốn sẽ ảnh hưởng đến lợi ích của mỗi quốc gia.

Điểm bế tắc chính trong các cuộc đàm phán này là liệu có nên quản lý sản xuất polymer, một nguyên liệu quan trọng có nguồn gốc từ nhiên liệu hóa thạch hay không. Theo Tổ chức Hợp tác và Phát triển kinh tế (OECD), sản lượng polymer tổng hợp toàn cầu - chất liệu tạo thành nhựa khối - đã tăng gấp 230 lần kể từ những năm 1950. Giai đoạn 2000-2019, con số này tăng gấp đôi lên 460 triệu tấn, tập trung chủ yếu ở

Mỹ, Trung Đông và Trung Quốc. Các quốc gia như Anh, Đức, Pháp, Nhật Bản, Hàn Quốc và một số nước khác trong Liên minh châu Âu (EU) đã kêu gọi áp dụng các biện pháp hạn chế sản xuất nhựa. Trong khi đó, Liên minh toàn cầu vì sự bền vững của nhựa, bao gồm các quốc gia sản xuất dầu mỏ lớn như Saudi Arabia, lại lập luận rằng cần tập trung nhiều hơn vào cách quản lý rác thải nhựa và thúc đẩy tái chế.

Theo Yonhap News, tại vòng đàm phán thứ 5, các đại diện là thành viên của Liên minh tham vọng cao (HAC), trong đó có Anh, Nhật Bản và EU, đã kêu gọi một hiệp ước toàn cầu mạnh mẽ nhằm loại bỏ hoàn toàn rác thải nhựa vào năm 2040. Hiệp ước này được kỳ vọng sẽ đưa ra một khung pháp lý toàn diện, bao quát toàn bộ vòng đời của nhựa, từ khâu sản xuất, tiêu thụ cho đến xử lý. Mục tiêu cuối cùng là giảm thiểu đáng kể lượng nhựa thải ra môi trường, bảo vệ hệ sinh thái biển và sức khỏe con người.

Một trong những điểm nhấn quan trọng trong tuyên bố chung của HAC là cần thiết phải giảm sản xuất và tiêu thụ polymer nhựa nguyên sinh. Đây được xem là chìa khóa để giải quyết tận gốc vấn đề ô nhiễm nhựa. Tuy nhiên, quá trình đàm phán để đạt được một hiệp ước toàn cầu về nhựa vẫn còn nhiều khó khăn. Các quốc gia thành viên vẫn đang tranh cãi về phạm vi và

mức độ ràng buộc của hiệp ước, đặc biệt là vấn đề điều chỉnh sản xuất nhựa.

OECD khẳng định, nếu không có biện pháp kiểm soát, đến năm 2060, sản lượng polymer tổng hợp toàn cầu sẽ tăng gần gấp ba lần, lên 1,2 tỷ tấn. Tỷ lệ thuận với sản lượng nhựa tăng mạnh, khối lượng rác thải nhựa trên toàn cầu cũng tăng gấp hơn 2 lần trong vòng 20 năm qua, từ 156 triệu tấn trong năm 2000 lên 353 triệu tấn vào năm 2019 và dự kiến sẽ tăng lên hơn 1 tỷ tấn vào năm 2060.

Điều đáng quan ngại là cách xử lý lượng rác nhựa khổng lồ này. Theo OECD, chỉ 9% rác thải nhựa trên thế giới được tái chế, 19% được đốt có kiểm soát và gần 50% được đưa đến các bãi chôn lấp có kiểm soát. Khoảng 22% lượng rác thải nhựa có điểm đến cuối cùng là các bãi rác, bị đốt ngoài trời hoặc thải trực tiếp ra môi trường, gây nguy cơ lớn cho sức khỏe con người. Khoảng 22 triệu tấn nhựa được thải ra môi trường mỗi năm, trong đó có 6 triệu tấn trôi nổi dưới sông, hồ và biển.

Dù còn nhiều khó khăn, song cam kết của 60 quốc gia về chấm dứt tình trạng ô nhiễm nhựa đạt được tại vòng đàm phán thứ 5 đã mở ra hy vọng hình thành một nỗ lực toàn cầu, từ đó tiến tới chấm dứt sử dụng hoàn toàn các sản phẩm nhựa và thay thế bằng loại vật liệu thân thiện môi trường.

NHÂN VẬT & SỰ KIỆN

Bê bối kinh tế chấn động Ấn Độ

■ TRẦN ANH

Tỷ phú Ấn Độ Gautam Adani (trong ảnh), Chủ tịch Tập đoàn Adani (Adani Group) đã bị truy tố vì liên quan một âm mưu hối lộ và gian lận quy mô lớn. Tin tức này đã gây xôn xao truyền thông khi ông Adani là tỷ phú giàu thứ hai Ấn Độ và thứ 25 trên thế giới.

Ảnh: COURTESY

Ủy ban Chứng khoán và Giao dịch Mỹ (SEC) ngày 24/11 vừa qua đã ban hành lệnh triệu tập tỷ phú Gautam Adani liên quan cáo buộc hối lộ tại Mỹ. Theo hồ sơ Tòa án New York, đây là một phần trong bản cáo trạng gồm 54 trang gây chấn động nhắm vào ông. SEC cho biết, người đứng đầu Tập đoàn Adani và cháu trai của ông là Sagar Adani bị cáo buộc đã hối lộ hàng trăm triệu USD để hỗ trợ một công ty con của Adani Group.

Theo đó, tháng 6/2020, công ty năng lượng tái tạo thuộc sở hữu của Gautam Adani giành được hợp đồng cung cấp 8 gigawatt điện từ năng lượng mặt trời cho một công ty điện lực nhà nước Ấn Độ. Đây được xem là dự án năng lượng tái tạo lớn nhất quốc gia tỷ dân này. Tuy nhiên, các công ty điện lực địa phương từ chối mua điện với giá được đề xuất, gây nguy cơ đổ vỡ hợp đồng. Theo cáo buộc của Bộ Tư pháp Mỹ, để cứu vãn dự án, ông Adani và 7 bị cáo khác đã

quyết định hối lộ khoảng 265 triệu USD cho các quan chức Chính phủ Ấn Độ nhằm thuyết phục họ chấp thuận giao dịch. Dự kiến, hợp đồng này có thể mang lại lợi nhuận 2 tỷ USD trong 20 năm cho Adani Group.

Gia đình ông Adani và một cộng sự cũng bị cho là đã huy động hơn 3 tỷ USD thông qua các khoản vay và trái phiếu, trong đó có từ nhà đầu tư Mỹ. Các tài liệu gửi nhà đầu tư khẳng định công ty tuân thủ các chính sách chống hối lộ, nhưng các công tố viên cáo buộc đây là thông tin sai lệch nhằm che đậy hành vi gian lận.

Với các hành động trên, ông Adani và cháu trai cùng một lãnh đạo công ty con bị buộc tội gian lận chứng khoán, âm mưu gian lận chuyển khoản. Trong khi đó, các bị cáo còn lại bị buộc tội vi phạm Đạo luật Chống tham nhũng ở nước ngoài và cản trở công lý. Theo Reuters, vụ kiện của SEC yêu cầu các hình phạt

tiền không xác định và hạn chế sự điều hành của tỷ phú này tại Tập đoàn Adani.

Trước những cáo buộc, ông Adani mới đây lên tiếng phủ nhận, gọi đây là những lời buộc tội "vô căn cứ". Giám đốc tài chính của tập đoàn cho biết, bản cáo trạng có liên quan một hợp đồng của Adani Green Energy, công ty con của Adani Group. Công ty này chỉ chiếm khoảng 10% hoạt động kinh doanh của tập đoàn và không có công ty nào khác trong Adani Group bị cáo buộc có hành vi sai trái. Đại diện Adani Group cho biết, sẽ sử dụng mọi biện pháp pháp lý để bảo vệ cho tập đoàn.

Theo Forbes, ông Gautam Adani, 62 tuổi, có tài sản trị giá 57,6 tỷ USD. Với khối tài sản này, ông hiện là người giàu thứ 25 thế giới và giàu thứ hai ở Ấn Độ. Ông thành lập Adani Group vào năm 1988 với tư cách là một công ty kinh doanh hàng hóa. Sau 36 năm,

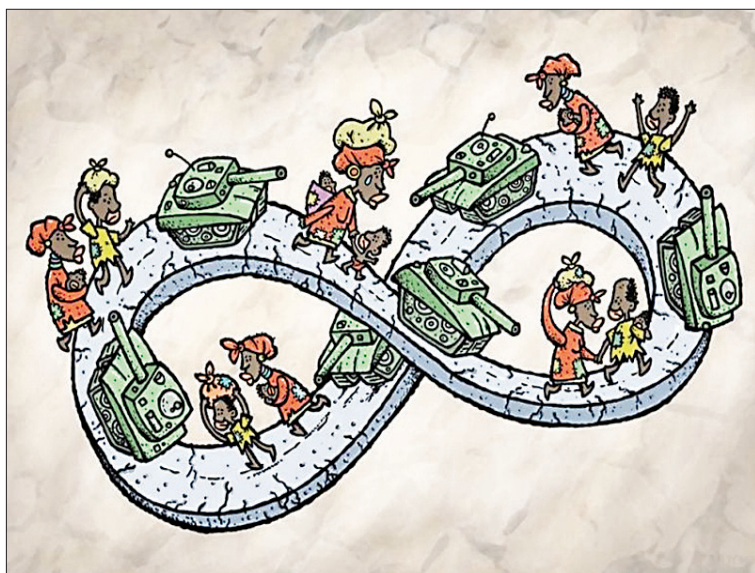
Adani Group đã lớn mạnh thành đế chế kinh doanh đa ngành như vận tải, sản xuất điện, năng lượng, khai thác mỏ...

Đây là cuộc khủng hoảng thứ hai trong hai năm ảnh hưởng đến Adani Group. Trước đó, vào năm 2023, Adani Group đã bị Công ty Hindenburg Research có trụ sở tại Mỹ cáo buộc gian lận kế toán, thao túng thị trường chứng khoán. Vụ việc lần này tiếp tục gây tổn hại lớn đến uy tín của tập đoàn cũng như niềm tin của nhà đầu tư quốc tế. Kenya đã hủy bỏ một dự án sân bay quy mô lớn với tập đoàn này. Trong khi đó, Adani Green Energy cũng phải hủy bỏ kế hoạch phát hành trái phiếu trị giá 600 triệu USD. Ngay khi bản cáo trạng được công bố, giá trị thị trường của Tập đoàn Adani giảm tới 27 tỷ USD. Việc giá cổ phiếu lao dốc và trái phiếu giảm mạnh có nguy cơ phá hỏng kế hoạch tái khởi động thị trường quốc tế của tập đoàn này.

GÓC QUAN SÁT

Bài toán di cư

■ MINH KHÁNH

Biếm họa: SVITALSKYBROS

Xung đột, bạo lực và thảm họa thiên nhiên trên khắp châu Phi khiến số người phải di cư nội địa ở "lục địa đen" tăng gấp ba lần trong 15 năm qua. Đây là báo cáo vừa được Trung tâm Giám sát di cư nội địa (IDMC) công bố. Theo IDMC, tính đến cuối năm 2023, khoảng 35 triệu người ở châu Phi phải rời bỏ nhà cửa đến nơi khác trong chính các quốc gia của họ. Con số này chiếm tới gần một nửa lần sống di cư trong nước trên toàn thế giới.

Giám đốc IDMC Alexandra Bilak cho biết, nguyên nhân chủ yếu dẫn đến tình trạng này là do xung đột và bạo lực, song thiên tai cũng đang nổi lên là một trong những lý do chính của làn sóng di cư. Cụ thể, 32,5 triệu người châu Phi phải di cư do xung đột và bạo lực gia tăng, trong đó 80% tập trung ở các quốc gia CHDC Congo, Ethiopia, Nigeria, Somalia và Sudan. Trong khi đó, do ảnh hưởng của biến đổi khí hậu, số lần người dân phải sơ tán do thiên tai tăng gấp gần sáu lần trong giai đoạn 2009 - 2023, từ 1,1 triệu người lên 6,3 triệu người. IDMC nhấn mạnh rằng, xung đột,

bạo lực và thiên tai thường chồng chéo lên nhau, dẫn đến các cuộc khủng hoảng phức tạp, khiến nhiều người phải di dời nhiều lần hoặc di dời trong thời gian dài.

Theo các nhà quan sát, mặc dù những người di cư trong nước thường ít được chú ý hơn những người tị nạn chạy sang các nước khác, nhưng số lượng lại đông hơn nhiều và cuộc sống của họ cũng bị đảo lộn không kém. IDMC chỉ ra rằng, việc liên tục phải di cư và sơ tán làm gián đoạn sinh kế, bản sắc văn hóa và môi trường xã hội của toàn bộ cộng đồng, khiến họ dễ bị tổn thương hơn. IDMC cũng cảnh báo tình trạng di cư ồ ạt có thể kìm hãm tiến trình phát triển của một quốc gia khi những người phải di cư bị mất nhà cửa, công việc và giảm khả năng duy trì cuộc sống.

Các quốc gia cũng phải cung cấp thêm nhà ở, chăm sóc sức khỏe, giáo dục và bảo vệ cho những người phải di cư, điều này đòi hỏi các nguồn lực tài chính và xã hội lớn. IDMC chỉ rõ xây dựng hòa bình, thúc đẩy ngoại giao và giải quyết gốc rễ nguyên nhân của xung đột là đáp án cho bài toán di cư.

NHỊP SỐNG BỐN PHƯƠNG

Trẻ em thích thú xem trình diễn nghệ thuật bằng công nghệ kỹ thuật số.

Ảnh: CHINA DAILY

Thổi hồn vào di sản văn hóa

■ THUY DƯƠNG

Ứng dụng công nghệ kỹ thuật số trong các triển lãm nghệ thuật và nghệ thủ công tại Trung Quốc đang mở ra cách tiếp cận mới, giúp công chúng khám phá và trải nghiệm di sản văn hóa phi vật thể quốc gia một cách sống động và sâu sắc hơn.

Theo China Daily, triển lãm Di sản văn hóa phi vật thể Trung Quốc lần thứ 8 đã được tổ chức tại Tế Nam, tỉnh Sơn Đông vào tháng 10 vừa qua. Những tác phẩm được vinh danh là Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia từ năm 2006, qua đó giới thiệu những thành tựu trong việc bảo vệ di sản suốt 20 năm kể từ khi Trung Quốc tham gia Công ước UNESCO về bảo vệ di sản văn hóa phi vật thể.

Su Gaofeng, giảng viên tại Trường đại học Liên minh Bắc Kinh cho biết, công nghệ 3D được sử dụng cho phép khách tham quan trải nghiệm trực tiếp mà không cần thiết bị đeo như kính thực tế ảo. Nhờ thuật toán 3D kết hợp hệ thống theo dõi khoảng cách và chuyển động mắt, hình ảnh các tác phẩm và không gian tương tác được tái hiện một cách sống động.

"Chúng tôi đã tái tạo toàn bộ quy trình cloisonne - loại hình thủ công đặc biệt của Trung Quốc - trong thế giới ảo, bao gồm các bước từ thiết kế, tạo khuôn, khảm dây, sơn men, nung, đánh bóng đến mạ vàng. Quy trình này đòi hỏi trình độ tay nghề cao hàng chục nghệ nhân tham gia và kéo dài trong nhiều tháng. Đặc biệt, việc nung men ở nhiệt độ hơn 800 độ C rất khó tạo cơ hội để khách tham quan trải nghiệm trực tiếp", giảng viên Su cho biết.

Nhờ công nghệ kết xuất 3D, các chi tiết như hình dáng, màu sắc và kết cấu của sản phẩm được tái hiện chân thực. Đồng thời, công nghệ thực tế tăng cường (AR) còn giúp người xem cảm nhận được không gian làm việc của các nghệ nhân, điều mà trước đây rất khó để trải nghiệm.

Không chỉ dừng lại ở các nghệ thủ công, công nghệ kỹ thuật số còn mở rộng sang các lĩnh vực khác như võ thuật. Tại Hà Nam, Phòng thí nghiệm Di sản văn hóa phi vật thể đã phát triển hệ thống hướng dẫn Thái cực quyền sử dụng công nghệ Kinect. Hệ thống này mang đến trải nghiệm luyện tập độc đáo, đưa người dùng đến những địa điểm tập Thái cực quyền khác nhau, từ các hội trường cổ đến khung cảnh thiên nhiên. Hệ thống hướng dẫn 8 động tác Thái cực quyền cổ điển và sử dụng cảm biến chuyển động để so sánh động tác của người dùng với chuẩn mực và cung cấp phản hồi như "hoàn hảo", "tốt", hoặc "thử lại". Điều này nhằm tiếp thêm động lực và giúp người tập cải thiện kỹ thuật một cách hiệu quả hơn.

Ngoài ra, công nghệ AR còn được sử dụng để tái hiện hội chợ Majie Quyí - một di sản văn hóa phi vật thể quốc gia với lịch sử hơn 700 năm tại Hà Nam. Hội chợ

thường được tổ chức trong dịp lễ hội mùa xuân, giới thiệu nhiều loại hình nghệ thuật dân gian Trung Quốc, bao gồm hát ballad, tấu nói và tấu hài đối đáp. Nhờ công nghệ AR, du khách có thể tương tác với nhạc cụ, đọc kịch bản của các nghệ sĩ biểu diễn và thậm chí tham gia các màn trình diễn thông qua thiết bị cảm biến chuyển động.

Theo Su Gaofeng, màn hình 3D hấp dẫn hơn rất nhiều so các hình thức trình bày truyền thống dựa qua văn bản và hình ảnh tĩnh. Chúng tạo ấn tượng sâu sắc và thu hút sự quan tâm lớn hơn đến di sản văn hóa phi vật thể, đặc biệt là từ giới trẻ. "Công nghệ kỹ thuật số phá vỡ rào cản thời gian và không gian, cho phép nhiều người tiếp cận và học hỏi các nghệ thuật truyền thống hơn", Su nhấn mạnh.

Bà Liu Xinchen, giảng viên Trường đại học Nghệ Kỹ thuật xây dựng cho biết, từ khi kế hoạch khôi phục nghệ thủ công truyền thống được triển khai vào năm 2017, việc số hóa di sản văn hóa phi vật thể đã phát triển với tốc độ đáng kinh ngạc. Bà khẳng định: "Việc tích hợp các yếu tố tương tác và "trò chơi hóa" đã biến du khách từ người xem thụ động thành người tham gia tích cực, giúp tạo cảm giác gắn kết, thúc đẩy nhận thức về bảo tồn di sản".

Với công nghệ kỹ thuật số, di sản văn hóa phi vật thể không chỉ được bảo tồn mà còn được phát triển sáng tạo, mang đến trải nghiệm sống động cho cộng đồng và thế hệ trẻ - những người sẽ tiếp tục kế thừa và phát huy di sản văn hóa trong tương lai.

Tổng điều tra dân số ở Iraq

■ VĂN SƠN

Iraq đã tiến hành tổng điều tra dân số toàn quốc từ ngày 20/11, bước đi nhằm hiện đại hóa việc thu thập dữ liệu ở quốc gia này.

Theo AP, đây là lần đầu Iraq tiến hành tổng điều tra dân số sau hơn 35 năm. Kết quả sơ bộ từ cuộc điều tra cho thấy, dân số Iraq đã tăng lên 45,4 triệu người. Trước cuộc điều tra, nước này ước tính dân số khoảng 43 triệu người.

Lần tổng điều tra dân số toàn quốc gần đây nhất ở Iraq được tiến hành đã từ năm 1987. Năm 1997, giới chức triển khai một cuộc điều tra khác nhưng chưa bao gồm 3 tỉnh phía bắc thuộc khu vực của người Kurd ở Iraq. Cuộc điều tra dân số năm 2024 dự kiến có tác động sâu sắc đến việc phân bổ nguồn lực, phân bổ ngân sách, đánh dấu một bước quan trọng để lập kế hoạch phát triển ở quốc gia Trung Đông.

Ông Ali Arian Saleh, Trưởng ban điều tra dân số tại Bộ Kế hoạch Iraq, cho biết: "Cuộc điều tra dân số lần đầu sử dụng công nghệ tiên tiến để thu thập và phân tích dữ liệu, cung cấp bức tranh toàn diện về bối cảnh nhân khẩu học, xã hội và kinh tế của Iraq". Giới chức Baghdad cũng nhận định rằng, cuộc điều tra dân số mới sẽ "vẽ nên bản đồ phát triển cho tương lai và gửi đi thông điệp về sự ổn định". Ông Saleh cho hay, cuộc điều tra dân số được thực hiện với sự hỗ trợ của Quỹ Dân số LHQ (UNFPA), cho phép chính quyền xác định những chỉ số nhân khẩu học quan trọng nhằm phục vụ cho việc cung cấp dịch vụ y tế, giáo dục và nhà ở.

Mặc dù vậy, cuộc tổng điều tra dân số diễn ra trong bối cảnh còn nhiều bất ổn, xung đột sắc tộc vẫn diễn ra ở một số khu vực. Đất nước "ngàn lẻ một đêm" đã trải qua nhiều năm bị tàn phá do chiến tranh, xung đột sắc tộc, khủng bố... Do đó, Bộ Nội vụ Iraq đã phải ban bố lệnh giới nghiêm trên toàn quốc trong thời gian điều tra dân số, hạn chế người dân di chuyển, giảm bớt phương tiện giao thông và tàu hỏa giữa các thành phố, quận, huyện và vùng nông thôn, ngoại trừ trường hợp nhân đạo.

Nhân viên điều tra dân số ở Iraq.

Ảnh: AP

Sẵn sàng nguồn hàng Tết 2025

(Tiếp theo trang 1)

Đổi dào nguồn cung

Những ngày cuối tháng 11 này, tại hệ thống siêu thị của Liên hiệp Hợp tác xã (HTX) Thương mại Thành phố Hồ Chí Minh (Saigon Co.op) đầy ắp hàng trên kệ với đa dạng chủng loại. “Năm nay được dự báo sức mua sẽ tăng do kinh tế phục hồi sau đại dịch. Nhưng tôi cũng yên tâm phần nào khi theo dõi thông tin trên báo chí là nguồn hàng được thành phố chủ động chuẩn bị đổi dào. Vào các hệ thống siêu thị cũng luôn đầy hàng, tha hồ mua sắm”, chị Lại Thị Hương Lan đang mua hàng tại siêu thị Co.opmart Văn Thánh (quận Bình Thạnh) chia sẻ.

Phó Tổng Giám đốc Saigon Co.op Nguyễn Ngọc Thăng cho biết, Saigon Co.op sẽ chuẩn bị khoảng 10 nghìn tỷ đồng hàng Tết, tăng 20-50% tùy nhóm hàng so tháng kinh doanh bình thường. Phần lớn ngân sách ưu tiên cho trữ lượng các nhóm hàng bình ổn thị trường gồm gạo, đường, dầu ăn, thịt heo, thịt gia cầm, trứng gia cầm, thực phẩm chế biến, rau củ quả, thủy hải sản... Còn lại dành cho thực phẩm, phi thực phẩm và các loại đặc sản Tết. Cận Tết, các siêu thị Co.opmart sẽ có nhiều hơn các chuyển hàng lưu động đến các vùng sâu, vùng xa, khu vực bị ảnh hưởng bão lũ.

Giữa năm nay, Saigon Co.op đã dự trữ nguồn hàng hóa thiết yếu nhằm phục vụ người dân 3 tháng trước, trong và sau Tết Nguyên đán 2025 cũng như thực hiện bình ổn giá cả thị trường giai đoạn cao điểm cuối năm. Theo ông Nguyễn Ngọc Thăng, Saigon Co.op đã hợp tác với nhà phân phối trong việc đặt hàng dài hạn từ 3-5 năm, giúp họ có kế hoạch sản xuất, chủ động nguồn hàng. Doanh nghiệp cũng dự báo về cung - cầu thị trường để nhà sản xuất có kế hoạch cung ứng phù hợp. “Nhiều nhà cung cấp là các HTX, các doanh nghiệp nhỏ và vừa... sẽ được chúng tôi hỗ trợ nguồn tài chính thông qua kết nối với ngân hàng mà Saigon Co.op là đối tác trung gian bảo đảm đầu ra cho hàng hóa”, ông Thăng nói.

Còn theo Tổng Giám đốc Tổng công ty Thương mại Sài Gòn - TNHH MTV (Satra) Lâm Quốc Thanh, ngay từ giữa năm 2024, hệ thống bán lẻ của tổng công ty đã được chỉ đạo triển khai tới tất cả đơn vị thành viên, trung tâm phân phối chuẩn bị nguồn hàng hóa trong dịp Tết Dương lịch và Tết Nguyên đán 2025.

Hệ thống bán lẻ Satra đã tăng cường dự trữ hàng hóa, tập trung các mặt hàng lương thực, thực phẩm thiết yếu, hàng bình ổn thị trường; bảo đảm giá cả hợp lý, hàng hóa chất lượng. Trong khi đó, Công ty CP Việt Nam Kỹ nghệ Súc sản (Vissan) dự kiến tăng 8% lượng hàng mùa Tết so năm ngoái, tổng giá trị 550 tỷ đồng. Hiện cơ bản nguồn hàng phục vụ Tết của Vissan đã chuẩn bị xong, với các sản phẩm tập trung chính là thịt tươi sống, thịt chế biến... Để kích cầu, Vissan sẽ duy trì các hoạt động khuyến mãi theo hình thức cuốn chiếu, trong đó các mặt hàng thực phẩm chế biến sẽ luân phiên giảm giá đến 30%.

Tại tỉnh Bình Dương, thời điểm này, các đơn vị bán lẻ đều chủ động chuẩn bị nguồn hàng hóa phục vụ Tết. Trong đó, Giám đốc Go Bình Dương Võ Nhất Vũ cho biết, Go đã chuẩn bị kỹ đáp ứng nhu cầu hàng hóa những tháng cuối năm. Go cũng triển khai

Doanh nghiệp thực phẩm, các chuỗi siêu thị tại TP Hồ Chí Minh và Bình Dương đã sẵn sàng hàng hóa phục vụ dịp Tết 2025.

Các loại hàng hóa thiết yếu bảo đảm giá cả luôn thấp hơn từ 5-10% so giá thị trường theo từng thời điểm. Yêu cầu hàng hóa phải bảo đảm số lượng, chất lượng để điều động ứng phó. Các doanh nghiệp bảo đảm dự trữ, cung ứng hàng hóa đủ số lượng, chất lượng, vệ sinh an toàn thực phẩm theo sự điều phối của các cơ quan chức năng.

nhiều chương trình ưu đãi cuối năm hấp dẫn nhằm kích cầu mua sắm, đáp ứng nhu cầu đa dạng của khách hàng. Riêng đối với mặt hàng thực phẩm như thịt heo, thịt gà, rau củ, hệ thống đã tích cực đàm phán, làm việc với các nhà cung cấp từ trước để thu mua sản lượng lớn và bảo đảm giá thành đầu vào ổn định.

Sở Công thương tỉnh Bình Dương thông tin, theo kế hoạch bình ổn thị trường hàng hóa thiết yếu năm 2025 và Tết Nguyên đán Ất Tỵ 2025, chương trình bình ổn thị trường trên địa bàn tỉnh có 17 doanh nghiệp đầu mối tham gia với tổng giá trị hàng hóa dự trữ khoảng hơn 13.725 tỷ đồng (không tính xăng dầu, thuốc trị bệnh). Trong đó, giai đoạn trước, trong và sau Tết Nguyên đán Ất Tỵ năm 2025 khoảng 2.750 tỷ đồng. Phần lớn các doanh nghiệp tham gia chương trình có quy mô lớn, thương hiệu uy tín, chiếm thị phần cao và là đầu mối của các chuỗi cung ứng.

Cụ thể, hoạt động phân phối có các doanh nghiệp bán lẻ hàng đầu cả nước như Saigon Co.op, Bách Hóa Xanh, Central Retail, MM Mega Market, AEON... Qua đó, người tiêu dùng được tăng thêm cơ hội tiếp cận, mua sắm hàng hóa bình ổn. Về danh mục hàng bình ổn thị trường, so năm 2024, chương trình mở rộng, bổ sung nhiều nhóm mặt hàng. Sở Công thương tỉnh Bình Dương lưu ý, trong dịp trước, trong và sau Tết, các siêu thị và Công ty CP chăn nuôi CP Việt Nam chi nhánh Bình Dương, Công ty TNHH MTV Việt Nam Kỹ nghệ Súc Sản (Vissan) tham gia thực hiện bình ổn thị trường mặt hàng thịt gia súc, gia cầm trên địa bàn tỉnh cam kết bảo đảm số lượng và thực hiện bán theo đúng giá bình ổn đã đăng ký, thấp hơn giá thị trường 5-10%.

Kiểm soát chặt giá cả, nguồn hàng

Để chuẩn bị nguồn hàng Tết Nguyên đán Ất Tỵ 2025, Sở Công thương Thành phố Hồ Chí Minh cùng các doanh nghiệp hàng đầu trong lĩnh vực bán lẻ và thực phẩm đã khẩn trương triển khai các kế hoạch bình ổn giá, kích cầu, bảo đảm nguồn cung hàng hóa đổi dào, giá cả hợp lý. Trong đó, chương trình bình ổn năm nay có nhiều doanh nghiệp tham gia hơn năm ngoái. Các doanh nghiệp còn bổ sung muối, nước uống vào nhóm các mặt hàng lương thực, thực phẩm thiết yếu...

Theo Sở Công thương thành phố, dự kiến, năm nay, doanh nghiệp chuẩn bị khoảng 23 nghìn tỷ đồng phục vụ 2 tháng mùa Tết Nguyên đán 2025, trong đó có khoảng 9.000 tỷ đồng chuẩn bị hàng bình ổn thị trường. Danh mục hàng bình ổn đợt này được mở rộng, bổ sung nhiều mặt hàng. Doanh nghiệp tham gia chương trình được hỗ trợ giá thuê mặt bằng kinh doanh, bán lẻ, hỗ trợ dịch vụ vận chuyển hàng, hỗ trợ xây dựng thương hiệu...

Về phía doanh nghiệp, Chủ tịch Hội đồng quản trị Công ty CP Thực phẩm Ba Huân Phạm Thị Huân cho biết, doanh nghiệp sẽ tăng nguồn cung khoảng 10% so năm ngoái để bảo đảm nguồn hàng lương thực, thực phẩm luôn sẵn có, đáp ứng nhu cầu cao của người dân trong những ngày Tết. Đồng thời, công ty cam kết duy trì giá ổn định, phối hợp chặt chẽ Sở Công thương tham gia các chương trình hỗ trợ tiêu dùng, tạo điều kiện cho người dân đón Tết an vui.

Về phía cơ quan quản lý nhà nước, Giám đốc Sở Công thương Thành phố Hồ Chí Minh Bùi Tá Hoàng Vũ cho hay, từ nay đến Tết Nguyên đán, Sở sẽ chủ động xây dựng các phương án và đề xuất giải pháp với các cơ quan chức năng để bảo đảm cân đối cung cầu, ổn định thị trường, ngăn chặn nguy cơ thiếu hàng hay gián đoạn nguồn cung gây biến động giá. Song song đó, Sở phối hợp chặt chẽ với hệ thống phân phối trên địa bàn, khuyến khích các đơn vị áp dụng mức chiết khấu ưu đãi. Còn theo Phó Giám đốc Sở Công thương tỉnh Bình Dương Phan Thị Khánh Duyên, Sở kêu gọi các doanh nghiệp phối hợp địa phương, các ngành tổ chức các điểm bán hàng bình ổn theo 25 điểm bán hàng sơ để xuất. Đây được xem là nhiệm vụ chính trị, góp phần bình ổn thị trường hàng hóa trên địa bàn tỉnh.

Theo kế hoạch, hàng hóa lưu thông phải có nguồn gốc, xuất xứ, bảo đảm an toàn thực phẩm, đạt tiêu chuẩn về chất lượng, giá cả phù hợp; có nguồn cung dồi dào, ổn định, bảo đảm cân đối cung cầu và đáp ứng nhu cầu tiêu dùng của nhân dân trong tỉnh kể cả trong trường hợp xảy ra biến động thị trường. Các nhóm hàng bình ổn thị trường là sản phẩm được sản xuất trong nước gắn kết chặt chẽ với thực hiện Cuộc vận động “Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam”.

Sở Công thương tỉnh Bình Dương cũng vừa phát động tháng khuyến mãi tập trung quốc gia năm 2025 (từ ngày 2/12 đến 31/12/2024), tháng “siêu khuyến mãi” (từ ngày 25/11 đến 25/12/2024) nhằm kích cầu tiêu dùng dịp cuối năm.

Cuộc cách mạng...

(Tiếp theo trang 1)

Nghị quyết 18 là nhiệm vụ đặc biệt quan trọng, là cuộc cách mạng về tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị, cần thống nhất cao về nhận thức và hành động trong toàn Đảng và cả hệ thống chính trị. Các cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan, đơn vị, các cấp, các ngành, trước hết là cán bộ lãnh đạo, người đứng đầu cần gương mẫu, chủ động, quyết liệt trong thực hiện nhiệm vụ được giao theo tinh thần “vừa chạy vừa xếp hàng”, Trung ương không chờ cấp tỉnh, cấp tỉnh không chờ cấp huyện, cấp huyện không chờ cơ sở.

Từ phương châm hành động, xác định nhiệm vụ trọng tâm trong tổng kết việc thực hiện Nghị quyết 18 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII..., có thể thấy rõ ý chí “vươn mình” nhằm đưa nước

ta tiến vào một kỷ nguyên mới, ý chí thực hiện với quyết tâm cao nhất, hành động quyết liệt của cả hệ thống chính trị.

Việc quan trọng nhất, cần thiết và khiến người dân quan tâm nhất chính là sự thay đổi, tập trung vào sự chuyên nghiệp, tinh, gọn và phù hợp từ kiến trúc thượng tầng, từ những cơ quan mang chức năng nhiệm vụ hoạch định, thực thi và giám sát, tuyên truyền cho những cái mới, những cái cần thay đổi để có những biến chuyển phù hợp với đất nước trong bối cảnh, giai đoạn mới.

Tại thời điểm hiện tại, Trung ương đã nêu quyết tâm hoàn thành việc tổng kết Nghị quyết 18 và báo cáo Ban Chấp hành Trung ương về phương án sắp xếp, kiện toàn tổ chức bộ máy, hệ thống chính trị trong quý I/2025. Tổng Bí thư Tô Lâm cũng lưu ý quá trình thực hiện phải bám sát các nguyên tắc của

Đảng, Cương lĩnh chính trị, Điều lệ của Đảng, Hiến pháp, pháp luật và thực tiễn đặt ra.

Có thể thấy rằng, thực tiễn luôn luôn đặt ra nhiều câu hỏi đòi hỏi phải có câu trả lời. Từ thực tiễn khách quan ở thời điểm hiện tại của đất nước, việc cần có những giải pháp mang tính tổng thể, toàn diện chiến lược là điều đòi hỏi chúng ta phải nhanh chóng có những quyết sách nhanh chóng và đúng đắn.

Quyết tâm thực hiện cuộc cách mạng về tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị sẽ tạo tiền đề vững chắc để phát triển đất nước, đáp ứng yêu cầu của thời đại, đưa đất nước bước vào kỷ nguyên mới - Kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam. Bởi muốn thay đổi vận mệnh một quốc gia, dân tộc, giải quyết tốt các thách thức nội tại, trước hết rất cần phải có những thay đổi từ chính bộ máy Nhà nước, cũng như chính từ phía con người.

Thỏa thuận ngừng bắn tại Lebanon có hiệu lực

■ VŨ HÀ

Thỏa thuận ngừng bắn giữa Israel và phong trào Hezbollah ở Lebanon chính thức có hiệu lực từ sáng 27/11. LHQ và các nước hoan nghênh thỏa thuận là bước tiến quan trọng chấm dứt tình trạng giao tranh gây tổn thất và nỗi thống khổ cho người dân, hướng tới khôi phục hòa bình trong khu vực.

Binh sĩ Israel tại Đường biên giới Xanh với Lebanon.

Ảnh: AP

Thúc giục chấm dứt giao tranh

Thỏa thuận ngừng bắn đạt được với nỗ lực trung gian của Mỹ và Pháp. Trong tuyên bố chung ngày 26/11, Tổng thống Mỹ Joe Biden và Tổng thống Pháp Emmanuel Macron nêu rõ: Thỏa thuận được thiết kế nhằm chấm dứt vĩnh viễn các hành động thù địch, đồng thời tạo ra những điều kiện để khôi phục bầu không khí yên bình lâu dài, cho phép cư dân ở cả Israel và Lebanon ở hai bên Đường giới tuyến Xanh (đường biên giới giữa Israel và Lebanon do LHQ phân định năm 2000) trở về nhà một cách an toàn. Mỹ và Pháp tiếp tục nỗ lực nhằm bảo đảm thỏa thuận được thực thi một cách đầy đủ, ngăn chặn nguy

ơ tái diễn vòng xoáy bạo lực, thúc đẩy xây dựng năng lực cho quân đội Lebanon.

Theo thỏa thuận, trong vòng 60 ngày kể từ khi lệnh ngừng bắn có hiệu lực, Israel rút dần lực lượng còn lại khỏi khu vực biên giới giáp Lebanon. Quân đội Lebanon kiểm soát vùng lãnh thổ giáp biên giới với Israel và bảo đảm lực lượng Hezbollah hoặc bất kỳ lực lượng nào khác phá vỡ thỏa thuận.

Phát biểu ý kiến ngay sau các cuộc điện đàm riêng rẽ với Thủ tướng Israel Benjamin Netanyahu và Thủ tướng lâm thời Lebanon Najib Mikati, Tổng thống Biden cho biết, Chính phủ Israel và Lebanon đều chấp thuận các điều khoản của thỏa thuận ngừng

bắn. Tổng thống Macron nêu rõ đây là thành quả của nỗ lực đàm phán trong nhiều tháng qua với các chính phủ Israel và Lebanon.

Văn phòng Thủ tướng Israel xác nhận, 10 bộ trưởng trong chính phủ của Thủ tướng Netanyahu bỏ phiếu ủng hộ thỏa thuận ngừng bắn, do Mỹ và Pháp làm trung gian. Bộ trưởng Ngoại giao Lebanon cho biết, chính phủ nước này sẵn sàng triển khai ít nhất 5.000 binh sĩ tại miền nam Lebanon sau khi lực lượng Israel rút đi và Mỹ có thể hỗ trợ và tham gia tái thiết các khu vực bị phá hủy do xung đột tại Lebanon.

Trong khi đó, chưa đưa ra bình luận về thỏa thuận ngừng bắn, song

phong trào Hezbollah tuyên bố ủng hộ mở rộng quyền lãnh đạo của Nhà nước Lebanon.

Hướng tới ngừng bắn toàn diện và bền vững

LHQ cùng nhiều quốc gia, tổ chức quốc tế đã hoan nghênh thỏa thuận ngừng bắn tại Lebanon, coi đây là bước tiến quan trọng hướng tới chấm dứt hoàn toàn cuộc chiến đẫm máu kéo dài gần 14 tháng qua giữa quân đội Israel và lực lượng Hezbollah.

Người phát ngôn LHQ cho biết, Tổng Thư ký LHQ Antonio Guterres hy vọng thỏa thuận sẽ giúp chấm dứt tình trạng xung đột vốn gây thiệt hại to lớn về tài sản và nỗi thống khổ người dân ở cả hai nước. Nhà lãnh đạo LHQ thúc giục các bên tuân thủ đầy đủ và nhanh chóng thực hiện các cam kết theo thỏa thuận, lập tức có các biện pháp bảo đảm thực thi Nghị quyết 1701 của Hội đồng Bảo an LHQ về chấm dứt xung đột vũ trang giữa Israel và lực lượng Hezbollah ở miền nam Lebanon.

Điều phối viên đặc biệt của LHQ tại Lebanon Jeanine Hennis-Passchaert hoan nghênh thỏa thuận ngừng bắn đánh dấu khởi đầu tiến trình quan trọng nhằm khôi phục an ninh, an toàn cho người dân ở cả hai bên Đường giới tuyến Xanh. Lực lượng lâm thời của LHQ (UNIFIL) tại Lebanon sẵn sàng hỗ trợ việc thực hiện thỏa thuận ngừng bắn.

Australia hoan nghênh thỏa thuận ngừng bắn giữa Israel và lực lượng Hezbollah, đồng thời hy vọng về một thỏa thuận tương tự được triển khai ở Dải Gaza, chấm dứt đổ máu của dân thường và khôi phục hòa bình trong khu vực.

Tổng thống Biden cũng cho biết, Mỹ sẽ thúc đẩy nỗ lực tiếp theo để đạt được thỏa thuận ngừng bắn giữa Israel và phong trào Hamas ở Gaza. Nỗ lực này có sự phối hợp của Thổ Nhĩ Kỳ, Ai Cập, Qatar, Israel và các nước khác.

Trong khi đó, Tổng thống Palestine Mahmoud Abbas khẳng định, cách duy nhất để chấm dứt tình trạng xung đột leo thang trong khu vực là giải quyết vấn đề Palestine, thông qua các nghị quyết quốc tế. Quốc vương Morocco, Mohammed VI, cũng kêu gọi cộng đồng quốc tế hành động quyết đoán để đạt được lệnh ngừng bắn lập tức, toàn diện và bền vững tại các vùng lãnh thổ của Palestine.

Mỹ phản đối đề xuất của Israel về sáp nhập Bờ Tây

■ THANH LINH

Ngoài những diễn biến tại Lebanon, Mỹ cũng bày tỏ quan ngại về tình trạng bạo lực gia tăng của những người định cư bất hợp pháp ở khu Bờ Tây bị Israel chiếm đóng, đồng thời phản đối đề xuất của Tel Aviv về việc sáp nhập Bờ Tây hoặc xây dựng các khu định cư tại Dải Gaza.

Theo CNN, phát biểu ý kiến tại phiên họp Hội đồng Bảo an LHQ mới đây, Phó đại diện Mỹ tại LHQ Robert Wood (*trong ảnh*) nhấn mạnh: "Mỹ vẫn phản đối các đề xuất sáp nhập Bờ Tây hoặc xây dựng các khu định cư của Israel tại Dải Gaza. Nếu được thực hiện, những đề xuất này sẽ không phù hợp luật pháp quốc tế, gieo mầm cho bất ổn hơn nữa và tạo ra những trở ngại mới cho sự hội nhập toàn diện của Israel vào khu vực".

Ông Robert Wood cũng cho biết, Mỹ rất quan ngại về tình trạng bạo lực cực đoan ngày càng gia

tăng của những người định cư Do thái ở Bờ Tây, yêu cầu Chính phủ Israel phải có hành động để ngăn chặn bạo lực và bảo vệ các cộng đồng tại đây.

Ảnh: AP

Tổng Biên tập:
LÊ QUỐC MINH

TRỤ SỞ: 71 HÀNG TRỐNG, HÀ NỘI
ĐT: 024 3938 1384, 024 3938 1091
Fax: 024 3938 1385

Email: thoinay@nhandan.vn
thoinay.nhandan@gmail.com

ĐẠI DIỆN TẠI TP HỒ CHÍ MINH:
40 Phạm Ngọc Thạch
ĐT: 028 3829 6876 - Fax : 028 38296877

ĐẠI DIỆN TẠI TP ĐÀ NẴNG:
2 Trần Quý Cáp - ĐT: 0236 3822535

In tại Công ty in báo Nhân Dân
Hà Nội, Công ty in báo Nhân Dân
TP Hồ Chí Minh, Công ty in báo
Nhân Dân Đà Nẵng, Công ty in
Nhân Dân Bình Định.

Giá: 6.800 đồng